

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานเกษตรและความพอเพียง
วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนวัดสุคันธาवास (กมลนาวิน)

DEVELOPMENT OF INTEGRATED SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY
LESSON PLANS TO DEVELOP AGRICULTURAL AND SUFFICIENCY
ECONOMY PRACTICE IN CAREER AND TECHNOLOGY SUBJECT FOR
GRADE 1 STUDENTS IN WATSUKHANTHAWAS (KAMOLNAWIN) SCHOOL

นนทิยา ภาสุกสมหวัง
NONTHIYA PHASUKSOMWANG

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2562

KMITL-2019-ED-M-241-092

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานเกษตรและความพอเพียง
วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนวัดสุคันธาवास (กมลนาวิน)

DEVELOPMENT OF INTEGRATED SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY
LESSON PLANS TO DEVELOP AGRICULTURAL AND SUFFICIENCY
ECONOMY PRACTICE IN CAREER AND TECHNOLOGY SUBJECT FOR
GRADE 1 STUDENTS IN WATSUKHANTHAWAS (KAMOLNAWIN) SCHOOL

นนทิยา ผาสุกสมหวัง
NONTHIYA PHASUKSOMWANG

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2562
KMITL-2019-ED-M-241-092

DEVELOPMENT OF INTEGRATED SUFFICIENCY ECONOMY
PHILOSOPHY LESSON PLANS TO DEVELOP AGRICULTURAL AND
SUFFICIENCY ECONOMY PRACTICE IN CAREER AND TECHNOLOGY
SUBJECT FOR GRADE 1 STUDENTS IN
WATSUKHANTHAWAS (KAMOLNAWIN) SCHOOL

NONTHIYA PHASUKSOMWANG

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE PROGRAM IN AGRICULTURAL EDUCATION
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2019

KMITL-2019-ED-M-241-092

COPYRIGHT 2019

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานเกษตรและความพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน)
นักศึกษา	นางสาวนนทิญา ผาสุกสมหวัง
รหัสประจำตัว	57603223
ปริญญา	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ครุศาสตร์เกษตร
พ.ศ.	2562
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร. ราตรี ศิริพันธุ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาโรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) และ (2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง หลังการเรียนรู้ด้วยแผนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พัฒนาขึ้น โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม มีจำนวนทั้งหมด 17 คน เครื่องมือหลักที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ในด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ One sample t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) ที่พัฒนามีคุณภาพสูงอยู่ในระดับดีมาก
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง หลังการเรียนรู้ด้วยแผนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม และเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

Thesis Title	Development of Integrated Sufficiency Economy Philosophy Lesson Plans for Develop Agricultural and Sufficiency Economy Practice in Career and Technology Subject for Grade 1 Students in Watsukhanthawas (Kamolnawin) School
Student	Miss Nonthiya Phasuksomwang
Student ID.	57603223
Degree	Master of Science Program
Program	Agricultural Education
Year	2019
Thesis Advisor	Dr. Ratre Siripant

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to develop an integrated Sufficiency Economy Philosophy lesson plans in Career and Technology's subject in grade 1 students of Watsukhanthawas (Kamolnawin) School and (2) to study the learning outcome in the side of agricultural and sufficiency economy practice after learned by the integrated Sufficiency Economy Philosophy lesson plans that developed. The sample group in this study was the grade 1 students who studying in this school and selected by Cluster Random Sampling, total 17 students). The main instruments comprised of integrated of sufficiency economy philosophy lesson plans and behavior observation form of agricultural practice and sufficiency's agricultural practice. Data were analyzed by using descriptive statistics namely frequencies percentage arithmetic mean and standard deviation and inferential statistics for hypothesis testing was one sample t-test .

The results of this research reveal that:

The quality of the lesson plans based on the integrated Sufficiency Economy Philosophy lesson plans in Career and Technology's subject in grade 1 students of Watsukhanthawas (Kamolnawin) School that developed was at the very good level.

2. The grade 1 students of Watsukhanthawas (Kamolnawin) School, who studied by using the lesson plans based on the integrated Sufficiency Economy Philosophy lesson plans had the learning outcome in the side of agricultural and sufficiency economy practice at an excellent level which meet the hypothesis as stated.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ก็ด้วยความอนุเคราะห์จาก อาจารย์ ดร. ราตรี ศิริพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ผศ.ดร. เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม รศ.ดร. พีรพงศ์ ทิพนาค รศ.ดร. ปิ่นมณี ขวัญเมือง และผศ.ดร. ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในขั้นตอนสุดท้ายจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ และผู้วิจัยได้ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ รศ.ดร. วรณดี สุทธิธรากร ผศ. ดร. สุวรรณ อินทร์น้อย และ ผอ.เมธชนัน เสืออากาศ ที่ได้กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ เพื่อปรับปรุงให้มีคุณภาพและมีความเหมาะสมต่อการวิจัย และขอขอบใจนักเรียนโรงเรียนวัดสุคันธาवास (กมลนาวิน) ที่ให้ความร่วมมือในการเป็นกลุ่มตัวอย่าง ให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลในการวิจัยเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน ด้วยความเคารพยิ่ง หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

นนทิญา ผาสุกสมหวัง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ	IV
สารบัญตาราง	VI
สารบัญภาพ	VII
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	2
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	8
2.2 การจัดการเรียนรู้	18
2.3 แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	23
2.4 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	25
2.5 การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาवास (กมลนาวิน)	34
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	39
3.1 ระยะที่ 1 การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง.....	39
3.1.1 แบบแผนการวิจัย	39
3.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
3.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
3.1.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
3.1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
3.1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)	
3.2 ระยะเวลาที่ 2 ศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความ พอเพียง	41
3.2.1 แบบแผนการวิจัย	41
3.2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
3.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
3.2.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
3.2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
3.2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย	43
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี	46
4.2 การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติงานเกษตร และความพอเพียง	49
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	56
5.1 สรุปผลการวิจัย	56
5.2 อภิปรายผล	57
5.3 ข้อเสนอแนะ	59
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	65
ภาคผนวก ก หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ	66
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	70
ภาคผนวก ค แบบประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้	72
ภาคผนวก ง แบบประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของแบบสังเกตพฤติกรรม	76
ภาคผนวก จ แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	78
ภาคผนวก ฉ แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง	126
ประวัติผู้เขียน	131

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1	27
2.2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 2	28
2.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 3	28
2.4 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 4	29
2.5 โครงสร้างรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	35
4.1 ค่าคะแนน ร้อยละ ของคุณภาพแผนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) ในภาพรวม ตามความคิดเห็นของทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน จำแนกตามตัวบ่งชี้คุณภาพ	48
4.2 แสดงคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการจัดการเรียนรู้ด้วย แผนแบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วย การเรียนรู้งานเกษตร ที่พัฒนาขึ้นมา	52
4.3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลการเรียนรู้เฉลี่ย ภายหลังจากที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเรียนรู้ ด้วยแผนการเรียนแบบบูรณาการ กับเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับดีเยี่ยม ด้วย t-test	54

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	9

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคนที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัย ให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขอันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาชาติในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งได้กำหนด วิสัยทัศน์ (Vision) ไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560 : ก, ฉ)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ให้มีความชัดเจนในเป้าหมายและคุณภาพของผู้เรียน และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 โดยประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งได้กำหนด 1 ใน 5 เป้าหมายของหลักสูตร คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Character) หรือจุดเน้นคุณภาพผู้เรียน 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ-ศาสน์-กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ การกำหนดมาตรฐานตัวชี้วัดในหลักสูตร พ.ศ. 2551 จึงเป็นไปในทิศทาง การปลูกฝังและบ่มเพาะผู้เรียนให้ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการคิด การวางแผน และการปฏิบัติตน พร้อมกับคุณลักษณะอื่นๆ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 (ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ. 2560 : ออนไลน์)

ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงภายใต้ กระแสโลกาภิวัตน์ สามารถนำความรู้ ความเข้าใจ ทักษะต่างๆ มาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต ประจำวัน และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้นำความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปพัฒนา สถานศึกษา ได้น้อมนำแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาบุคลากร ของสถานศึกษานำไปใช้ในการดำเนินชีวิต และร่วมขยายผลการพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษาพอเพียง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : บทนำ) เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาพอ เพียงให้สามารถเป็นแบบอย่างในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการ การศึกษาได้อย่างยั่งยืนในการพัฒนาคุณภาพคนของประเทศ ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียงสู่สถานศึกษา เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา และองค์กรภาคส่วนต่างๆ ให้ร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้ตระหนักและเห็นคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่จะบ่มเพาะผู้เรียนให้เป็นผู้มีอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง (ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ. 2560 : 1)

โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) ได้เห็นความสำคัญของการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษา โดยมีการกำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ปรากฏอยู่ในแผนปฏิบัติการโรงเรียนทุกปีการศึกษา ในหลักสูตรสถานศึกษา และในหลักสูตรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีหลักคิด โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเองได้ ให้เหมาะสมกับวัยของตนเอง ปฏิบัติงานต่างๆ อย่างระมัดระวัง ปลอดภัย และดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้นำมโนทัศน์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยการสอดแทรก 3 คุณลักษณะ (พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี) และ 2 เงื่อนไข (ความรู้ คุณธรรม) ในการจัดการเรียนการสอน วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องงานเกษตร จึงเป็นที่มาของการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานเกษตรและความพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน)

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) ให้มีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์

1.2.2 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง หลังจากการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน)

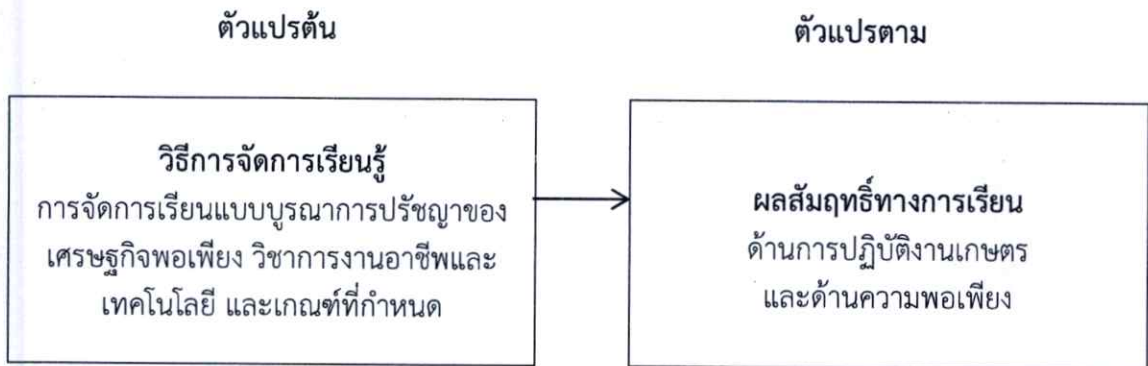
1.3 สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง หลังจากการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) อยู่ในระดับดีเยี่ยม

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษากระบวนการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ ของ ADDIE Model (Branch, 2009 : 2) คือ การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง อย่างเป็นระบบ มีกระบวนการทำงาน 5 ขั้นตอน ดังนี้ (1) วิเคราะห์ (Analysis) คือ การวิเคราะห์ผู้เรียน สภาพการจัดการเรียนรู้ และผลจากการดำเนินการ (2) การออกแบบ (Design) คือ การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเนื้อหาทางเกษตร จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ (3) การพัฒนา (Development) คือ การนำแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 4 แผน ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (4) การนำไปใช้ (Implementation) คือ การนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ผ่านการพิจารณาแล้วไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และ (5) การประเมินผล (Evaluation) คือ ศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โดยการประเมินพฤติกรรมนักเรียนทั้งด้านการปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง อีกทั้งยังได้นำแนวความคิดของศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ (2560 : 57) เกี่ยวกับการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ซึ่งเป็นการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในภาคการศึกษา ทุกระดับน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันและการปฏิบัติการกิจ เพื่อท้ายที่สุดแล้วเกิดกระบวนการเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนจนเป็นวิถีชีวิต และปลูกฝังและบ่มเพาะผู้เรียน เด็กและเยาวชน ให้มีจิตสำนึกและอุปนิสัย พอเพียง (Sufficiency Mindset and Behavior) จะได้สามารถดำรงตนและดำเนินชีวิตให้เจริญก้าวหน้าไปได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิจัยโดยการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานเกษตรและความพอเพียง โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยที่มีตัวแปรต้นและตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานเกษตรและความพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธารวาส (กมลนาวิน) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรหลักที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ห้องเรียน (จำนวนนักเรียนทั้งหมด 37 คน) ซึ่งนักเรียนทั้ง 2 ห้อง มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาทดลอง โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) มา 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 17 คน

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ครอบคลุมทั้งเนื้อหาทางานเกษตร วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี และบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังต่อไปนี้

1.5.2.1 เนื้อหาทางานเกษตร ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่

- (1) ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร
- (2) ประเภทของงานเกษตร (การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเกษตรผสมผสาน)
- (3) การนำผลผลิตจากพืชและสัตว์ไปใช้ประโยชน์ (ประกอบอาหาร จำหน่าย แปรรูปเพื่อถนอมอาหาร)
- (4) การดูแลรักษาพืช (วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาพืช วิธีการดูแลรักษาพืช)

1.5.2.2 เนื้อหาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

- (1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
- (2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ
- (3) มีภูมิคุ้มกันกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต
- (4) ความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในการปฏิบัติ

(5) คุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

1.5.2.3 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ประกอบด้วย

- (1) ความพอประมาณในการปฏิบัติงานเกษตร ในเรื่องการใช้ทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือเกษตรต่างๆ ถูกต้องตามการใช้งาน
- (2) มีเหตุผลในการปฏิบัติงานเกษตร ในเรื่องการดูแลรักษาพืชอย่างถูกวิธี เพื่อให้พืชเจริญเติบโตได้ดี และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์
- (3) มีภูมิคุ้มกันกันในตัวที่ดี ในเรื่องการใช้ทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือเกษตรต่างๆ อย่างปลอดภัย

(4) ความรู้ในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร และขั้นตอนการดูแลรักษาพืช

(5) คุณธรรม ในเรื่องเก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร เมื่อใช้งานเสร็จทุกครั้ง ความตั้งใจเรียนและปฏิบัติงานเกษตร ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ความกระตือรือร้น ความประหยัด ความสามัคคี ความอดทน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการเรียนการสอนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องงานเกษตร ในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 4 แผน ใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแผนละ 1 คาบ คาบละ 60 นาที ประกอบด้วย

- (1) เรื่องความหมายและความสำคัญของงานเกษตร
- (2) เรื่อง ประเภทของงานเกษตร (การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเกษตรผสมผสาน)
- (3) เรื่องการนำผลผลิตจากพืชและสัตว์ไปใช้ประโยชน์ (ประกอบอาหาร จำหน่ายแปรรูปเพื่อถนอมอาหาร)
- (4) เรื่องการดูแลรักษาพืช (วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาพืช วิธีการดูแลรักษาพืช)

1.6.2 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง 3 หลักการ คือ ความพอประมาณ ได้แก่ ความพอประมาณในเรื่องการใช้ทรัพยากรต่างๆ ให้ถูกต้องตามการใช้งาน การรดน้ำต้นไม้วันละ 2 ครั้ง ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ความมีเหตุผล ได้แก่ ในการดูแลรักษาพืชอย่างถูกวิธี การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ได้แก่ ในเรื่องการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างปลอดภัย และ 2 เงื่อนไข ประกอบด้วย ความรู้ ได้แก่ เรื่องวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือเกษตร และขั้นตอนการดูแลรักษาพืช คุณธรรม ได้แก่ ความประหยัด ความกระตือรือร้น ความสามัคคี ความอดทน ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน

1.6.3 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่สอดแทรก 3 หลักการ (พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี) 2 เงื่อนไข (ความรู้ คุณธรรม) ไปในหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง งานเกษตร ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี

1.6.4 การปฏิบัติงานเกษตร หมายถึง ความสามารถด้านการปฏิบัติงานเกษตร ได้แก่ การใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ในการทำงานอย่างปลอดภัย การเก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร เมื่อใช้ในงานเกษตร ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้วัดได้จากพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกมาให้ปรากฏใน 6 พฤติกรรม คือ (1) การรู้จักวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร (2) การบอกชื่อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร (3) การใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ถูกต้องตามการใช้งาน (4) การใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ในการทำงานอย่างปลอดภัย (5) การบอกวิธีการดูแลรักษาพืช และ (6) การปฏิบัติงานเกษตรในการดูแลรักษาพืช ตามแบบสังเกตพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.6.5 ความพอเพียง หมายถึง คุณธรรมในการปฏิบัติงานเกษตร ได้แก่ การเก็บเครื่องมือเกษตรเข้าที่ทุกครั้งหลังใช้งานเสร็จ การรดน้ำต้นไม้อย่างพอดี ไม่มากไม่น้อยจนเกินไป ปฏิบัติงานกลุ่มด้วยความตั้งใจ ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความสามัคคี ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้วัดได้จากพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกมาให้ปรากฏใน 4 พฤติกรรม คือ (1) การเก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตรเข้าที่เมื่อใช้งานเสร็จ (2) การปฏิบัติงานกลุ่ม (3) ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน และ (4) ความกระตือรือร้นในการเรียน ตามแบบสังเกตพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.6.6 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนวัดสุคันธาवास (กมลนาวิน) จำนวน 1 ห้องเรียน (17 คน) ซึ่งมาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ที่เรียนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้งานเกษตร และเป็นกลุ่มทดลองของการวิจัยครั้งนี้

1.6.7 งานเกษตร หมายถึง หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง งานเกษตรในรายวิชาการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย 4 เรื่อง ได้แก่ ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร ประเภทของงานเกษตร การนำผลผลิตจากพืชและสัตว์ไปใช้ประโยชน์ และการดูแลรักษาพืช

1.6.8 ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เฉพาะเรื่องมาเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า 10 ปี มีผลงานทางวิชาการเป็นที่ยอมรับ และเป็นผู้ที่ได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานในสถานศึกษา

1.6.9 คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์ หมายถึง คุณภาพตามเกณฑ์ความคิดเห็นหรือความรู้สึกของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้ในประเด็นต่างๆที่ใช้ในการพิจารณาประเมิน (Relative Criteria ชนิด Expertise Criteria) ในการวิจัยนี้พิจารณาในประเด็นความสอดคล้องสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ แผนมีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ ความสอดคล้องสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ ความสามารถพัฒนาทักษะผู้เรียนด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง การกำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลาที่ใช้สอน กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ มีความหลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียน เน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การสอดคล้องแทรกคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม การใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ วิธีการวัดผลประเมินผลมีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เครื่องมือวัดผลประเมินผลมีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และโดยรวมแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยในการพิจารณานี้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ต้องมีความเห็นที่สอดคล้องกัน (Consensus) จึงจะถือว่ามีคุณภาพ

1.6.10 ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ หมายถึง ผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วัดออกมาเป็นคะแนนด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมด้านการปฏิบัติงานเกษตร และความพอเพียง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.6.11 เกณฑ์ระดับดีเยี่ยม หมายถึง เกณฑ์ประเภท เกณฑ์สัมพันธ์ (Relative Criteria) ในลักษณะของเกณฑ์คะแนน (Point Criteria) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดไว้ว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมา นี้ต้องมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยวัดได้จากการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกมาในด้านการปฏิบัติงานเกษตร 6 พฤติกรรม และด้านความพอเพียง 4 พฤติกรรม ดังได้กล่าวแล้ว โดยในแต่ละพฤติกรรมที่วัดจากแบบสังเกตพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้กำหนดคะแนนไว้ 4 ระดับ (ตาม Scoring Rubrics) และแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อแปลความหมาย ดังนี้

คะแนน 3.26 – 4.00 หมายถึง พฤติกรรมด้านปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง อยู่ในระดับดีเยี่ยม

คะแนน 2.51 – 3.25 หมายถึง พฤติกรรมด้านปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง อยู่ในระดับดี

คะแนน 1.76 – 2.50 หมายถึง พฤติกรรมด้านปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง อยู่ในระดับพอใช้

คะแนน 1.00 – 1.75 หมายถึง พฤติกรรมด้านปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง อยู่ในระดับควรปรับปรุง

ดังนั้นคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 2 ด้าน โดยรวมในระดับดีเยี่ยม จึงต้องมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.26 คะแนนและสูงกว่า

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับ เรื่อง การพัฒนาการปฏิบัติงานเกษตรและความพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 2.1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.2 การจัดการเรียนรู้
- 2.3 แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
- 2.4 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 2.5 การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน)
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.1 เศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2559 : 19) ได้กล่าวถึงปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดยาวนานกว่า 40 ปี (ตั้งแต่ปี 2517) ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

2.1.2 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มูลนิธิชัยพัฒนา (2559 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ว่าเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2559 : 6) ได้กล่าวถึงความหมายของ เศรษฐกิจพอเพียงว่า เป็นเศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ให้มีความพอเพียงกับตนเอง (Self Sufficiency) อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ ไม่ใช่ไม่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่ เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเองย่อมสามารถสร้างความ เจริญก้าวหน้า และฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้

2.1.3 ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

มูลนิธิชัยพัฒนา (2559 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

(1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่ เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

(2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้อง เป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

(3) ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง ด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมี เงื่อนไข ของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง 2 ประการ ดังนี้

(1) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในการปฏิบัติ

(2) เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักใน คุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ภาพที่ 2.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : กรมที่ดิน (2560 : <http://www.dol.go.th/ethics/Pages/องค์ประกอบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.aspx>)

2.1.4 แนวพระราชดำริปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2559 : 18) ได้กล่าวว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการในการดำรงชีวิตที่ยึดหลักความพอเหมาะ พอดี มีเหตุผล และความไม่ประมาท ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงถือปฏิบัติด้วยพระองค์เอง มาอย่างต่อเนื่อง ยาวนานและดำรงชีวิตเป็นแบบอย่างได้อย่างสมบูรณ์

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานพระราชดำรัสพระบรมราโชวาท เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไว้หลายครั้งและหลายวาระ เพื่อให้ประชาชนได้มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้และสามารถนำไปปฏิบัติและขยายผลอย่างถูกต้อง ก่อเกิดประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป ดังนี้ พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษา จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2518 ความว่า “...ภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมในหลายประเทศเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ การทุ่มเทสร้างเครื่องจักรกลอันก้าวหน้า และมีประสิทธิภาพสูงขึ้นใช้ในการผลิต ทำให้ผลผลิตทางอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและมากมาย จนอาจถึงขั้นฟุ้งเฟ้อ พร้อมกันนั้นก็ทำให้คนว่างงานลงเพราะถูกเครื่องจักรกลแย่งไปทำเป็นเหตุให้เกิดความยุ่งยากตกต่ำทางเศรษฐกิจขึ้น เพราะคนที่ว่างงานยากจนลงและผู้ผลิตก็ขาดทุนเพราะสินค้าขายไม่ออก จึงน่าจะจะต้องตัดแปลงแนวคิดแนวปฏิบัติในการส่งเสริมความเจริญด้านอุตสาหกรรมไปบ้างให้สมดุลกับด้านอื่นๆ เพื่อความอยู่รอด...”

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันพฤหัสบดีที่ 18 กรกฎาคม 2557 ความว่า “...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อใดพื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป...”

2.1.5 การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

2.1.5.1 ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (พ.ศ. 2550 - 2554) กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 23) กล่าวไว้ ดังนี้

(1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(1.1) แนวทางการขับเคลื่อน

(1.1.1) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยแนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา

(1.1.2) จัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนโดยสอดแทรกทั้งในการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชาและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาตามลำดับอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้อะดับบุคคลและครอบครัว สามารถนำไปประยุกต์ใช้เข้าไปขยายผลสู่ครอบครัวและชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

(2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาบุคลากร (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 24)

(2.1) แนวทางการขับเคลื่อน

(2.1.1) อบรมสัมมนาผู้บริหารการศึกษาให้เกิดความรู้ ความ

เข้าใจในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

(2.1.2) อบรมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการสู่การบริหาร การจัดการและการเรียนการสอน

(3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การขยายผลและการพัฒนาเครือข่าย

(3.1) แนวทางการขับเคลื่อน

(3.1.1) ให้สถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างช่วยเหลือพัฒนาสถานศึกษาในอาชีวศึกษาจังหวัดที่เข้าร่วมโครงการอย่างน้อย 1 : 10 แห่ง ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการสู่การบริหาร การจัดการและการเรียนการสอน

(3.1.2) จัดให้มีระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และส่งเสริม สนับสนุน การประสานการดำเนินงานของเครือข่าย

(3.1.3) จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศและเชื่อมโยงเครือข่าย กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

(4.1) แนวทางการขับเคลื่อน

(4.1.1) เผยแพร่การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษาโดยจัดทำสื่อรูปแบบต่างๆ ประชาสัมพันธ์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ที่สนใจ

(4.1.2) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(5) ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล

(5.1) แนวทางการขับเคลื่อน

(5.1.1) จัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลในระดับสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ระดับภาคหรือระดับจังหวัดและระดับสถานศึกษา โดยให้ คณะกรรมการมีหน้าที่ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล

(5.1.2) กำหนดรูปแบบ แนวทาง เครื่องมือและคู่มือในการ ติดตามและประเมินผล

(5.1.3) ดำเนินการติดตามประเมินผลและรายงานผล

สรุปได้ว่ายุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษานั้น สถานศึกษาที่น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักการในการบริหารจัดการและจัดการศึกษา ให้กับผู้เรียนย่อมสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคม ตอบสนองต่อนโยบายของหน่วยงาน รวมทั้งสามารถผลิตผู้เรียนที่มีคุณลักษณะตรงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 คือ ดี เก่ง และมีความสุขได้ และประการสำคัญที่สุดคือได้น้อมนำพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในสถานศึกษาซึ่งเป็นการ ปฏิบัติเพื่อสนองต่อพระมหากรุณาธิคุณในฐานะพสกนิกรผู้จงรักภักดีสังคมได้คาดหวังว่าซึ่ง สถานศึกษาจะเป็นแหล่งที่หล่อหลอมและสร้างผู้เรียนให้มีความดี ความเก่ง และมีความสุขท่ามกลาง สังคมซึ่งกำลังประสบวิกฤตหลายๆ ด้านในปัจจุบัน ความคาดหวังดังกล่าวนี้เป็นหน้าที่ของ

สถานศึกษาซึ่งต้องปฏิบัติอยู่แล้วประกอบกับได้รับนโยบายทั้งจากกระทรวงศึกษาธิการให้จัดการศึกษาโดยใช้คุณธรรมนำความรู้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปรัชญาของเศรษฐกิจ อันประกอบด้วย 3 ท่วง (พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี) และ 2 เงื่อนไข (ความรู้ คุณธรรม) โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ ยั่งยืน 4 มิติ (เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม)

2.1.5.2 แนวทางการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 25)

2.1.5.2.1 เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึก รักษาสิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยม เอกลักษณ์ของความเป็นไทย

2.1.5.2.2 จุดหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

จุดหมาย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

(1) มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(2) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต

(3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

(4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

(1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

(2) ซื่อสัตย์สุจริต

(3) มีวินัย

(4) ใฝ่เรียนรู้

(5) อยู่อย่างพอเพียง

(6) มุ่งมั่นในการทำงาน

(7) รักความเป็นไทย

(8) มีจิตสาธารณะ

2.1.5.2 ลักษณะสถานศึกษาพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 43) กล่าวไว้

ดังนี้

(1) ด้านการบริหารจัดการ

- (1.1) มีการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา
- (1.2) มีการจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาทั้งแผนระยะยาวและแผนระยะสั้น
- (1.3) มีการจัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา
- (1.4) มีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา และส่งเสริมให้ปฏิบัติตนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (1.5) มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้เกี่ยวข้อง
- (1.6) มีคณะทำงานติดตามและประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา
- (1.7) การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษานำการมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล
- (1.8) มีการสรุปและรายงานผลเพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติ

(2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

- (2.1) สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (2.2) มีการจัดทำแผนการสอนบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (2.3) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และมีผลงานนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้
- (2.4) มีการจัดหา ผลิต พัฒนา สื่อ/แหล่งเรียนรู้ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้และมีการเผยแพร่สู่ชุมชน
- (2.5) มีการวัดผลประเมินผลที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้/รายวิชา และนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- (2.6) ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำมาสู่วิถีชีวิต และเผยแพร่สู่ครอบครัว ชุมชน องค์กร และหน่วยงาน

(3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- (3.1) ดำเนินกิจกรรมโดยผู้เรียนโดยมีครูเป็นผู้สนับสนุน
- (3.2) เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการด้วยความสมัครใจหรือจิตอาสา
- (3.3) กิจกรรมมีความหลากหลายและเหมาะสมกับสภาพภูมิสังคมของสถานศึกษา
- (3.4) เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เกิดความก้าวหน้าพร้อมกับความสมดุล

ทางเศรษฐกิจ/สังคม สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาและสามารถขยายผลสู่ชุมชนได้ โดย

(3.4.1) พอประมาณกับภูมิสังคม สอดคล้องกับความต้องการ/ความจำเป็นของสถานศึกษาและคนในชุมชน เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ สภาพแวดล้อม ความคิด ความเชื่อและวิถีชีวิต

(3.4.2) สมเหตุสมผล คือมีหลักคิดและหลักปฏิบัติของกิจกรรมที่ สอดคล้องกับหลักวิชาการที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดของโครงการแสดงถึงความรอบคอบในการวางแผนการจัดกิจกรรม

(3.4.3) มีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยการวางแผนกิจกรรมได้คำนึงถึง ความเสี่ยงในการดำเนินโครงการ โดยมีข้อเสนอทางเลือก หากมีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น

(3.4.4) ส่งเสริมความรู้และคุณธรรมของผู้เข้าร่วม โดยต้อง ส่งเสริมความรอบรู้เปิดโอกาสให้มีการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ส่งเสริมคุณธรรม เช่น ระเบียบวินัย สัมมาคารวะ ซื่อสัตย์สุจริต กตัญญูกตเวที ขยันหมั่นเพียร อดทน สนใจใฝ่รู้ และจิตสำนึกในการทำ คุณประโยชน์เพื่อส่วนรวม

(3.4.5) เป็นกิจกรรมที่หลายฝ่ายมีส่วนร่วม เช่น สถานศึกษา หน่วยงานของรัฐ สถานประกอบการและชุมชน

(3.4.6) ผลสุดท้ายคือการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีวิถีคิด อุบิสัยและ พฤติกรรมที่สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง

(4) ด้านการพัฒนาบุคลากร

(4.1) ผู้บริหารสถานศึกษา

(4.1.1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

(4.1.2) นำหลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้

ในการบริหารจัดการสถานศึกษา

(4.1.3) ปฏิบัติตนตามหลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง และเป็นแบบอย่างที่ดี

(4.1.4) เผยแพร่หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

(4.2) ครู

(4.2.1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

(4.2.2) นำหลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้

ในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน

(4.2.3) ปฏิบัติตนตามหลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง และเป็นแบบอย่างที่ดี

(4.2.4) เผยแพร่หลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(4.3) บุคลากรทางการศึกษา

(4.3.1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจ

พอเพียง

- ในการปฏิบัติหน้าที่
- (4.3.2) นำหลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้
- และเป็นแบบอย่างที่ดี
- (4.3.3) ปฏิบัติตนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (4.3.4) เผยแพร่หลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (4.4) นักเรียน
- พอเพียง
- (4.4.1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจ
- (4.4.2) นำหลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้
- ในการเรียนและการดำเนินชีวิต
- (4.4.3) เผยแพร่หลักการ แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (4.5) ผู้ปกครอง/กรรมการสถานศึกษา/ชุมชน
- พอเพียง
- (4.5.1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจ
- พอเพียง
- (4.5.2) ปฏิบัติตนตามหลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจ
- (4.5.3) เผยแพร่หลักการ แนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (4.5.4) ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานการขับเคลื่อน
- ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

2.1.6 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการศึกษา

2.1.6.1 สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (2550 : 72 - 74) ได้กล่าวไว้ว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต แนวทางสำหรับการตัดสินใจตั้งแต่เรื่องเล็กๆ ในชีวิตประจำวันของแต่ละคน ไปจนถึงเรื่องใหญ่ระดับชาติ การที่จะทำให้แนวทางของเศรษฐกิจพอเพียงกลายเป็นวัฒนธรรมหลักในการใช้ชีวิตของคนในสังคม จำเป็นต้องมีกระบวนการหล่อหลอมให้ทุกคนมีความเชื่อมั่นและสามารถนำหลักการนี้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างอัตโนมัติเหมือนๆ กับการคิดเลขหรือขี่จักรยานในชีวิตประจำวัน และการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้เกิดกระบวนการดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันเศรษฐกิจพอเพียงถูกกำหนดให้เป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาของประเทศไทย ในระดับบุคคลมีการปลูกฝังแนวคิดนี้ผ่านหลักสูตรและกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ส่วนในระดับชาติมีการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยที่หลักการเรื่อง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และความมีภูมิคุ้มกันในตัว นั้นเทียบได้กับหลักความสามารถในการแข่งขัน ความยั่งยืนและการจัดการกับความเสี่ยงในทฤษฎีเศรษฐกิจมหภาค ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะกลายเป็นหัวใจของวิถีไทยมากขึ้นเรื่อยๆ ขึ้นอยู่ว่าคนไทยมีความเข้าใจในเรื่องนี้แค่ไหน ขณะนี้มีการสอนเรื่องนี้ในหลักสูตรทุกระดับชั้น รวมทั้งการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารโรงเรียนด้วย

2.1.6.2 ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ (2560 : 57 - 63) ได้กล่าวถึงเรื่องการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ไว้ดังนี้ การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา หมายถึง การดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในภาคการศึกษา ทุกระดับน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันและการ

ปฏิบัติการกิจ เพื่อท้ายที่สุดแล้วเกิดกระบวนการเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนจนเป็นวิถีชีวิต และปลูกฝัง และบ่มเพาะผู้เรียน เด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกและอุปนิสัย พอเพียง (Sufficiency Mindset and Behavior) จะได้สามารถดำรงตนและดำเนินชีวิตให้เจริญก้าวหน้าไปได้อย่างสมดุลและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยกำหนดเป้าหมายของการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ ดังนี้

(1) ภาพความสำเร็จระดับสถานศึกษา คือ การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษา และดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน/สังคม

(2) ภาพความสำเร็จระดับผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(3) ภาพความสำเร็จระดับนักเรียนมีความรู้ ทักษะปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยอยู่อย่างพอเพียง

(4) ภาพความสำเร็จระดับผู้ปกครองดำเนินชีวิตและชุมชนมีการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.6.2.1 ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ (2560 : 62) ได้กล่าวว่า โรงเรียนพอเพียง คือ โรงเรียนบ่มเพาะอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง โดยมีการกำหนดไว้ในเป้าหมายหลักสูตร (Character building) เป็นการขับเคลื่อนหลักสูตรการศึกษาของชาติให้บรรลุเป้าหมาย ดำเนินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่อย่างพอเพียง สร้างเยาวชนที่มีหลักคิดและพฤติกรรม (Sufficiency Thinking & Behavior) ในการใช้ชีวิต และพัฒนาโรงเรียนเป็นสถานศึกษาพอเพียง โดยนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละวิชา (Whole school approach) สภาพแวดล้อม วัฒนธรรมแบบอย่าง กิจกรรมการเรียนรู้) ซึ่งโรงเรียนพอเพียง แบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ (1) สถานศึกษาพอเพียง เป็นสถานศึกษาที่รู้แนวทางการปฏิบัติ และเริ่มเห็นผลจากการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) โรงเรียนมีผลงานปฏิบัติเป็นเลิศ (BP) เป็นสถานศึกษาที่คงสภาพการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพ และ (3) ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นสถานศึกษาที่สามารถขยายผลการปฏิบัติงานไปสู่สถานศึกษาอื่นได้

2.1.6.2.2 เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา มีกระบวนการ ดังนี้

- (1) การบริหารสถานศึกษา
 - (1.1) จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้วิถีพอเพียง
 - (1.2) สร้างวัฒนธรรมองค์กร
 - (1.3) ปลูกฝังให้เป็นวิถีชีวิต
 - (1.4) ชุมชนสัมพันธ์
- (2) การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน
 - (2.1) กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ชั้นปี (รายวิชา
 - (2.2) จัดทำหน่วย/แผนการเรียนรู้
 - (2.3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - (2.4) จัดทำสื่อ/แหล่งเรียนรู้

พื้นฐาน)

- (2.5) จัดทำเครื่องมือวัด/ประเมินผล
 - (2.6) เกณฑ์การผ่านช่วงชั้น
 - (3) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - (3.1) แนะนำ
 - (3.1.1) ให้บริการแนะนำ
 - (3.1.2) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - (3.2) กิจกรรมนักเรียน
 - (3.2.1) ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญ
 - (3.2.2) โครงการ ชุมนุม ชมรม
 - (4) กิจกรรมเพื่อสังคม/จิตสาธารณะ เน้นจิตอาสา การมีส่วนร่วม การเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกัน
- 2.1.6.2.3 แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในสถานศึกษา
- (1) การบริหารจัดการ
 - (1.1) กำหนดเป็นนโยบาย ในงานวิชาการ งบประมาณ บุคคล บริหารทั่วไป ชุมชนสัมพันธ์
 - (1.2) นำหลักการทรงงานมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา
 - (1.3) บริหารทรัพยากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การมีส่วนร่วม รู้รักสามัคคี ไม่ประมาท
 - (2) การบริหารจัดการ
 - (2.1) สอนวิชา เศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐาน ส 3.1
 - (2.2) บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับสาระการเรียนรู้
 - (2.3) สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - (3) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - (3.1) ต่อยอดหรือพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องกับภูมิสังคม/บริบทต่างๆ
 - (3.2) มีการวางแผนอย่างรอบคอบคำนึงถึงความเสี่ยง
 - (3.3) ใช้หลักคิด หลักปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักวิชาการอย่างสมเหตุสมผล
 - (3.4) ส่งเสริมการเรียนรู้และคุณธรรม

โดยสรุป หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือแนวความคิดที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานให้แก่ประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต โดยยึดหลักสายกลาง ประกอบด้วย 3 หลักการ และ 2 เงื่อนไข 3 หลักการ ได้แก่ (1) หลักความพอประมาณ

คือ ความพอดี ไม่มากไม่น้อยจนเกินไป ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ตลอดจนถึงแวดล้อม (2) หลักความมีเหตุผล คือ การตัดสินใจในเรื่องระดับความพอดี นั้นต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล (3) หลักความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือ ต้องเตรียมตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ในอนาคตอันใกล้และไกล และ 2 เงื่อนไข ได้แก่ (1) เงื่อนไขความรู้ คือ ความรอบรู้ เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (2) เงื่อนไขคุณธรรม คือ ต้องตระหนักถึงคุณธรรม ในด้านความซื่อสัตย์ ความอดทน ความเพียร และการใช้สติปัญญา ซึ่งนำไปสู่มิติ 4 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้กำหนดเป้าหมายในหลักสูตร คือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยโรงเรียนวัดสุคันธาवास (กมลนาวิน) ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติจากการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียง ปีการศึกษา 2559 เป็นสถานศึกษาที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาและจัดการศึกษา โดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดหลักปฏิบัติในการทำงานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดค่านิยมและบ่มเพาะอุปนิสัยและคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งทางกายภาพ วัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันของสังคม เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติ ส่งเสริม สนับสนุนและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงการสอดแทรกไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.2 การจัดการเรียนรู้

2.2.1 ความหมายของการเรียนรู้

ได้มีผู้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ดังนี้

2.2.1.1 สุรางค์ ไคว่ตระกูล (2550 : 186) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ว่า หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือจากการฝึกหัด รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงความรู้ของผู้เรียน

2.2.1.2 สิรอร วิชชาวุธ (2554 : 2) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้มีองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ มนุษย์ต้องเกิดการเปลี่ยนแปลงจากไม่รู้ เป็นรู้ ทำไม่ได้ เป็นได้ ไม่เคยทำ เป็นทำ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นเป็นไปอย่างถาวร การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น เกิดจากประสบการณ์ การฝึกฝนและการฝึกหัด

สรุปความหมายจากข้างต้นได้ว่า การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล ที่เกิดจากการฝึกฝน และการเปลี่ยนแปลงความรู้ของผู้เรียน

2.2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom (Bloom's Taxonomy)

Benjamin S. Bloom (1984 : 62) เชื่อว่า การเรียนการสอนที่จะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน และได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมโดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยาพื้นฐานว่า มนุษย์จะเกิดการเรียนรู้ใน 3 ด้านคือ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ และนำหลักการนี้จำแนกเป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษาเรียกว่า Taxonomy of Educational objectives ได้จำแนกจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้าน คือ

2.2.2.1 พุทธิพิสัย (Cognitive Domain)

พฤติกรรมด้านสมองเป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับสติปัญญา ความคิด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งพฤติกรรมทางพุทธิพิสัย 6 ระดับ ได้แก่

- (1) ความรู้ (Knowledge) เป็นความสามารถในการจดจำแนกประสบการณ์ต่างๆ และระลึกเรื่องราวต่างๆ ออกมาได้ถูกต้องแม่นยำ
- (2) ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถบ่งบอกใจความสำคัญของเรื่องราวโดยการแปลความหลัก ตีความได้ สรุปใจความสำคัญได้
- (3) การนำความรู้ไปประยุกต์ (Application) เป็นความสามารถในการนำหลักการ กฎเกณฑ์และวิธีดำเนินการต่างๆ ของเรื่องที่ได้รู้มา นำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้
- (4) การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวที่สมบูรณ์ให้กระจายออกเป็นส่วนย่อยๆ ได้อย่างชัดเจน
- (5) การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการผสมผสานส่วนย่อยเข้าเป็นเรื่องราวเดียวกัน โดยปรับปรุงของเก่าให้ดีขึ้นและมีคุณภาพสูงขึ้น
- (6) การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการวินิจฉัยหรือตัดสินกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไป การประเมินเกี่ยวข้องกับการใช้เกณฑ์คือ มาตรฐานในการวัดที่กำหนดไว้

2.2.2.2 จิตพิสัย (Affective Domain) (พฤติกรรมด้านจิตใจ)

ค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันที ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และสอดแทรกสิ่งที่ดีงามอยู่ตลอดเวลา จะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ได้ จะประกอบด้วย พฤติกรรมย่อยๆ 5 ระดับ ได้แก่

- (1) การรับรู้
- (2) การตอบสนอง
- (3) การเกิดค่านิยม
- (4) การจัดระบบ
- (5) บุคลิกภาพ

2.2.2.3 ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) (พฤติกรรมด้านกล้ามเนื้อประสาท)

พฤติกรรมที่บ่งถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ ซึ่งแสดงออกมาได้โดยตรงโดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะประกอบด้วย 5 ขั้น ดังนี้

- (1) การรับรู้
- (2) กระทำตามแบบ
- (3) การหาความถูกต้อง
- (4) การกระทำอย่างต่อเนื่องหลังจากตัดสินใจ
- (5) การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ

จากทฤษฎีดังกล่าว จะเห็นว่ามนุษย์จะเกิดการเรียนรู้ใน 3 ด้านคือ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย และด้านจิตใจ ทุกสิ่งนี้ต้องดำเนินไปอย่างพร้อมๆ กัน จึงจะเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2.2.3 การจัดการเรียนรู้ (Learning Management)

มีผู้ที่ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

2.2.3.1 สุมณ อมรวิวัฒน์ (2533 : 460) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้คือ สถานการณ์อย่างหนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่ (1) มีความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับสิ่งแวดล้อม (2) ความสัมพันธ์และการมีปฏิสัมพันธ์ก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ และ (3) ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้

2.2.3.2 วิชัย ประสิทธิ์วุฒิมิเวช (2542 : 255) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็น กระบวนการที่มีระบบระเบียบครอบคลุมการดำเนินการ ตั้งแต่การวางแผน การจัดการเรียนรู้ จนถึง การประเมินผล

2.2.3.3 Hough and Duncan (1970 : 144) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่าหมายถึง กิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิด การเรียนรู้ และมีความผาสุกดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่างๆ 4 ด้านดังนี้

- (1) การจัดการหลักสูตร (Curriculum)
- (2) การจัดการเรียนการสอน (Instruction)
- (3) การวัดผล (Measuring)
- (4) การประเมินผลการเรียนรู้ (Evaluation) หลังการเรียนการสอน

2.2.4 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้

วิทยา พัฒนเมธาดา (2560 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่า ผู้สอน จำเป็นจะต้องศึกษาจากข้อมูล หลายประการ เพื่อนำมาช่วยเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของตน และการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการ เรียนรู้ไม่ว่าระดับใด จะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการดังต่อไปนี้ (1) ผู้เรียน (2) บรรยากาศ ทางจิตวิทยาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน บรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน

ผู้เรียน ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก เกี่ยวกับ ความสามารถของสมอง ความถนัด ความสนใจ พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจ ความ ต้องการพื้นฐานหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ศักยภาพผู้เรียน

2.2.5 หลักการพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้

วิทยา พัฒนเมธาดา (2560 : ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่า ในการจัดการเรียนรู้สมัยใหม่ ผู้สอน จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถหลายอย่างในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพสูงสุด ดังนี้

หลักการรู้จักผู้เรียน ถือเป็นสิ่งแรกที่ผู้สอนต้องสามารถวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียนได้ว่าเป็น อย่างไร มีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้อย่างไร มากน้อยเพียงใด ปกติสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.2.5.1 กลุ่มสติปัญญาค่อนข้างอ่อน/เรียนรู้ช้า กลุ่มนี้สามารถเรียนรู้ได้ต่อเมื่อได้รับการช่วยเหลือหรือสอนจากครูอย่างค่อยเป็นค่อยไปจึงจะเรียนรู้สำเร็จเป้าหมายการเรียนรู้เพียง ช่วยเหลือตนเองได้โดยไม่ต้องเป็นภาระแก่ผู้อื่นในการดำรงชีวิต

2.2.5.2 กลุ่มสติปัญญาปานกลาง กลุ่มนี้มีความสามารถในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

แต่ต้องได้รับคำชี้แนะ รูปแบบ วิธีการ จากครูผู้สอนภายใต้การให้กำลังใจการเรียนรู้จึงจะประสบผลสำเร็จ ความต้องการเรียนรู้เพื่อ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นรอบข้างได้

2.2.5.3 กลุ่มสติปัญญาสูง กลุ่มนี้เป็นความหวังของสังคมประเทศชาติในการช่วยให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพในอนาคต กลุ่มนี้มีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยต่อยอดจากการเรียนรู้จากครูแต่ต้องการความเป็นอิสระในการเรียนรู้ การใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จินตนาการ ฉะนั้นจึงต้องการโอกาสและการให้ความสนใจในการเรียนรู้อย่างหลากหลายรูปแบบไม่มีขีดจำกัด กลุ่มนี้มีเป้าหมายการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดประโยชน์กับตนเองแล้วยิ่งเพื่อผู้อื่น ประเทศชาติตลอดจนถึงแวดลอม ใช้องค์ความรู้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เป็นความหวังของทุกสังคม

หลักการวางแผนและเตรียมจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถในการวางแผนการจัดการเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละศักยภาพ ทั้งนี้กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องต่อการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเลือกวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วย

หลักการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ การจะจัดการเรียนรู้อย่างไรกับกลุ่มผู้เรียนใด ครูผู้สอนต้องมีพื้นฐานความรู้ทางด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาพัฒนาการ ทฤษฎีสมอง จิตวิทยาแนะแนวและการให้คำปรึกษา เพื่อประกอบการตัดสินใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆได้อย่างเหมาะสม

หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การที่ครูผู้สอนจะเลือกรูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รูปแบบใด ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลว่ามีวัตถุประสงค์อย่างไร เช่น (1) ต้องการวัดองค์ความรู้และทักษะปฏิบัติเบื้องต้นว่ามีเท่าใด ควรใช้รูปแบบการวัด (Test) (2) ต้องการรู้ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากน้อยแค่ไหนจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้การประเมิน (Assessment) เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด (3) ต้องการทราบว่าผู้เรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จนเกิดประโยชน์ด้วยการประเมินแบบมีส่วนร่วมจากการยอมรับ ชื่นชมและให้รางวัล

2.2.6 รูปแบบการจัดการเรียนรู้

วิทยา พัฒนเมธาดา (2560 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามวิธีการจัดการเรียนรู้ได้ 3 รูปแบบดังนี้

2.2.6.1 การถ่ายทอดความรู้ (Transmission Approach) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ใช้กันมานานเป้าหมายเพื่อสืบทอดความรู้ อารยะธรรม วัฒนธรรมประเพณี ทักษะฝีมือเพื่อให้คงอยู่ต่อไป ประกอบกับต้องการกำลังคนในระบบอุตสาหกรรมจึงเน้นความเก่ง คนเก่ง การถ่ายทอดใช้รูปแบบวิธีสอน (Teaching) การฝึกฝน (Train) การกล่อมเกล่าให้เกิดศรัทธาและเชื่อฟัง (Tame) ครูจะเป็นศูนย์กลางการจัดการเรียนรู้ (Teacher Centered Development) สำนักไหน โรงเรียนไหน หรือครูคนไหนเก่ง นักเรียนจะหลั่งไหลไปเรียน เกิดการแข่งขันการเข้าเรียนในโรงเรียนดัง เป็นค่านิยมของสังคมมานาน

2.2.6.2 การสร้างองค์ความรู้ (Transformational Approach) หรือ (Constructionist) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่คาดหวังว่าจะยกระดับศักยภาพของประชาชนให้พึ่งพาตนเองได้หลังจากที่พึ่งพาผู้อื่นโดยเฉพาะเจ้าของกิจการ รัฐบาล ฯลฯ มานานจนเกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจน การว่างงาน เกิดปัญหาสุขภาพ ฯลฯ โดยพยายามจะให้ผู้เรียนลดการเรียนรู้ที่ต้องพึ่งพาครู โรงเรียน หรือสถาบันไปสู่การพึ่งพาตนเองในการแสวงหาความรู้ โดยเน้นการ

เรียนรู้ผ่าน สื่อ (Media) นวัตกรรม (Innovation) และเทคโนโลยี (Technology) การเรียนรู้จะเน้น การเรียนรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง ภายใต้การอำนวยความสะดวกของครูผ่านสื่อและนวัตกรรมแต่อำนาจ การจัดการยังเป็นอำนาจของครูแต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทและส่วนร่วมมากขึ้น

2.2.6.3 การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่สู่ปัญญาภิวัตน์ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ หลากหลาย (Transactional Approach) ผลการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์และวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างยิ่งและรวดเร็ว ศักยภาพของประชาชนต้องได้รับการพัฒนาทักษะและวิถีการดำเนินชีวิตใหม่ ในสังคมแห่งชีวะ คุณธรรม (Bio-Ethic) การศึกษาถึงเวลาต้องปรับเปลี่ยน มุมมอง วิธีคิด รูปแบบการให้การศึกษาแนว ใหม่ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนสู่ขีดจำกัดของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะผู้เรียนที่มี ศักยภาพสูงเพื่อเป็นที่พึงของสังคมให้มีโอกาสเรียนรู้เต็มศักยภาพ โดยรูปแบบที่พัฒนาเน้นการใช้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสู่สังคม 4.0

2.6.7 การออกแบบการเรียนการสอน ADDIE MODEL

จำนง สันตจิต (2556 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่า ADDIE MODEL คือการออกแบบระบบการ เรียนการสอน กล่าวคือกระบวนการพัฒนาโปรแกรมการสอน จากจุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุด มี แบบจำลองจำนวนมากมาที่นำออกแบบการสอนใช้ และสำหรับตามความประสงค์ทางการสอน ต่างๆ กระบวนการออกแบบการเรียนการสอนแบบ ADDIE สามารถสรุปเป็นขั้นตอนทั่วไปได้เป็น 5 ขั้นตอน ประกอบไปด้วย

(1) Analysis (การวิเคราะห์)

ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis) ขั้นตอนการวิเคราะห์เป็นรากฐานสำหรับขั้นตอนการ ออกแบบการสอนขั้นตอนอื่นๆ ในระหว่างขั้นตอนนี้ จะต้องระบุปัญหา ระบุแหล่งของปัญหา และ วินิจฉัยคำตอบที่ทำได้ ขั้นตอนนี้อาจประกอบด้วยเทคนิคการวินิจฉัยเฉพาะ เช่น การวิเคราะห์ความ ต้องการ (ความจำเป็น) การวิเคราะห์งาน การวิเคราะห์ภารกิจ ผลลัพธ์ของขั้นตอนนี้มักประกอบด้วย เป้าหมาย และ รายการภารกิจที่จะสอน ผลลัพธ์เหล่านี้จะถูกนำไปยังขั้นตอนการออกแบบต่อไป

(2) Design (การออกแบบ)

ขั้นตอนการออกแบบเกี่ยวข้องกับการใช้ผลลัพธ์จากขั้นตอนการวิเคราะห์ เพื่อวาง แผนกลยุทธ์สำหรับพัฒนาการสอน ในระหว่างขั้นตอนนี้คุณจะต้องกำหนดโครงสร้างวิธีการให้บรรลุถึง เป้าหมายการสอน ซึ่งได้รับการวินิจฉัยในระหว่างขั้นตอนการวิเคราะห์ และขยายผลสารัตถะการสอน

(3) Development (การพัฒนา)

ขั้นตอนการพัฒนาสร้างขึ้นบนบนขั้นตอนการวิเคราะห์และการออกแบบ จุดมุ่งหมาย ของขั้นตอนนี้คือ สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ของบทเรียน ในระหว่างขั้นตอนนี้จะต้องพัฒนาการสอน และสื่อทั้งหมดที่ใช้ในการสอน และเอกสารสนับสนุนต่างๆ

(4) Implementation (การนำไปใช้)

เป็นขั้นตอนการดำเนินการให้เป็นผล หมายถึง การนำสิ่งที่แท้จริงของการสอน ไม่ว่าจะ เป็นรูปแบบชั้นเรียน หรือห้องทดลอง หรือรูปแบบใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐานก็ตาม จุดมุ่งหมายของ ขั้นตอนนี้คือการนำส่งการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ขั้นตอนนี้จะต้องให้การส่งเสริม ความเข้าใจของผู้เรียนในสารปัจจัยต่างๆ สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนในวัตถุประสงค์ต่างๆ และ เป็นหลักประกันในการถ่ายโอนความรู้ของผู้เรียนจากสภาพแวดล้อมการเรียนไปยังการทำงานได้ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของบทเรียนในขั้นต้น หลังจากนั้น จึงทำการปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะ

นำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียน และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและประสิทธิภาพ

(5) Evaluation (การประเมินผล)

การเปรียบเทียบกับการเรียนการสอนแบบปกติ โดยแบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 กลุ่ม เรียนด้วยบทเรียน ที่สร้างขึ้น 1 กลุ่ม และเรียนด้วยการสอนปกติอีก 1 กลุ่ม หลังจากนั้นจึงให้ผู้เรียนทั้งสองกลุ่ม ทำแบบทดสอบชุดเดียวกัน และแปลผลคะแนนที่ได้ สรุปเป็นประสิทธิภาพของบทเรียน ขั้นตอนนี้วัดผลประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสอน การประเมินผลเกิดขึ้นตลอดกระบวนการออกแบบการสอนทั้งหมด กล่าวคือ ภายในขั้นตอนต่างๆ และระหว่างขั้นตอนต่างๆ และภายหลังการดำเนินการให้เป็นผลแล้ว การประเมินผล อาจจะเป็นการประเมินผลเพื่อพัฒนา (Formative evaluation) หรือการประเมินผลรวม (Summative evaluation) โดยสองขั้นตอนนี้จะดำเนินการดังนี้

(5.1) การประเมินผลเพื่อพัฒนา (Formative evaluation) ดำเนินการต่อเนื่องในภายในและระหว่างขั้นตอนต่างๆ จุดมุ่งหมายของการประเมินผลชนิดนี้ คือ เพื่อปรับปรุงการสอนก่อนที่จะนำแบบฉบับขั้นสุดท้ายไปใช้ให้เป็นผล

(5.2) การประเมินผลรวม (Summative evaluation) โดยปกติเกิดขึ้นภายหลังการสอน เมื่อแบบฉบับขั้นสุดท้ายได้รับการดำเนินการใช้ให้เป็นผลแล้ว การประเมินผลประเภทนี้จะประเมินประสิทธิผลการสอนทั้งหมด ข้อมูลจากการประเมินผลรวมโดยปกติมักจะถูกใช้เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการสอน

2.3 แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2.3.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

(1) เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545 : 409) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ (Lesson Plan) เป็นวัสดุหลักสูตรที่ควรพัฒนามาจากหน่วยการเรียนรู้ (UNIT PLAN) ที่กำหนดไว้ เพื่อให้การจัดการสอบบรรลุเป้าประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้จึงเปรียบเสมือนโครงร่าง หรือพิมพ์เขียวที่กล่าวถึงประสบการณ์การเรียนรู้ตามหัวข้อการจัดการเรียนรู้และกระบวนการวัดผลที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน ส่วนแผนการเรียนรู้จะแสดงการจัดการเรียนรู้ตามบทเรียน (Lesson) และประสบการณ์การเรียนรู้เป็นรายวัน หรือรายสัปดาห์ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้ จึงเป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามกำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม

(2) กรมวิชาการ (2546 : 1 - 2) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนซึ่งครูเตรียมการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยวางแผนการจัดการเรียนรู้ แผนการใช้สื่อการเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ แผนการวัดผลประเมินผลโดยการวิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชาหรือหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งยึดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ที่กำหนด อันสอดคล้อง กับมาตรฐานการเรียนรู้

(3) อารมณ์ ใจเที่ยง (2546 : 213) ได้กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หรือ แผนการเรียนรู้ เป็นคำใหม่ที่นำมาใช้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เหตุที่ใช้คำ แผนการจัดการเรียนรู้ แทนคำ แผนการสอน เพราะต้องการให้ผู้สอนมุ่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่บ่งไว้ในมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด

(4) สุวิทย์ มูลคำ (2549 : 58) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการเตรียม การสอนหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

จากความหมายข้างต้นสรุปว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการจัดการเรียนการสอนที่ ผู้สอนจัดทำขึ้น วิเคราะห์จากจุดประสงค์และมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ ที่ผู้สอนจัดกิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3.2 ความหมายของบูรณาการ

ได้มีผู้ให้ความหมายของบูรณาการ ดังนี้

(1) สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2550 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของบูรณาการ ไว้ว่า คำว่า บูรณาการ มี 2 ความหมาย ความหมายที่ 1 คือ ทำให้เป็นเนื้อเดียวกันโดยรวมหรือ ผสมผสานส่วนต่างๆ เข้าด้วยกัน เช่น การสอนภาษาแบบบูรณาการ หมายถึง การรวมทั้งทักษะการพูด ฟัง อ่าน เขียน ไว้ในวิชาเดียวกัน หลักสูตรแบบบูรณาการสำหรับภิกษุสามเณร เป็นหลักสูตรที่รวม หลักสูตรธรรมศึกษา บาลีศึกษา และสามัญศึกษา ให้เป็นหลักสูตรเดียว ความหมายที่ 2 ของคำว่า บูรณาการ หมายถึง เชื่อมหรือประสานกับสิ่งอื่นหรือหน่วยงานอื่น เช่น โรงเรียนหลายแห่งบูรณาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ที่มีรากฐานจากความเป็นไทย และนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน

(2) ทิมพันธ์ เตชะคุปต์ (2554 : 1) อธิบายไว้ว่า การบูรณาการ หมายถึง การทำให้สมบูรณ์ (Integration) คือ การทำหน่วยย่อยๆ ที่สัมพันธ์กันมาผสมกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวให้ครบ สมบูรณ์ในตัวเอง

(3) เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546 : 36) ได้ให้ความหมายการบูรณาการตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Integration มีรากศัพท์มาจากภาษาลาตินว่า Integrate คำว่าบูรณาการใน ความหมายทั่วไป หมายถึง การทำสิ่งที่บกพร่องให้สมบูรณ์แบบ โดยการเพิ่มเติมบางส่วนของขาดอยู่ให้ สมบูรณ์ หรือการนำส่วนประกอบย่อยมารวมกันตั้งแต่สองส่วนเพื่อทำให้เป็นส่วนประกอบใหญ่ของ ทั้งหมด ดังนั้นการบูรณาการเป็นการเชื่อมสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งเข้ามาเป็นส่วนประกอบกับอีกสิ่งหนึ่ง ให้มี ความสมบูรณ์กลายเป็นส่วนหนึ่งของแกนหลักหรือส่วนประกอบที่ใหญ่กว่า

(4) พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2530 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของการบูรณาการ หมายถึง การทำให้หน่วยย่อยที่มีอยู่ทั้งหลายที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกันเข้ามารวมทำหน้าที่ ประสานกลมกลืนให้เป็นองค์รวมหนึ่งเดียวที่มีความหมายครบถ้วนสมบูรณ์ในตัว

(5) ประเวศ วะสี (2545 : 69) ได้ให้ความหมายของการบูรณาการ ว่าเป็นความ เชื่อมโยงขององค์ประกอบต่างๆ ไปด้วยกัน อย่างลงตัวและอย่างสมดุล

(6) ทิศนา แคมณี (2548 : 3) ได้ให้นิยามของการบูรณาการ หมายถึงการทำ ให้สมบูรณ์โดยการนำย่อยๆ ที่มีความสัมพันธ์มาทำหน้าที่ย่างผสมผสานกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวให้ ครบถ้วนสมบูรณ์ในตัวเอง ไม่ได้แยกเป็นส่วนๆ

(7) Beane (1991 : 6) การบูรณาการเป็นการเชื่อมโยงความรู้ประสบการณ์ใน ลักษณะผสมผสานเข้าด้วยกันทั้งหมดเพื่อให้สอดคล้องสมบูรณ์โดยรวมกันมากกว่าการแยกส่วน

(8) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2557 : 21) กล่าวว่า การบูรณาการ (Integration) หมายถึง การประสานกลมกลืนกันของแผนกระบวนการ สารสนเทศการจัดสรร ทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์ และการวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญของสถาบัน (Organization-wide Goal) การบูรณาการที่มีประสิทธิผลเป็นมากกว่าความสอดคล้องไปในแนวทาง เดียวกัน (Alignment) ซึ่งการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบภายใน ระบบการจัดการ ผลการ ดำเนินการมีความเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า บูรณาการ หมายถึง การนำสิ่งที่มีอยู่หลายสิ่ง เข้ามารวม ด้วยกัน ผสมผสานกันเป็นองค์เดียวกัน

กล่าวคือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แผนการเรียนรู้ที่จัดทำเป็นสายลักษณะอักษร เป็นการเตรียมการสอน ให้เนื้อหาสาระการเรียนรู้ สอดคล้องวัตถุประสงค์กับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ที่ผสมผสานกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง โดยการเชื่อมโยงเนื้อหาในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี เข้ากับ 3 ท่วง 2 เงื่อนไข เข้าด้วยกัน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2.4 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 1) ได้อธิบายเกี่ยวกับหลักสูตรดังกล่าวไว้ ดังนี้

2.4.1 สาเหตุที่ต้องเรียนการงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมี ความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถ นำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยี มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมี ความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการ ทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุข

2.4.2 สิ่ง que เรียนรู้จากการงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มี ความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและ การศึกษาต่อได้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

2.4.2.1 การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระเกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวัน การช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจที่พอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้น การปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความ ถนัด และความสนใจของตนเอง

2.4.2.2 การออกแบบและเทคโนโลยี เป็นสาระเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถ ของมนุษย์อย่างสร้างสรรค์ โดยนำความรู้มาใช้กับกระบวนการเทคโนโลยี สร้างสิ่งของเครื่องใช้ วิธีการ หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต

2.4.2.3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นสาระเกี่ยวกับกระบวนการ เทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร การค้นหาข้อมูล การใช้ข้อมูลและสารสนเทศ การแก้ปัญหา หรือ การสร้างงาน คุณค่าและผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2.4.2.4 การอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของ คุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

2.4.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหา ความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และ สิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี

มาตรฐาน ง 2.1 เข้าใจเทคโนโลยีและกระบวนการเทคโนโลยี ออกแบบและสร้างสิ่งของ เครื่องใช้หรือวิธีการ ตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างมีความคิด สร้างสรรค์เลือกใช้เทคโนโลยีในทาง สร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยีที่ยั่งยืน

สาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้น ข้อมูลการเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

สาระที่ 4 การอาชีพ

มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้ เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

2.4.4 คุณภาพผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 3) ได้กล่าวถึงคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

(1) เข้าใจวิธีการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และส่วนรวม ใช้วัสดุ อุปกรณ์ และ เครื่องมือถูกต้องตรงกับลักษณะงาน มีทักษะกระบวนการทำงาน มีลักษณะนิสัยการทำงานที่ กระตือรือร้น ตรงเวลา ประหยัด ปลอดภัย สะอาด รอบคอบ และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม

(2) เข้าใจประโยชน์ของสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน มีความคิดในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะในการสร้างของเล่น ของใช้อย่างง่าย โดยใช้กระบวนการเทคโนโลยี ได้แก่ กำหนดปัญหาหรือความต้องการ รวบรวมข้อมูล ออกแบบโดยถ่ายทอดความคิดเป็นภาพร่าง 2 มิติ ลงมือสร้าง และประเมินผล เลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์อย่างถูกวิธี เลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์และมีการจัดการสิ่งของเครื่องใช้ด้วยการนำกลับมาใช้ซ้ำ

(3) เข้าใจและมีทักษะการค้นหาข้อมูลอย่างมีขั้นตอน การนำเสนอข้อมูลในลักษณะต่างๆ และวิธีดูแลรักษาอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

(1) เข้าใจการทำงานและปรับปรุงการทำงานแต่ละขั้นตอน มีทักษะการจัดการ ทักษะการทำงานร่วมกัน ทำงานอย่างเป็นระบบและมีความคิดสร้างสรรค์ มีลักษณะนิสัยการทำงานที่ขยันอดทน รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีมารยาท และมีจิตสำนึกในการใช้น้ำ ไฟฟ้าอย่างประหยัดและคุ้มค่า

(2) เข้าใจความหมาย วิวัฒนาการของเทคโนโลยี และส่วนประกอบของระบบเทคโนโลยี มีความคิดในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการอย่างหลากหลาย นำความรู้และทักษะการสร้างชิ้นงานไปประยุกต์ในการสร้างสิ่งของเครื่องใช้ตามความสนใจอย่างปลอดภัย โดยใช้กระบวนการเทคโนโลยี ได้แก่ กำหนดปัญหาหรือความต้องการ รวบรวมข้อมูล ออกแบบโดยถ่ายทอดความคิดเป็นภาพร่าง 3 มิติ หรือแผนที่ความคิด ลงมือสร้าง และประเมินผล เลือกใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม และมีการจัดการเทคโนโลยีด้วยการแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่

(3) เข้าใจหลักการแก้ปัญหาเบื้องต้น มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาข้อมูล เก็บรักษา ข้อมูล สร้างภาพกราฟิก สร้างงานเอกสาร นำเสนอข้อมูล และสร้างชิ้นงานอย่างมีจิตสำนึกและรับผิดชอบ

(4) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพ รวมทั้งมีความรู้ ความสามารถและคุณธรรมที่สัมพันธ์กับอาชีพ

2.4.5 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 6) อธิบายตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ได้แก่

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

ตารางที่ 2.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป. 1	1. บอกวิธีการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง 2. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ ในการทำงานอย่างปลอดภัย	1. การทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง เช่น - การแต่งกาย - การเก็บของใช้ - การหยิบจับและใช้ของใช้ส่วนตัว - การจัดโต๊ะ ตู้ ชั้น

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	3. ทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเองอย่างกระตือรือร้นและตรงเวลา	2. การใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมืออย่างง่ายในการทำงานอย่างปลอดภัย เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การทำความคุ้นเคยการใช้เครื่องมือ - การรดน้ำต้นไม้ - การถอนและเก็บวัชพืช - การพับกระดาษเป็นของเล่น

สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 18) มาตรฐาน ง 2.1 เข้าใจเทคโนโลยีและกระบวนการเทคโนโลยี ออกแบบและสร้างสิ่งของเครื่องใช้หรือวิธีการ ตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างมีความคิดสร้างสรรค์เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยีที่ยั่งยืน

ตารางที่ 2.2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 2

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป. 1	-	-

หมายเหตุ ไม่มีตัวชี้วัดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 28) มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลการเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

ตารางที่ 2.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 3

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป. 1	1. บอกข้อมูลที่สนใจและแหล่งข้อมูลที่อยู่ใกล้ตัว	1. ข้อมูลของสิ่งที่สนใจอาจเป็นข้อมูลเกี่ยวกับ บุคคล สัตว์ สิ่งของ เรื่องราว และเหตุการณ์ต่างๆ 2. แหล่งข้อมูลที่อยู่ใกล้ตัว เช่น บ้าน ห้องสมุด ผู้ปกครอง ครู หนังสือพิมพ์ รายการโทรทัศน์
	2. บอกประโยชน์ของอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ	1. อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น คอมพิวเตอร์ วิทยุ โทรทัศน์ กล้องดิจิทัล โทรศัพท์มือถือ

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป. 1		2. ประโยชน์ของอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ใช้ในการเรียน ใช้วาดภาพ ใช้ติดต่อสื่อสาร

สาระที่ 4 การอาชีพ

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 47) มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

ตารางที่ 2.4 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 4

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป. 1	-	-

หมายเหตุ ไม่มีตัวชี้วัดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2.4.6 อภิธานศัพท์

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 51) ได้อธิบายอภิธานศัพท์ไว้ ดังนี้

2.4.6.1 สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

(1) กระบวนการกลุ่ม

กระบวนการในการทำงานกลุ่ม มีขั้นตอน ดังนี้ การเลือกหัวหน้ากลุ่ม การกำหนดเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของงาน วางแผนการทำงาน แบ่งงานตามความสามารถของแต่ละบุคคล ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงาน

(2) การดำรงชีวิต

เป็นการทำงานในชีวิตประจำวันเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม ที่ว่าด้วย งานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ งานธุรกิจ และงานอื่นๆ

(3) การทำงานเพื่อการดำรงชีวิต

เป็นการทำงานที่จำเป็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน ช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจัง จนเกิดความมั่นใจ และภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง

(4) คุณธรรม จริยธรรม เจตคติ และลักษณะนิสัยในการทำงาน

ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ เสียสละ ยุติธรรม ประหยัด ขยัน อดทน รับผิดชอบ ตรงเวลา รอบคอบ ปลอดภัย คุ่มค่า ยั้งยั้ง สะอาด ประณีต มีเหตุผล มีมารยาท ช่วยเหลือตนเอง ทำงานบรรลุเป้าหมาย ทำงานถูกวิธี ทำงานเป็นขั้นตอน ทำงานเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ รักษาสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

(5) ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา

เป็นกระบวนการที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดหาวิธีการแก้ปัญหา
อย่างมีขั้นตอนการสังเกต การวิเคราะห์ การสร้างทางเลือก และการประเมินทางเลือก

(6) ทักษะการจัดการ

ความพยายามของบุคคลที่จะจัดระบบงาน (ทำงานเป็นรายบุคคล) และ
จัดระบบคน (ทำงานเป็นกลุ่ม) เพื่อให้ทำงานสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

(7) ทักษะกระบวนการทำงาน

การลงมือทำงานด้วยตนเอง โดยมุ่งเน้นการฝึกวิธีการทำงานอย่างสม่ำเสมอ
ทั้งการทำงานเป็นรายบุคคล และการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้สามารถทำงานได้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่
การวิเคราะห์งาน การวางแผนในการทำงาน การปฏิบัติงาน และการประเมินผลการทำงาน

(8) ทักษะการทำงานร่วมกัน

การทำงานเป็นกลุ่ม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดย
มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ทำงานอย่างมีกระบวนการตามขั้นตอนการทำงาน และฝึกหลักการทำงานกลุ่ม โดย
รู้จักบทบาทหน้าที่ภายในกลุ่ม มีทักษะในการฟัง - พูด มีคุณธรรมในการทำงานร่วมกัน สรุปผล และ
นำเสนอรายงาน

(9) ทักษะการแสวงหาความรู้

วิธีการและกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาข้อมูลความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับ
เรื่องหรือเนื้อหานั้นๆ ได้แก่ การศึกษาค้นคว้า การรวบรวม การสังเกต การสำรวจ และการบันทึก
กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 52) ได้อธิบายอภิธานศัพท์ไว้ ดังนี้

2.4.6.2 สารที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี

(1) กระบวนการเทคโนโลยี

เป็นขั้นตอนการแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการของมนุษย์ประกอบด้วย
กำหนดปัญหาหรือความต้องการ รวบรวมข้อมูลเพื่อแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการ
เลือกวิธีการ ออกแบบและปฏิบัติการ ทดสอบ ปรับปรุงแก้ไข และประเมินผล

(2) การถ่ายทอดความคิด

เป็นการถ่ายทอดแนวคิดที่ใช้แก้ปัญหาหรือสนองความต้องการให้เป็น
รูปธรรมเพื่ออธิบายและสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้แก่ แผนที่ความคิด ภาพวาด 2 มิติ ภาพวาด 3 มิติ
ภาพถ่ายเพื่อการสร้างชิ้นงาน

(3) การออกแบบ (ทางเทคโนโลยี)

เป็นการลำดับความคิดหรือจินตนาการเป็นขั้นตอน นำไปสู่การวางแผนการ
แก้ปัญหาหรือสนองความต้องการ

(4) การออกแบบและเทคโนโลยี

เป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของมนุษย์ในการแก้ปัญหา และ
สนองความต้องการอย่างสร้างสรรค์ โดยนำความรู้มาใช้กับกระบวนการเทคโนโลยี สร้างสิ่งของ
เครื่องใช้ วิธีการ หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิตและกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์

(5) การเลือกใช้เทคโนโลยี

เป็นการเลือกใช้เทคโนโลยี เพื่อแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของ

มนุษย์โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

(6) ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)

เป็นความสามารถทางสมองมนุษย์ที่คิดได้กว้างไกล หลายแง่มุม หลาย ทิศทาง นำไปสู่การคิดประดิษฐ์สิ่งของ และแนวทางการแก้ปัญหาใหม่ ลักษณะการคิดอย่าง สร้างสรรค์ มี 4 ลักษณะ ประกอบด้วย

(6.1) ความคิดริเริ่ม (originality) คือ ลักษณะความคิดที่แปลกใหม่ แตกต่างจากความคิดเดิม ประยุกต์ให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้น ที่ไม่ซ้ำกับของเดิม ไม่เคยปรากฏมาก่อน

(6.2) ความคล่องในการคิด (fluency) คือ ความสามารถในการคิดหา คำตอบได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และมีปริมาณที่มากในเวลาจำกัด เช่น ให้ผู้เรียนวาดภาพต่อเติม รูปที่กำหนด ให้ได้มากที่สุด ภายในเวลา 10 นาที

(6.3) ความยืดหยุ่นในการคิด (flexibility) คือ ความสามารถในการ คิดหาคำตอบได้หลายประเภท และหลายทิศทาง ดัดแปลงจากสิ่งหนึ่งไปเป็นหลายสิ่งได้ เช่น ให้ ผู้เรียนบอกวิธีการนำขวดน้ำพลาสติกที่เหลือใช้ ไปทำอะไรให้เกิดประโยชน์ ได้บ้าง

(6.4) ความคิดละเอียดลออ (elaboration) คือ ความคิดใน รายละเอียดเพื่อตกแต่ง หรือขยายความคิดหลักให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

(7) ความปลอดภัยในการทำงาน

เป็นการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือในการทำงานเพื่อสร้างชิ้นงานอย่างปลอดภัย และเลือกใช้ให้เหมาะสมกับประเภทและลักษณะการใช้งานของอุปกรณ์และเครื่องมือชิ้น นั้น

(8) เทคโนโลยี

เป็นการนำความรู้ ทักษะและทรัพยากรมาสร้างสิ่งของเครื่องใช้ หรือวิธีการ โดยผ่านกระบวนการ เพื่อแก้ปัญหาสนองความต้องการ หรือเพิ่มความสามารถในการทำงานของ มนุษย์

(9) เทคโนโลยีที่ยั่งยืน

เป็นเทคโนโลยีที่ใช้เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ในปัจจุบันโดยไม่ ทำให้ประชาชน รุ่นต่อไปในอนาคตต้องประนีประนอม ยอมลดความสามารถของเขาในการที่จะสนอง ความต้องการของเขาเอง โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ

(10) เทคโนโลยีสะอาด

เป็นกระบวนการ หรือวิธีการ ที่นำมาใช้พัฒนา เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง ผลิตภัณฑ์ วิธีการ กระบวนการ หรือการบริการ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลกระทบ หรือความเสี่ยง ต่อบุคคล และสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด โดยใช้เครื่องมือ เช่น 4R (reuse, repair, reduce, recycle) เป็นต้น

(11) แบบจำลอง

เป็นแบบหรือวัตถุสามมิติที่จำลองรูปแบบ รายละเอียด วิธีการ ตามแนวคิด ที่ได้ออกแบบไว้ เพื่อนำเสนอรูปแบบของชิ้นงานหรือรูปแบบของวิธีการ

(12) แผนที่ความคิด (Concept Mapping)

เป็นการถ่ายทอดความคิดหรือข้อมูลต่างๆ ในภาพรวม เพื่อแสดงการ

เชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งระหว่างความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน โดยนำเสนอเป็นข้อความ สัญลักษณ์ หรือภาพ โดยใช้ สี และเส้น

(13) ภาพฉาย

เป็นภาพแสดงรายละเอียดของแนวคิดในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการ ประกอบด้วย ภาพด้านหน้า ภาพด้านข้าง และภาพด้านบน แสดงขนาด และหน่วยในการวัด เพื่อสามารถนำไปสร้างแบบจำลอง หรือชิ้นงานได้

(14) ภาพร่าง 2 มิติ

เป็นภาพที่ประกอบด้วย ด้านกว้าง และ ด้านยาว เพื่อนำเสนอแนวคิดของการแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการ

(15) ภาพร่าง 3 มิติ

เป็นภาพที่ประกอบด้วย ด้านกว้าง ด้านยาว และด้านสูง เพื่อนำเสนอแนวคิดของการแก้ปัญหา หรือสนองความต้องการ

(16) ออกแบบและสร้าง

หรือออกแบบและปฏิบัติการ หมายถึง ขั้นตอนการลำดับความคิดเพื่อสร้างแนวทางการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการและถ่ายทอดความคิดเป็นภาพที่มีรายละเอียด เพื่อนำไปสร้างในกระบวนการเทคโนโลยี โดยเป็นขั้นตอนที่ให้มีการออกแบบก่อนการสร้างชิ้นงาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 55) ได้อธิบายอภิธานศัพท์ไว้ ดังนี้

2.4.6.3 สารที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(1) กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ

เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวม การตรวจสอบความถูกต้อง การจัดเก็บ การจัดการ การกระทำกับข้อมูลข่าวสาร โดยใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์สำนักงานต่างๆ ในการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้สารสนเทศหรือความรู้ที่นำมาใช้ในการตัดสินใจหรือเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

(2) ข้อมูล

ข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ เช่น คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ ฯลฯ โดยอยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมต่อการสื่อสาร การแปลความหมาย การประมวลผลและการใช้งาน ข้อมูลอาจเป็นตัวเลข ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ใด

(3) เครือข่ายคอมพิวเตอร์

การเชื่อมโยงระหว่างคอมพิวเตอร์ตั้งแต่ 2 เครื่องขึ้นไป เพื่อให้สามารถถ่ายโอนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างกัน

(4) ซอฟต์แวร์

ชุดคำสั่งหรือโปรแกรมที่เขียนขึ้นด้วยภาษาคอมพิวเตอร์อย่างมีลำดับขั้นตอน เพื่อให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงาน

(5) ซอฟต์แวร์ประยุกต์

เป็นซอฟต์แวร์ที่เขียนขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ โดยสามารถนำไปใช้กับงานด้านต่างๆ ที่ทำอยู่เป็นประจำได้อย่างรวดเร็ว เช่น ซอฟต์แวร์ประมวลคำ ซอฟต์แวร์ตารางการทำงาน ซอฟต์แวร์จัดการฐานข้อมูล ซอฟต์แวร์นำเสนอ และซอฟต์แวร์ของระบบงานธนาคาร

(6) ซอฟต์แวร์ระบบ

เป็นซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการจัดการควบคุมการทำงานร่วมกันของระบบการทำงาน of เครื่องคอมพิวเตอร์ให้ทำงานร่วมกับอุปกรณ์ต่างๆ ในระบบคอมพิวเตอร์ เช่น การจัดการด้านอุปกรณ์รับเข้าข้อมูล และแสดงผล การแสดงผลลัพท์บนจอภาพ การนำผลลัพธ์ที่ได้ไปแสดงทางเครื่องพิมพ์ การบันทึกข้อมูลเก็บไว้ในหน่วยความจำรอง

(7) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง การนำวิทยาการที่ก้าวหน้าทางด้านคอมพิวเตอร์และการสื่อสารมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสารสนเทศ ทำให้สารสนเทศมีประโยชน์และใช้งานได้กว้างขวางมากขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศรวมถึงการใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ ในการรวบรวม จัดเก็บ ใช้งาน ส่งต่อ หรือสื่อสารระหว่างกัน เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเกี่ยวข้องโดยตรงกับ 2 สิ่ง คือ

(7.1) เครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดการสารสนเทศ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์รอบข้าง และอุปกรณ์สื่อสารและโทรคมนาคม

(7.2) ขั้นตอนวิธีการดำเนินการซึ่งเกี่ยวข้องกับซอฟต์แวร์ ข้อมูลบุคลากร และกรรมวิธีการดำเนินงานเพื่อให้ข้อมูลนั้นเกิดประโยชน์มากที่สุด

(8) โปรแกรมอรรถประโยชน์

เป็นโปรแกรมที่ช่วยเสริมการทำงานของคอมพิวเตอร์ หรือช่วยโปรแกรมใช้งานอื่นๆ ให้มีความสามารถใช้งานได้สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้บางโปรแกรมยังออกแบบมาเพื่อช่วยจัดการกับทรัพยากรของเครื่องคอมพิวเตอร์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น จัดการหน่วยความจำ จัดการเนื้อที่ในการเก็บข้อมูล ช่วยทำสำเนาและค้นคืนข้อมูล ช่วยซ่อมการชำรุดของหน่วยเก็บข้อมูล ช่วยค้นหาป้องกัน และกำจัดไวรัส

(9) โพรโตคอล

ข้อกำหนด ระเบียบ พิธีการ ขั้นตอนปฏิบัติที่ใช้ควบคุมการสื่อสารข้อมูลในเครือข่าย เครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์เครือข่ายที่ใช้โพรโตคอลชนิดเดียวกัน จึงจะสามารถติดต่อและส่งข้อมูลระหว่างกันได้

(10) สารสนเทศ

ข้อมูลที่เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับความจริงของคน สัตว์ สิ่งของ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมที่ได้รับการจัดเก็บรวบรวม ประมวลผล เรียกค้น และสื่อสารระหว่างกันนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

(11) ระบบสารสนเทศ

เป็นระบบสนับสนุนการบริหารงาน การจัดการ และการปฏิบัติการทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่มหรือระดับองค์กร เพื่อช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยใช้องค์ประกอบของระบบสารสนเทศในการดำเนินการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 57) ได้อธิบายอภิธานศัพท์ไว้ ดังนี้

2.4.6.4 สารที่ 4 การอาชีพ

(1) การจำลองอาชีพ

เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพที่สถานศึกษาจัดทำให้

เสมือนจริงเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงานอาชีพ เห็นคุณค่าของงานอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ เช่น การจัดนิทรรศการ บทบาทสมมติ ฯลฯ

2) การประเมินทางเลือกอาชีพ

เป็นการรู้จักตนเองด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ คัดยภาพ วิสัยทัศน์ แนวโน้มด้านอาชีพที่ต้องการของตลาดแรงงาน ที่เหมาะสมกับความสนใจ ความถนัด และทักษะทางด้านอาชีพก่อนตัดสินใจเลือกอาชีพ

(3) การอาชีพ

เป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของ คุณธรรม จริยธรรมและเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

(4) ทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ

ประกอบด้วยทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้

(5) ประสบการณ์ในอาชีพ

เป็นการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้เห็น และได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับอาชีพ ที่ตนเองถนัดและสนใจ

(6) สถานการณ์แรงงาน

ประกอบด้วย การมีงานทำ การจ้างงาน การคุ้มครองแรงงาน และการประกันสังคม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2.5 การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน)

โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (2559 : 2) ได้จัดทำโครงสร้างรายวิชาแต่ละรายวิชานั้น ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้หลายหน่วย ซึ่งได้วางแผนและออกแบบไว้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย การจัดทำโครงสร้างรายวิชาจะช่วยให้ผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องเห็นภาพรวมของแต่ละรายวิชา เพื่อได้ทราบว่ารายวิชานั้นประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้จำนวนเท่าใด เรื่องใด แต่ละหน่วยพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุตัวชี้วัดใด ใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนเท่าใด สัดส่วนการเก็บคะแนนของรายวิชานั้นเป็นอย่างไร ดังต่อไปนี้

2.5.1 คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี รายวิชาพื้นฐาน

ง 11101	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	จำนวน 40 ชั่วโมง
ง 12101	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	จำนวน 40 ชั่วโมง
ง 13101	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	จำนวน 40 ชั่วโมง
ง 14101	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	จำนวน 80 ชั่วโมง
ง 15101	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	จำนวน 80 ชั่วโมง
ง 16101	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	จำนวน 80 ชั่วโมง

โรงเรียนวัดสุคันธาवास (2559 : 38) ได้กำหนดคำอธิบายรายวิชาไว้ดังนี้

ง 11101 การงานอาชีพและเทคโนโลยี 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เวลา 40 ชั่วโมง

อธิบายถึงวิธีการแต่งกาย การจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้บนโต๊ะ ตู้ ชั้น การหยิบจับและใช้ของส่วนตัว การแต่งกายด้วยตนเอง การใช้อุปกรณ์ในการประกอบอาหาร การใช้อุปกรณ์ในการดูแลรักษาพืช การใช้อุปกรณ์วัดระยะและตัดกระดาษ การพับกระดาษเป็นของเล่น บอกข้อมูลที่สนใจและแหล่งข้อมูลใกล้ตัว บอกประโยชน์ของอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ

ฝึกปฏิบัติใช้วัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาหาร ใช้อุปกรณ์ในการดูแลรักษาพืช ใช้อุปกรณ์วัดระยะและตัดกระดาษ พับกระดาษเป็นของเล่น โดยใช้ทักษะกระบวนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน การจัดการ กระบวนการแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน การแสวงหาความรู้ มีความรู้ความเข้าใจในการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง และรู้จักสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีความกระตือรือร้นและตรงเวลาในการทำงาน ตลอดจนนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ง 1.1 ป.1/1, ป.1/2, ป.1/3

ง 3.1 ป.1/1, ป.1/2

รวม 2 มาตรฐาน 5 ตัวชี้วัด

โรงเรียนวัดสุคันธาवास (2559 : 39) ได้กำหนดโครงสร้างรายวิชาไว้ดังนี้

5.2.2 โครงสร้างรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

โครงสร้างรายวิชา ง 11101

รายวิชาพื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

เวลา 40 ชั่วโมง คะแนน 100 คะแนน

ตารางที่ 2.5 โครงสร้างรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)
1	งานบ้าน	ง 1.1 ป.1/1 ป.1/2 ป.1/3	5
2	เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย	ง 1.1 ป.1/1 ป.1/2 ป.1/3	5
3	อาหารและโภชนาการ	ง 1.1 ป.1/1 ป.1/2 ป.1/3	6
4	งานเกษตร	ง 1.1 ป.1/1 ป.1/2 ป.1/3	4
5	งานช่าง	ง 1.1 ป.1/1 ป.1/2 ป.1/3	7
6	งานประดิษฐ์	ง 1.1 ป.1/1 ป.1/2 ป.1/3	8
รวม			40

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)
7	เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ง 3.1 ป.1/1 ป.1/2	5

รวม 5 ตัวชี้วัด (โรงเรียนวัดสุคันธवास . 2559 : 39)

กล่าวคือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต นำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์ และดำรงชีพได้อย่างพอเพียงและมีความสุข ในงานเกษตรได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนลงมือทำด้วยตนเอง สามารถปฏิบัติงานเกษตร และทำงานอย่างปลอดภัย และโดยยึดหลักดำรงชีวิตอยู่อย่างพอเพียง

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภัทราพร คล้ายใจตรง (2555 : บทคัดย่อ) การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีกระบวนการการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ (1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน (2) การพัฒนาหลักสูตร (3) การทดลองใช้หลักสูตร และ (4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ (1) หลักสูตรบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (3) แบบสังเกตพฤติกรรมความพอเพียง และ (4) แบบประเมินเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องมีความต้องการให้จัดทำหลักสูตรบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) ผลการพัฒนาหลักสูตรพบว่า การพัฒนาหลักสูตรการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสอดคล้องเหมาะสม (3) ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่านักเรียนมีความสนใจและตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม มีความรู้ความเข้าใจ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี (4) ผลการประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการประเมินพฤติกรรมความพอเพียงพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับดีและเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ภาพรวมอยู่ในระดับสูงที่สุด และการปรับปรุงหลักสูตรควรเพิ่มเวลาการสังเกตหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วเพื่อส่งเสริมความคงทนในการเรียนและพฤติกรรมความพอเพียงของนักเรียน

กรองกาญจน์ ถาวรวัฒนเจริญ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง สัมฤทธิ์ผลของการบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้สด ของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม ด้านความรู้ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและ

หลังเรียน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านทักษะปฏิบัติผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นตามลำดับ และผลสะท้อนการจัดกิจกรรมการเรียนพบว่า นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระของการบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องการประดิษฐ์ดอกไม้สด บรรยากาศการเรียนสนุกสนาน ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และผู้สอนมีรูปแบบการสอนที่น่าสนใจ มีสื่ออุปกรณ์การสอนที่หลากหลาย

เพ็ญพรรณ ชูติวิศุทธิ์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในแต่ละด้านอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางจนถึงระดับต่ำ โดยด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านภาพรวมของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านคุณธรรมและด้านความพอประมาณ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีความรู้ความเข้าใจในระดับต่ำ ในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนพบว่าอาจารย์ผู้สอนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอนครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การวางแผนการสอน วิธีการสอน กิจกรรมสนับสนุน สื่อการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยในด้านความพอประมาณ อาจารย์ผู้สอนประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนการสอนเน้นทั้งทฤษฎีและปฏิบัติอย่างสมดุล ในด้านวิธีการสอน เน้นการมีส่วนร่วมและสื่อการสอนใช้สื่อการเรียนรู้จัดกิจกรรมสนับสนุนโดยนำของที่ใช้แล้วมาสร้างประโยชน์และวัดประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพความเป็นจริง ด้านความมีเหตุผล อาจารย์ผู้สอนประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนการสอนโดยศึกษาค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ส่วนด้านวิธีการสอน อาจารย์ผู้สอนได้ชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และค้นคว้าด้วยตนเอง ใช้สื่อการสอนประกอบการเรียนรู้ที่ทำได้จากแหล่งเรียนรู้ที่หาง่ายและจัดกิจกรรมที่หลากหลายรวมทั้งมีการวัดและประเมินผลตามมาตรฐานของหลักสูตร ส่วนในด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี อาจารย์ผู้สอนประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยสอดแทรกคุณธรรมในการดำรงตน เน้นให้นักศึกษาวางแผนอนาคตของตน ในด้านวิธีการสอนสอดแทรกและเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ตามเนื้อหารายวิชา ใช้สื่อการสอนประกอบการเรียนการสอน ในด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมจัดกิจกรรมสนับสนุนโดยการฝึกสมาธิและจัดโครงการจิตอาสา รวมทั้งการวัดและประเมินผล เน้นด้านความรู้ควบคู่คุณธรรมอย่างสมดุล

อัจฉราวรรณ ใจยะเขียว (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสันกอง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า มีแนวทางการดำเนินงานการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียน คือ (1) การบริหารจัดการสถานศึกษา ได้กำหนดนโยบายโดยจัดทำแผนปฏิบัติงาน (2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจัดให้มีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับชั้น (3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจัดให้มีการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน จัดให้มีกิจกรรมนักเรียนทั้งกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ชมรม ชุมชม ส่งเสริมในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ (4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้มีการพัฒนาตนเอง ปฏิบัติภารกิจหน้าที่ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (5) จัดทำโครงการในโรงเรียนที่สะท้อนถึงการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา จำนวน 12 โครงการ

อารีรัตน์ ใจชื่อ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับงานประดิษฐ์จากวัสดุในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า (1) นักเรียนมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์เศษวัสดุในท้องถิ่น เฉลี่ยร้อยละ 89.39 และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ คะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการประดิษฐ์เศษวัสดุในท้องถิ่นของนักเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนผู้สอบผ่านตามเกณฑ์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด (75/70) (2) นักเรียนมีคะแนนทักษะในการประดิษฐ์เศษวัสดุในท้องถิ่นในภาพรวม อยู่ในระดับดี (3) นักเรียนมีคะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมอยู่ในระดับดี

เพ็ญพักตร์ สุวรรณศรี (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม (STS) ของ BRYANT เรื่องทรัพยากรน้ำสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า (1) ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ($\bar{X} = 80.50$) (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ($\bar{X} = 74.00$) (3) นักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก ($\bar{X} = 63.33$) (4) นักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนความสามารถในการทำโครงงานวิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = 82.00$) และ (5) นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยสาระการเรียนรู้ และด้านแหล่งเรียนรู้ในชุมชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานเกษตรและความพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยตามขั้นตอนต่างๆ เป็น 2 ระยะ ดังนี้

3.1 ระยะที่ 1 การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานเกษตรและความพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์

3.2 ระยะที่ 2 ศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง หลังจากการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน)

3.1 ระยะที่ 1 การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานเกษตรและความพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์

3.1.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยในระยะนี้ใช้แบบวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) ให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้ข้อมูลจากการตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)

3.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1.2.1 จะจงเลือกเอกสารสิ่งพิมพ์ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี และจะจงเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เฉพาะเรื่องมาเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า 10 ปี มีผลงานทางวิชาการเป็นที่ยอมรับ และเป็นผู้ที่ได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานในสถานศึกษา (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ข)

3.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.3.1 แบบบันทึกข้อมูล ที่ได้จากการตรวจสอบเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.3.2 แบบตรวจสอบ คุณภาพของของแผนการจัดการเรียนรู้ รหัสวิชา ง 11101

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 งานเกษตร วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาवास (กมลนาวิน) ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ในแต่ละแผน จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ คือ

- (1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร
- (2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ประเภทของงานเกษตร (การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเกษตรผสมผสาน)
- (3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การนำผลผลิตจากพืชและสัตว์ไปใช้ประโยชน์ (ประกอบอาหาร จำหน่าย แปรรูปเพื่อถนอมอาหาร)
- (4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การดูแลรักษาพืช (วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาพืช วิธีการดูแลรักษาพืช)

3.1.4 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

3.1.4.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3.1.4.2 วิเคราะห์จุดประสงค์รายวิชาและมาตรฐานรายวิชา เพื่อนำมาเขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ เจตคติและค่านิยม

3.1.4.3 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ โดยเลือกและขยายสาระที่เรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน โดยสอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับผู้เรียน

3.1.4.4 วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ (กิจกรรมการเรียนรู้) โดยเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1.4.5 วิเคราะห์แหล่งการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน และกระบวนการประเมินผล ให้เลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

3.1.4.6 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้งานเกษตร จำนวน 4 แผน กำหนดการสอนแผนละ 1 ชั่วโมง จำนวน 4 ครั้ง ประกอบด้วย

- (1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร
- (2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ประเภทของงานเกษตร (การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเกษตรผสมผสาน)
- (3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การนำผลผลิตจากพืชและสัตว์ไปใช้ประโยชน์ (ประกอบอาหาร จำหน่าย แปรรูปเพื่อถนอมอาหาร)
- (4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การดูแลรักษาพืช (วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาพืช วิธีการดูแลรักษาพืช)

3.1.4.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา เมื่อแก้ไขเรียบร้อยแล้ว นำเสนอแผนการสอนให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และพิจารณาตรวจสอบคุณภาพของแต่ละแผนในประเด็นต่างๆ จำนวน 15

รายการ โดยประยุกต์หลักวิธีการหาค่า I.O.C. (index of congruency) มาใช้ ค่า I.O.C. ที่เหมาะสม ผู้พิจารณามีความเห็นสอดคล้องกัน (Consensus) อยู่ระหว่าง 0.50 – 1.00 โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่ารายการที่สอบถามนั้น ๆ สอดคล้องเหมาะสมกับแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องนั้นๆ

ให้ 0 เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่แน่ใจว่ารายการที่สอบถามนั้น ๆ จะมีความสอดคล้องเหมาะสมกับแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องนั้นๆ หรือไม่

ให้ -1 เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า รายการที่สอบถามนั้น ๆ ไม่มีความจะมีความสอดคล้องเหมาะสมกับแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องนั้นๆ

3.1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ตามที่ได้ระบุไว้ด้วยตนเอง เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์สังเคราะห์ และดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามกระบวนการ ตั้งแต่ขั้นเริ่มต้น จนได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

3.1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมด จากการศึกษาเอกสารงานวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) โดยได้นำมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการในเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.2 ระยะเวลาที่ 2 ศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง หลังจากการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน)

3.2.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยในระยณะนี้เป็นการวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาผลจากการนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปทดลองใช้ และวัดผล การเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง

ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัย แบบกึ่งทดลอง (Semi-experimental Research) โดยผู้วิจัยได้เลือกวิธีการทดลองเป็นแบบกลุ่มเดียวทดสอบหลัง (One Shot Case Study Design) ตามรูปแบบที่ ผ่องพรรณ ทรัพย์มงคล และสุภาพ ฉัตรภรณ์ (2553 : 43) ได้เสนอไว้ ดังนี้

เมื่อ X หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

O หมายถึง คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง

3.2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาवास (กมลนาวิน) มีจำนวนนักเรียน 2 ห้องเรียน (37 คน) ซึ่งนักเรียนทั้ง 2 ห้องมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยจึงได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) มา 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 17 คน มาเป็นกลุ่มทดลอง

3.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือหลักที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 2 นี้ ประกอบด้วย

(1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการพัฒนาตามขั้นตอน และมีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

(2) แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านการปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง โดยขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือดังกล่าวมีขั้นตอน ดังนี้

3.2.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 1 คาบ คาบละ 60 นาที ได้แก่

(1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร

(2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ประเภทของงานเกษตร (การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเกษตรผสมผสาน)

(3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การนำผลผลิตจากพืชและสัตว์ไปใช้ประโยชน์ (ประกอบอาหาร จำหน่าย แปรรูปเพื่อถนอมอาหาร)

(4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การดูแลรักษาพืช (วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาพืช วิธีการดูแลรักษาพืช)

3.2.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสังเกตพฤติกรรม นักเรียนด้านการปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง โดยแบ่งรายการประเมินพฤติกรรมเป็น 2 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการปฏิบัติงานเกษตร จำนวน 6 พฤติกรรม (2) ด้านความพอเพียง จำนวน 4 พฤติกรรม

3.2.4 การสร้างเครื่องมือ

3.2.4.1 ศึกษาพฤติกรรมที่จะสังเกต โดยการศึกษาพฤติกรรมด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง

3.2.4.2 นิยาม หรือให้ความหมายพฤติกรรมเหล่านั้น โดยแบ่งเป็นระดับการให้คะแนน ดังนี้

4 หมายถึง พฤติกรรมด้านปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง อยู่ในระดับดีเยี่ยม

3 หมายถึง พฤติกรรมด้านปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง อยู่ในระดับดี

2 หมายถึง พฤติกรรมด้านปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง อยู่ในระดับพอใช้

พอใช้

1 หมายถึง พฤติกรรมด้านปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง อยู่ในระดับควรปรับปรุง

3.2.4.3 ประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของแบบสังเกตพฤติกรรม โดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้ององค์ประกอบของแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เมื่อแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำแล้ว จึงนำแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนไปใช้ กำหนดเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of congruency : IOC) ที่นำไปใช้ได้อยู่ระหว่าง 0.50 – 1.00 โดยกำหนดเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่ารายการประเด็นนั้นสอดคล้องกับแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่ารายการประเด็นนั้นสอดคล้องกับแบบสังเกตพฤติกรรม

นักเรียน

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่ารายการประเด็นนั้นไม่สอดคล้องกับแบบสังเกตพฤติกรรม

3.2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แผนบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 4 แผนการเรียนรู้อาชีวการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องงานเกษตร มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

3.2.5.1 นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อาชีวการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องงานเกษตร จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 4 คาบ คาบละ 60 นาที

3.2.5.2 ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง หลังจากที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป

3.2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อาชีวการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดย

3.2.6.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายลักษณะของตัวแปรพฤติกรรมนักเรียนด้านการปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง มีค่าคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 162)

คะแนน 3.26 – 4.00 หมายถึง พฤติกรรมด้านปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง อยู่ในระดับดีเยี่ยม

คะแนน 2.51 – 3.25 หมายถึง พฤติกรรมด้านปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง อยู่ในระดับดี

คะแนน 1.76 – 2.50 หมายถึง พฤติกรรมด้านปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง อยู่ในระดับพอใช้

คะแนน 1.00 – 1.75 หมายถึง พฤติกรรมด้านปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง อยู่ในระดับควรปรับปรุง

3.2.6.2 สถิติที่ใช้ในการอนุมาน (Inferential Statistics) 1 หรือ ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ค่าสถิติ One sample t-test (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2553 : 134) กำหนดค่านัยสำคัญไม่มากกว่า .05

$$\text{ใช้สูตร t-test} \quad t = \frac{\bar{X} - \mu}{\frac{S}{\sqrt{n}}} \quad \text{โดยมี df} = n-1$$

- กำหนดให้ \bar{X} = ค่าคะแนนเฉลี่ยการเรียนรู้ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
 μ = ค่าคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนด (ระดับดีเยี่ยม)
 มีค่าเท่ากับ 3.26 และสูงกว่า
 S = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
 n = จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง

3.2.6.3 วิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ แบบสังเกตพฤติกรรมที่สอบถาม ในแต่ละประเด็นว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด (Consensus) โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์หลักการหาค่า I.O.C. (index of congruency) มาใช้ และหลักการนี้ค่า I.O.C. ที่ได้ต้องอยู่ระหว่าง 0.50 – 1.00 (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2552 : 151)

$$\text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

กำหนดให้ $\sum R$ = ผลรวมคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ
 N = จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

3.2.6.4 ใช้สูตรวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะของตัวแปรที่ศึกษา (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

$$P = \frac{f \times 100}{n}$$

กำหนดให้ P = ร้อยละ
 f = ความถี่ของจำนวนนักเรียน
 n = จำนวนนักเรียนทั้งหมด

3.2.6.5 ใช้สูตรวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) เพื่ออธิบายลักษณะของตัวแปรที่ศึกษา (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102)

$$\text{ค่าเฉลี่ย } (\bar{X}) = \frac{\sum x}{n}$$

กำหนดให้ (\bar{X}) = ค่าเฉลี่ย
 n = คะแนนเต็มที่ประเมิน
 $\sum x$ = จำนวนรวมคะแนนที่ประเมินได้

3.2.6.6 ใช้สูตรวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายลักษณะของตัวแปรที่ศึกษา (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

S.D.	$= \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n-1}}$
กำหนดให้ S.D.	= ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x_i	= ค่าของข้อนั้นๆ
\bar{x}	= ค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อ
$\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2$	= ผลรวมระหว่างผลต่างกำลังสองของคะแนนแต่ละข้อกับค่าเฉลี่ย
n	= จำนวนพฤติกรรมที่ประเมิน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานเกษตรและความพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) เพื่อตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานในการวิจัยตามที่กำหนด ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะของการพรรณนาความโดยมีตารางประกอบ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ เป็นลำดับ ดังนี้

4.1 ระยะที่ 1 ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้งานเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์

4.2 ระยะที่ 2 การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติงานเกษตร และความพอเพียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) ภายหลังจากจัดการเรียนรู้ด้วยแผนแบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้งานเกษตร ที่พัฒนาขึ้นมา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอนดังกล่าวมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้งานเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์

ในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้งานเกษตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) ให้มีคุณภาพนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ โดยอาศัยหลักการของ ADDIE-Model ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ (1) ขั้นตอนการวิเคราะห์ Analysis (2) ขั้นตอนการออกแบบ Design (3) ขั้นตอนการพัฒนา Development (4) ขั้นตอนการนำไปใช้ Implementation และ (5) ขั้นตอนการประเมินผล Evaluation

ในขั้นตอนของการพัฒนา ขั้นตอนการวิเคราะห์ (Analysis) ประกอบด้วยรายละเอียดแต่ละส่วน ดังนี้ (1) การกำหนดหัวเรื่องและวัตถุประสงค์ทั่วไป (2) การวิเคราะห์ผู้เรียน (3) การวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (4) การวิเคราะห์เนื้อหาสู่ขั้นตอนการออกแบบ (Design) ประกอบด้วยรายละเอียดแต่ละส่วน ดังนี้ (4.1) การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ (การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละและแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน) ซึ่งจะประกอบด้วยส่วนต่างๆ ได้แก่ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เนื้อหา สื่อ กิจกรรม และแบบทดสอบหลังบทเรียน (Post - test) ขั้นตอนการพัฒนา (Development) ขั้นตอนการสร้างแผนตามกระบวนการ และผลิต เอกสารประกอบ สื่อ อุปกรณ์ กิจกรรม เครื่องมือวัดและประเมินผล โดยประกอบเป็นแผนฉบับร่าง นำไปพิจารณาตรวจสอบข้อบกพร่องและความเหมาะสมในประเด็นต่างๆ โดยอาศัยความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ จากคณะอาจารย์ที่ปรึกษา และจากผู้ทรงคุณวุฒิ ปรับแก้และพัฒนาเป็นลำดับ จนได้แผนที่

เห็นว่ามีความเหมาะสม จึงจะนำไปสู่ขั้นตอนการนำไปใช้ (Implementation) กับกลุ่มตัวอย่าง (ณัฐกร สงคราม. 2554 : 3 - 4)

การพัฒนาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละระยะ ตั้งแต่เริ่มแรก จนถึงระยะสุดท้ายนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้ทำการตรวจสอบและประเมินคุณภาพโดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้คุณภาพ 15 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

- (1) แผนสอดคล้องสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้
- (2) แผนมีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน
- (3) จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหาสาระ
- (4) จุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้
- (5) จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถพัฒนาทักษะผู้เรียนด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้าน

ความพอเพียง

- (6) แผนกำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา
- (7) กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ
- (8) กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง
- (9) กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียน
- (10) กิจกรรมเน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง
- (11) กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องแทรกคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม
- (12) วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ
- (13) วิธีการวัดผลประเมินผลมีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ และคุณลักษณะอัน

พึงประสงค์ของนักเรียน

- (14) เครื่องมือวัดผลประเมินผลมีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

(15) แผนการจัดการเรียนรู้โดยรวมมีความเหมาะสมที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน และในการตรวจสอบคุณภาพตามประเด็นต่างๆ ดังกล่าวในแต่ละแผนการเรียนรู้ที่ผู้วิจัย ออกแบบไว้ทั้ง 4 แผน ได้อาศัยเกณฑ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (Relative Criteria ชนิด Expertise Criteria และ Point Criteria) และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายลักษณะของตัวแปร ด้วยค่าสถิติ ความถี่ ฐานนิยม (Mode) และร้อยละ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอเฉพาะผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพของแผนในภาพรวม ด้วยค่าร้อยละ ในการแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ค่าคะแนน ร้อยละ ของคุณภาพแผนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธารวาส (กมลนาวิน) ในภาพรวม ตามความคิดเห็นของทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน จำแนกตามตัวบ่งชี้คุณภาพ

ที่	รายการตัวบ่งชี้คุณภาพ	คะแนนจาก ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			คิดเป็น ร้อยละ	ระดับ คุณภาพ
		1	2	3		
1	แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	100.00	ดีมาก
2	แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน	+1	+1	+1	100.00	ดีมาก
3	จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	100.00	ดีมาก
4	จุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	100.00	ดีมาก
5	จุดประสงค์การเรียนรู้พัฒนาทักษะผู้เรียนด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง	+1	+1	+1	100.00	ดีมาก
6	กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา	+1	+1	+1	100.00	ดีมาก
7	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	100.00	ดีมาก
8	กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	100.00	ดีมาก
9	กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียน	+1	+1	+1	100.00	ดีมาก
10	กิจกรรมเน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง	+1	+1	+1	100.00	ดีมาก
11	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องแทรกคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม	+1	+1	+1	100.00	ดีมาก
12	วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	100.00	ดีมาก
13	วิธีการวัดผลประเมินผลมีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	100.00	ดีมาก
14	เครื่องมือวัดผลประเมินผล มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	100.00	ดีมาก
15	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	100.00	ดีมาก

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่าในภาพรวมของแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาवास (กมลนาวิน) เมื่อผ่านการพัฒนามาเป็นลำดับ และผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาตรวจสอบตามตัวบ่งชี้ทั้ง 15 รายการ เห็นว่าในแต่ละรายการมีคุณภาพดีมาก มีความเห็นที่สอดคล้องกันคิดเป็นร้อยละ 100 สูงกว่าเกณฑ์คุณภาพที่กำหนดไว้ (ความเห็นที่สอดคล้องไม่ต่ำกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ) จึงกล่าวได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 แผนที่พัฒนาขึ้นมานี้เป็นแผนที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่นักเรียนได้ต่อไป

อนึ่งในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์สาระ (Content Analysis) จำแนกในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่าได้สารสนเทศพอสังเขป ดังนี้

4.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร จากการพิจารณารายการประเมินทั้ง 15 ด้าน ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ พัฒนาทักษะผู้เรียนด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ มีกิจกรรมที่หลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียน เน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีการสอดแทรกคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ วิธีการวัดผลประเมินผลมีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เครื่องมือวัดผลประเมินผล มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ประเภทของงานเกษตร (การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเกษตรผสมผสาน) จากการพิจารณารายการประเมินทั้ง 15 ด้าน ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า เหมาะสมที่จะนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ พัฒนาทักษะผู้เรียนด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ มีกิจกรรมที่หลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียน เน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีการสอดแทรกคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ วิธีการวัดผลประเมินผลมีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เครื่องมือวัดผลประเมินผล มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.1.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การนำผลผลิตจากพืชและสัตว์ไปใช้ประโยชน์ (ประกอบอาหาร จำหน่าย แปรรูปเพื่อถนอมอาหาร) ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า เหมาะสมที่จะนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการเรียนการสอน มีรายการประเมินทั้ง 15 ด้าน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ พัฒนาทักษะผู้เรียนด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ มีกิจกรรมที่หลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียน เน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีการสอดแทรกคุณธรรมและค่านิยมที่พึงาม วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ วิธีการวัดผลประเมินผลมีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เครื่องมือวัดผลประเมินผล มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4.1.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การดูแลรักษาพืช จากรายการประเมินทั้ง 15 ด้าน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ พัฒนาทักษะผู้เรียนด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ มีกิจกรรมที่หลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียน เน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง มีการสอดแทรกคุณธรรมและค่านิยมที่พึงาม วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ วิธีการวัดผลประเมินผลมีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เครื่องมือวัดผลประเมินผล มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มีความคิดเห็นที่สอดคล้องตรงกันว่า เหมาะสมที่จะนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการเรียนการสอน

4.2 การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติงานเกษตร และความพอเพียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) ภายหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้งานเกษตร ที่พัฒนาขึ้นมา

ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้งานเกษตรสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) ที่พัฒนาขึ้นมาจนมีคุณภาพ ไปทดลองใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้แล้วจำนวน 17 คน ตามกระบวนการและแบบแผนการทดลองที่ได้กำหนดไว้ เพื่อทดลองและทดสอบให้เห็นว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมานี้ สามารถพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน ในด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียงได้ผลมากน้อยเพียงใด

โดยพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยจากการสังเกตพฤติกรรมตาม Scoring Rubrics ที่กำหนดไว้ 4 ระดับคือ

คะแนน 3.26 – 4.00 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมด้านปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง อยู่ในระดับดีเยี่ยม

คะแนน 2.51 – 3.25 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมด้านปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง อยู่ในระดับดี

คะแนน 1.76 – 2.50 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมด้านปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง อยู่ในระดับพอใช้

คะแนน 1.00 – 1.75 หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมด้านปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง อยู่ในระดับควรปรับปรุง

ผลการศึกษา โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ในด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลอง มีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยแผนแบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้งานเกษตร ที่พัฒนาขึ้นมา

(n = 17)

รายการพฤติกรรมที่สังเกต	คะแนนเต็ม	ค่าความถี่ และร้อยละของพฤติกรรมนักเรียนในแต่ละระดับ								ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับพฤติกรรม
		ดีเยี่ยม		ดี		พอใช้		ปรับปรุง				
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ			
ด้านการปฏิบัติงานเกษตร												
1. รู้จักวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร	4	2	11.76	12	70.59	3	17.65	-	-	2.94	0.56	ดี
2. บอกชื่อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร	4	12	70.59	5	29.41	-	-	-	-	3.71	0.47	ดีเยี่ยม
3. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ถูกต้องตามการใช้งาน	4	12	70.59	5	29.41	-	-	-	-	3.59	0.51	ดีเยี่ยม
4. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ในการทำงานอย่างปลอดภัย	4	1	5.88	6	94.11	-	-	-	-	3.06	0.24	ดี
5. บอกวิธีการดูแลรักษาพืช	4	10	58.82	6	35.29	1	5.88	-	-	3.53	0.62	ดีเยี่ยม
6. ปฏิบัติงานเกษตรในการดูแลรักษาพืช	4	1	5.88	16	94.11	-	-	-	-	3.00	0.00	ดี
ด้านความพอเพียง												
7. เก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตรเข้าที่เมื่อใช้งานเสร็จ	4	8	47.06	6	35.29	3	17.65	-	-	3.29	0.78	ดีเยี่ยม
8. การปฏิบัติงานกลุ่ม	4	9	52.94	7	41.18	1	5.88	-	-	3.47	0.62	ดีเยี่ยม
9. ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	4	9	52.94	6	35.29	2	11.76	-	-	3.41	0.71	ดีเยี่ยม
10. ความกระตือรือร้นในการเรียน	4	4	23.53	10	58.82	3	17.65	-	-	3.06	0.66	ดี
คะแนนเฉลี่ยโดยรวม (Grand mean)										3.31	0.52	ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้จากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมาสามารถทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาवास (กมลนาวิน) มีพฤติกรรมการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม (จากรายการที่ตรวจสอบ 10 พฤติกรรม ค่าฐานนิยม หรือ Mode ของระดับดีเยี่ยม = 7 ค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.31 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.38) และเมื่อพิจารณาจำแนกพฤติกรรมด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมอยู่ในระดับดี ถึง ดีเยี่ยม โดยพฤติกรรมทางด้านการปฏิบัติงานเกษตรจำนวน 6 พฤติกรรม อยู่ในระดับดีและดีเยี่ยมอย่างละ 3 พฤติกรรม ส่วนในด้านความพอเพียง จำนวน 4 พฤติกรรม อยู่ในระดับดี 1 พฤติกรรม และระดับดีเยี่ยม 3 พฤติกรรม

สำหรับพฤติกรรมของนักเรียนโดยรวม ในระดับดีเยี่ยมในด้านการปฏิบัติงานเกษตร ภายหลังจากเรียนรู้ด้วยแผนแบบบูรณาการนี้ 3 จาก 6 พฤติกรรม เรียงตามลำดับค่าคะแนนเฉลี่ย ได้แก่

- (1) การบอกชื่อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตรได้ ($\bar{X} = 3.71$)
- (2) การใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ถูกต้องตามการใช้งาน ($\bar{X} = 3.59$) และ
- (3) บอกวิธีการดูแลรักษาพืช ($\bar{X} = 3.53$)

และในด้านความพอเพียง 3 จาก 4 พฤติกรรม เรียงตามลำดับค่าคะแนนเฉลี่ย ได้แก่

- (1) การปฏิบัติงานกลุ่ม ($\bar{X} = 3.47$)
- (2) ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.41$) และ
- (3) เก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตรเข้าที่เมื่อใช้งานเสร็จ ($\bar{X} = 3.29$)

และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกมา พบว่า

พฤติกรรมที่ 1 การรู้จักวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร จากการวัดด้วยการสังเกตนักเรียนมีคะแนนอยู่ในระดับดีเยี่ยม (3.26 – 4.00 คะแนน) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 ระดับดี (2.51 – 3.25 คะแนน) จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 70.59 และ ระดับพอใช้ (1.76 – 2.50 คะแนน) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65

พฤติกรรมที่ 2 การบอกวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับดีเยี่ยม (3.26 – 4.00 คะแนน) จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 70.59 และระดับดี (2.51 – 3.25 คะแนน) จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 29.41

พฤติกรรมที่ 3 การใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ถูกต้องตามการใช้ นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับดีเยี่ยม (2.51 – 3.25 คะแนน) จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 70.59 และระดับดี (2.51 – 3.25 คะแนน) จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 29.41

พฤติกรรมที่ 4 ใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตรในการทำงานอย่างนักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับดีเยี่ยม (2.51 – 3.25 คะแนน) จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88 และระดับดี (2.51 – 3.25 คะแนน) จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 94.11

พฤติกรรมที่ 5 บอกวิธีการดูแลรักษาพืช นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับดีเยี่ยม (2.51 – 3.25 คะแนน) จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 58.82 ระดับดี (2.51 – 3.25 คะแนน) จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 35.29 และ ระดับพอใช้ (1.76 – 2.50 คะแนน) จำนวน 1 คนเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 5.88

และพฤติกรรมที่ 6 การปฏิบัติงานเกษตรในการดูแลรักษาพืช นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับดีเยี่ยม (2.51 – 3.25 คะแนน) จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88 เท่านั้น แต่อยู่ในระดับดี (2.51 – 3.25 คะแนน) มีจำนวนมากถึง 16 คน คิดเป็นร้อยละ 94.11

ส่วนพฤติกรรมในด้านความพอเพียง

พฤติกรรมที่ 7 การเก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตรเข้าที่ เมื่อใช้งานเสร็จ นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับดีเยี่ยม (2.51 – 3.25 คะแนน) จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 47.06 ระดับดี (2.51 – 3.25 คะแนน) จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 35.29 และ ระดับพอใช้ (1.76 – 2.50 คะแนน) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65

พฤติกรรมที่ 8 การเก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตรเข้าที่ เมื่อใช้งานเสร็จ นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับดีเยี่ยม (2.51 – 3.25 คะแนน) จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 52.94 ระดับดี (2.51 – 3.25 คะแนน) จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 41.18 และ ระดับพอใช้ (1.76 – 2.50 คะแนน) จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88

พฤติกรรมที่ 9 ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับดีเยี่ยม (2.51 – 3.25 คะแนน) จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 52.94 ระดับดี (2.51 – 3.25 คะแนน) จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 35.29 และ ระดับพอใช้ (1.76 – 2.50 คะแนน) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.76 และ

พฤติกรรมที่ 10 ความกระตือรือร้นในการเรียน นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในระดับดีเยี่ยม (2.51 – 3.25 คะแนน) จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 23.53 ระดับดี (2.51 – 3.25 คะแนน) จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 58.82 และ ระดับพอใช้ (1.76 – 2.50 คะแนน) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65

และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้โดยรวม ทั้งจากพฤติกรรมที่แสดงออกมาทางด้านการปฏิบัติงานเกษตร และความพอเพียงของนักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 17 คน ภายหลังจากการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการดังกล่าว ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.31 (ตารางที่ 4.3) ไปเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดคือระดับดีเยี่ยม (3.26 – 4.00 คะแนน) พร้อมทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลการเรียนรู้เฉลี่ย ภายหลังจากที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ กับเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยในระดับดีเยี่ยม ด้วย t-test

n	คะแนนเต็ม	Mean ที่ได้จากการทดลอง	S.D.	Mean ตามเกณฑ์ที่กำหนด	t	p
17	4.00	3.31	0.52	2.51	5.51**	0.00

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่าคะแนนผลการเรียนรู้เฉลี่ยที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมทางด้านการปฏิบัติงานเกษตร และความพอเพียง ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง หลังจากการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้งานเกษตร ที่พัฒนาขึ้นมา มีค่าเท่ากับ 3.31 (จากคะแนน 4.00) สูงกว่า

ค่าคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ระดับดีเยี่ยม (คะแนนเฉลี่ย = 2.51) อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ (t-value = 5.51, $p = .00$)

ดังนั้นสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ว่า “คะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติงาน เกษตร และด้านความปลอดภัย หลังการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) อยู่ในระดับดีเยี่ยม” จึงเป็นจริง จึงยอมรับสมมติฐานที่กำหนดไว้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานเกษตรและความพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) มีสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงาน อาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน)

ได้แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) ที่มีคุณภาพระดับดีมาก จำนวน 4 แผนการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- (1) แผนการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร
- (2) แผนการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ประเภทของงานเกษตร (การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเกษตรผสมผสาน)
- (3) แผนการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การนำผลผลิตจากพืชและสัตว์ไปใช้ประโยชน์ (ประกอบอาหาร จำหน่าย แปรรูปเพื่อถนอมอาหาร)
- (4) แผนการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การดูแลรักษาพืช (วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาพืช วิธีการดูแลรักษาพืช)

5.1.2 การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง หน่วยการเรียนรู้งานเกษตร วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ผลการศึกษารูปได้ ดังนี้

5.1.2.1 ภายหลังจากเรียนรู้ด้วยแผนแบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นมา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน) มีคะแนนผลการเรียนรู้ทางการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง หน่วยการเรียนรู้งานเกษตร วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม (คะแนนเฉลี่ย ≥ 3.26)

5.1.2.2 คะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้โดยรวมของนักเรียน (1) ด้านการปฏิบัติงานเกษตร มี 6 พฤติกรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการปฏิบัติงานเกษตรโดยรวมเท่ากับ 3.30 ซึ่งอยู่ในระดับดีเยี่ยม โดย พฤติกรรมที่ 1 การรู้จักวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 2.94 พฤติกรรมที่ 2 การบอกชื่อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.71 พฤติกรรมที่ 3 การใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ถูกต้องตามการใช้งาน มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.59 พฤติกรรมที่ 4

การใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ในการทำงานอย่างปลอดภัย มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.06 พฤติกรรมที่ 5 การบอกวิธีการดูแลรักษาพืช มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.53 พฤติกรรมที่ 6 การปฏิบัติงานเกษตรในการดูแลรักษาพืช มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.00 และ (2) ด้านความพอเพียง มี 4 พฤติกรรม มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 3.31 ซึ่งอยู่ในระดับดีเยี่ยม เช่นเดียวกัน โดยพบว่า พฤติกรรมที่ 7 การเก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร เมื่อใช้งานเสร็จ มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.29 พฤติกรรมที่ 8 การปฏิบัติงานกลุ่ม มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.47 พฤติกรรมที่ 9 ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.41 และพฤติกรรมที่ 10 ความกระตือรือร้นในการเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.06

5.1.2.3 ยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ว่า “คะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง หลังการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาवास (กมลนาวิน) อยู่ในระดับดีเยี่ยม”

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย 4 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความหมายและความสำคัญของงานเกษตร (2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ประเภทของงานเกษตร (การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเกษตรผสมผสาน) (3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องการนำผลผลิตจากพืชและสัตว์ไปใช้ประโยชน์ (ประกอบอาหาร จำหน่าย แปรรูปเพื่อถนอมอาหาร) และ (4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องการดูแลรักษาพืช (วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาพืช วิธีการดูแลรักษาพืช) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน พิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา วิเคราะห์ค่าความค่าดัชนีความสอดคล้ององค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ และวิเคราะห์ค่าความค่าดัชนีความสอดคล้ององค์ประกอบของแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เมื่อพิจารณาแล้วผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า มีค่าเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนสอน สอดคล้องกับ ADDIE Model โดยที่ผู้วิจัย ออกแบบระบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติงานเกษตร และดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง

5.2.2 การศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาवास (กมลนาวิน) โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในด้านการปฏิบัติงานเกษตรและด้านความพอเพียง เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า

5.2.2.1 ด้านที่ (1) ด้านการปฏิบัติงานเกษตร พฤติกรรมที่นักเรียนได้รับคะแนนประเมินมากที่สุด ได้แก่ พฤติกรรมที่ 2 นักเรียนบอกชื่อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร (มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.71) อยู่ในระดับดีเยี่ยม นักเรียนได้ระดับดีเยี่ยม มีจำนวน 12 คน (ร้อยละ 70.59) และ ได้ระดับดี มีจำนวน 5 คน (ร้อยละ 29.41) เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่บอกชื่อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตรได้ครบทุกชิ้น รองลงมาคือ พฤติกรรมที่ 3 ใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ถูกต้องตามการใช้งาน (มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.59) นักเรียนได้ระดับดีเยี่ยม มีจำนวน 12 คน (ร้อยละ 70.59) และ ได้

ระดับดี มีจำนวน 5 คน (ร้อยละ 29.41) นักเรียนใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตรถูกต้องตามการใช้งานเป็นบางชิ้น เช่น ใช้สายยางรดน้ำต้นไม้ขนาดใหญ่ ใช้บัวรดน้ำรดน้ำต้นไม้ในแปลงปลูกขนาดเล็ก ลำดับถัดไป คือ พฤติกรรมที่ 5 บอกวิธีการดูแลรักษาพืช (มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.53) นักเรียนได้ระดับดีเยี่ยม มีจำนวน 10 คน (ร้อยละ 58.82) ได้ระดับดี มีจำนวน 6 คน (ร้อยละ 35.29) และได้ระดับพอใช้ มีจำนวน 1 คน (ร้อยละ 5.88) นักเรียนส่วนใหญ่บอกวิธีการดูแลรักษาพืชได้ครบเกือบทุกขั้นตอน พฤติกรรมที่ 4 ใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ในการทำงานอย่างปลอดภัย (มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.06) นักเรียนได้ระดับดีเยี่ยม มีจำนวน 1 คน (ร้อยละ 5.88) และได้ระดับดี มีจำนวน 16 คน (ร้อยละ 94.11) เนื่องจากใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตรในการทำงานอย่างปลอดภัย 4 - 5 ชิ้น เพราะวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเกษตรบางชิ้น นักเรียนยังต้องได้รับคำแนะนำจากครูผู้สอน ถัดมา พฤติกรรมที่ 6 ปฏิบัติงานเกษตรในการดูแลรักษาพืช (มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.00) นักเรียนได้ระดับดี มีจำนวน 17 คน (ร้อยละ 100) เนื่องจากนักเรียนปฏิบัติงานได้เกือบทุกขั้นตอน และพฤติกรรมที่ 1 รู้จักวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร (มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 2.94) นักเรียนได้ระดับดีเยี่ยม มีจำนวน 2 คน (ร้อยละ 11.76) ได้ระดับดี มีจำนวน 12 คน (ร้อยละ 70.59) และได้ระดับพอใช้ มีจำนวน 3 คน (ร้อยละ 17.65) นักเรียนบางคนยังไม่รู้จักวัสดุ อุปกรณ์บางชิ้น

5.2.2.2 ด้านที่ (2) ด้านความพอเพียง พฤติกรรมที่นักเรียนได้รับคะแนนประเมินมากที่สุด ได้แก่ พฤติกรรมที่ 8 การปฏิบัติงานกลุ่ม (มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.47) นักเรียนได้ระดับดีเยี่ยม มีจำนวน 9 คน (ร้อยละ 52.94) ได้ระดับดี มีจำนวน 7 คน (ร้อยละ 41.18) และได้ระดับพอใช้ มีจำนวน 1 คน (ร้อยละ 5.88) นักเรียนส่วนใหญ่มีความตั้งใจขณะปฏิบัติงานกลุ่ม มีความสามัคคีกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พฤติกรรมที่ 9 ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน (มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.41) นักเรียนได้ระดับดีเยี่ยม มีจำนวน 9 คน (ร้อยละ 52.94) ได้ระดับดี มีจำนวน 6 คน (ร้อยละ 35.29) และได้ระดับพอใช้ มีจำนวน 2 คน (ร้อยละ 11.76) นักเรียนส่วนใหญ่รดน้ำต้นไม้ วันละ 1 ครั้ง ในตอนเย็น พฤติกรรมที่ 7 เก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร เมื่อใช้งานเสร็จ (มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.29) นักเรียนได้ระดับดีเยี่ยม มีจำนวน 8 คน (ร้อยละ 47.06) ได้ระดับดี มีจำนวน 6 คน (ร้อยละ 35.29) และได้ระดับพอใช้ มีจำนวน 3 คน (ร้อยละ 17.65) เมื่อนักเรียนใช้วัสดุ อุปกรณ์ เสร็จแล้วนำไปทำความสะอาด และเก็บเข้าที่เรียบร้อยเป็นบางครั้ง พฤติกรรมที่ 10 ความกระตือรือร้นในการเรียน (มีค่าคะแนนเฉลี่ย = 3.06) นักเรียนได้ระดับดีเยี่ยม มีจำนวน 4 คน (ร้อยละ 23.53) ได้ระดับดี มีจำนวน 10 คน (ร้อยละ 58.82) และได้ระดับพอใช้ มีจำนวน 3 คน (ร้อยละ 17.65) นักเรียนสนใจเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการตอบคำถามเวลาเรียน รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ ร่วมแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์

ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น ที่เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปฏิบัติงานเกษตร และดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรพร คล้ายใจตรง (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมีกระบวนการการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ (1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน (2) การพัฒนาหลักสูตร (3) การทดลองใช้หลักสูตร และ (4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

โตแก (1) หลักสูตรบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (3) แบบสังเกตพฤติกรรมความพอเพียง และ (4) แบบประเมินเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่าผู้ที่เกี่ยวข้องมีความต้องการให้จัดทำหลักสูตรบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) ผลการพัฒนาหลักสูตรพบว่า การพัฒนาหลักสูตรการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสอดคล้องเหมาะสม (3) ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่านักเรียนมีความสนใจและตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม มีความรู้ความเข้าใจ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี (4) ผลการประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการประเมินพฤติกรรมความพอเพียงพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับดีและเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ภาพรวมอยู่ในระดับสูงที่สุด และการปรับปรุงหลักสูตรควรเพิ่มเวลาการสังเกตหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วเพื่อส่งเสริมความคงทนในการเรียนและพฤติกรรมความพอเพียงของนักเรียน และงานวิจัยของ อาริรัตน์ ใจชื่อ (2558 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่องผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับงานประดิษฐ์จากวัสดุในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า (1) นักเรียนมีคะแนนความรู้ เกี่ยวกับการประดิษฐ์เศษวัสดุในท้องถิ่น ($\bar{X} = 89.36$) (2) นักเรียนมีคะแนนทักษะในการประดิษฐ์เศษวัสดุในท้องถิ่นในภาพรวม อยู่ในระดับดี (3) นักเรียนมีคะแนนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมอยู่ในระดับดี และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญพักตร์ สุวรรณศรี (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสังคม (STS) ของ BRYANT เรื่องทรัพยากรน้ำสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า (1) ความรู้ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ($\bar{X} = 80.50$) (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ($\bar{X} = 74.00$) (3) นักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมาก ($\bar{X} = 63.33$) (4) นักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนความสามารถในการทำโครงงานวิทยาศาสตร์ ($\bar{X} = 82.00$) และ (5) นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยสาระการเรียนรู้ และด้านแหล่งเรียนรู้ในชุมชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธารวาส (กมลนาวิน) ได้พัฒนาขึ้นมาตามกระบวนการจนมีคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยม จึงสามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียน รวมทั้งกับนักเรียนที่อยู่ในบริบทเดียวกัน

5.3.1.2 ครูควรจัดการเรียนการสอนเรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ให้ นักเรียนได้รู้จักมากขึ้น เพราะนักเรียนบางส่วนยังไม่รู้จักเครื่องมือบางชิ้นเท่านั้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

5.3.2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ ทักษะต่างๆ มาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน ให้เหมาะสมกับวัยของตนเอง

5.3.2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้แบบอื่นๆ ที่แตกต่างจากการสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เพราะการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ มีวิธีการที่หลากหลายแต่ควรเป็นวิธีการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.3.2.3 ควรมีการสร้างและพัฒนาแผนการเรียนรู้ โดยหาประสิทธิภาพของแผนให้ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน E1 / E2 หรือการหาประสิทธิผลของแผน

5.3.2.4 การออกแบบวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Semi-experimental Research) แบบ One Shot Case Study Design ซึ่งการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนยังทำได้ไม่ตึงนัก ดังนั้นจึงควรใช้แบบวิจัยอื่นบ้าง หรือใช้วิธีการทดลองที่แท้จริง (True Experiment) เพื่อตรวจสอบและยืนยันผลการวิจัยให้มีความเชื่อถือยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมที่ดิน. 2560. องค์ประกอบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. . [Online]. Available : <http://www.dol.go.th/ethics/Pages/องค์ประกอบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง-.aspx>.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2552. แนวทางการนิเทศเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักกิจการพิเศษสำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2560. แนวทางการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ : ศูนย์ขับเคลื่อนศาสตร์พระราชานในสถานศึกษา สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรองกาญจน์ ถาวรวัฒนเจริญ. 2555. “สัมฤทธิ์ผลของการบูรณาการแบบสอดแทรกปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้สด ของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี”. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- กัลยาณี จิตต์การุณย์. 2548. “เอกสารประกอบการสอนวิชา ETE 510 การพัฒนาหลักสูตร (CURRICULUM DEVELOPMENT)”. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาครุศาสตร์ไฟฟ้า คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. เอกสารอัดสำเนา.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2546. การคิดเชิงบูรณาการ. กรุงเทพฯ : ชัคเชส มีเดีย.
- จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. 2558. “เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย”. วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 12(58) : 13-24.
- จำนง สันตจิต. 2556. ADDIE MODEL. [Online]. Available : <https://www.gotoknow.org/posts/520517>.
- ชาลิต โพธิ์นคร. 2560. การศึกษาไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0. [Online]. Available : <http://km.li.mahidol.ac.th/thai-studies-in-thailand-4-0>.
- ชูตรี วงศ์รัตนะ. 2553. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐกร สงคราม. 2554. การออกแบบและพัฒนาโมดูลมีเดียเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี และคณะ. 2548. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ : องค์ความรู้จากการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ทิตนา แคมมณี. 2550. ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. 2558. การศึกษาไทย 4.0 ในบริบทการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน. [Online]. Available : http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=46211&Key=news_Teerakiat.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2546. การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประเวศ วะสี. 2545. วิถีไท : ทางรอดของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : หมอชาวบ้าน.
- ปรียานุช ธรรมปิยา. 2560. การพัฒนาตามศาสตร์พระราชาสู่ความยั่งยืน. [Online]. Available : <https://drive.google.com/file/d/0ByOJKeWgkMLRWXJmYlBMcTFSRgc/view>
- ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และสุภาพ นัตรภรณ์. 2553. การออกแบบการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2554. การวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6 ปรับปรุงแก้ไข. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข. 2554. ทักษะ 5 C เพื่อพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และกาจัดการเรียนการสอน อิงมาตรฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข. 2560. สอนเขียนแผนบูรณาการบนฐานเด็กเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. 2552. หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : แฮสส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). 2530. การศึกษาพัฒนาการหรือบูรณาการ. [Online]. Available : <https://www.payutto.net/book-content/2-บูรณาการกับพัฒนาการ>.
- เพ็ญพรรณ ชูติวิศุทธิ์. 2553. “การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี”. วารสารร่มพฤษภ. ปีที่ 28(2) : 145 – 166
- เพ็ญพรรณ สุวรรณศรี. 2553. “ผลการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการสอนตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ สังคม (STS) ของ BRYANT เรื่อง ทรัพยากรน้ำสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2”. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปีที่ 4(2) : 103 - 111
- โพยม จันทร์น้อย. 2560. การศึกษา 4.0. [Online]. Available : http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=47876&Key=news_research.
- ภัทรพร คล้ายใจตรง. 2555. “การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.” วารสารสังคมศาสตร์วิจัย. ปีที่ 3(2) : 65 – 86
- โรงเรียนวัดสุคันธาวาส. 2559. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดสุคันธาวาส. สมุทรปราการ : โรงเรียนวัดสุคันธาวาส.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (ม.ป.ป.) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย. [สไลด์]. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (ม.ป.ป.) สถิติและวิธีการวิจัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. 2559. เศรษฐกิจพอเพียง. [Online]. Available : http://www.chaipat.or.th/site_content/item/3579-2010-10-08-05-24-39.html.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. 2542. การพัฒนาหลักสูตร สานต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : เซ็นเตอร์ ดิสคัฟเวอรี.
- วิทยา พัฒนเมธาดา. 2560. การจัดการเรียนรู้ (Learning Management). [Online]. Available : http://www.kansuksa.com/author/fiashifer_kss/.
- ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. [Online]. Available : <http://www.sufficiencyeconomy.org/eduplan/>.
- สิริอร วิชชาวุธ. 2554. จิตวิทยาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุนน อมรวีวัฒน์. 2533. สมบัติทิพย์ของการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. 2550. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ และคณะ. 2549. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อี เค บุ๊คส์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2559. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2557. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. 2550. บรูณาการ. [Online]. Available : <http://www.royin.go.th/?knowledges=%=บรูณาการ-19-เมษายน-2550>.
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. 2555. ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ อย่างไร. [Online]. Available : <http://www.qlf.or.th/Home/Contents/417>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ : พรินทวานกราฟฟิค.
- สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย. 2550. รายงานการพัฒนาคนของประเทศไทย ปี 2550 เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคน. กรุงเทพฯ : โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย.
- วิจารณ์ พานิช. 2555. วิธีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อัจฉราวรรณ ไชยะเชียว. 2556. “การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสันกอง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย”. บริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. 2546. **หลักการสอน**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อารีรัตน์ ใจชื่อ และสมนชาติ เจริญครบุรี. 2558. “ผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กับงานประดิษฐ์จากวัสดุในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.” **วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น มส. (ฉบับบัณฑิตศึกษา)**. 3(3) : 25-34.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. 2545. **กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแนวคิดสู่ปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- ADDIE Model. (n.d.) **ADDIE Model**. [online]. Available : https://en.wikipedia.org/wiki/ADDIE_Model#References (March 2, 2019). Branch, R. M. 2009. **Instructional Design: The ADDIE Approach**. USA: Aderhold Hall.
- Avery, G. C. and Bergsteiner, H. 2016. **Sufficiency Thinking: Thailand’s Gift to an Unsustainable World**. Sydney : Allen & Unwin.
- Beane, James A. 1991. **Curriculum Planning and Development**. Boston : Allyn and Bacon.
- Benjamin S. Bloom and David R. Krathwohl. 1984. **TAXONOMY OF EDUCATIONAL OBJECTIVES, the Classification of Educational Goals**. New York : DAVID MCKAY Co Inc.
- Branch, R. Maribe. 2009. **Instructional Design: The ADDIE Approach**. New York. Springer.
- Carroll, M. and McCulloch M. 2018. **UNDERSTANDING TEACHING & LEARNING IN PRIMARY EDUCATION**. 2nd ed. UK: C&M Digital (P).
- Hough, J.B. and Duncan, K. 1970. **Teaching description and analysis**. Addison-Westlu.
- Lloyd J. Phipps. 1980. **AGRICULTURAL EDUCATION in Public Schools**. 4th ed. USA: The Interstate Printer & Publishes.
- United Nations Development Programme. 2007. **Thailand Human Development Report 2007 Sufficiency Economy and Human Development**. Bangkok : United Nations Development Programme.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่ ศธ 0524.04/ 1058

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

18 เมษายน 2562

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบประเมินและแผนการสอน

เรียน รศ.ดร.วรรณดี สุทธิไพโรจน์

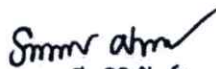
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินและแผนการสอน

ด้วยนางสาวนนทิญา ผาสุกสมหวัง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธารวาส (กมลนาวิน)” โดยมี ดร.ราตรี ศิริพันธ์ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้
ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบ
ประเมินและแผนการสอนนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจและ
ประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวนนทิญา ผาสุกสมหวัง มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-910-4515

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692
ที่ ศธ 0524.04 /1058 วันที่ 18 เมษายน 2562

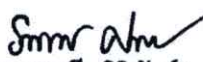
เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบประเมินและแผนการสอน

เรียน ผศ.ดร.สุวรรณ อินทร์น้อย

ด้วยนางสาวนนทิญา ผาสุกสมหวัง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธवास (กมลนาวิน)” โดยมี ดร.ราตรี ศิริพันธุ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบประเมินและแผนการสอนนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจและประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวนนทิญา ผาสุกสมหวัง มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบประเมินและแผนการสอนมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ที่ ศธ 0524.04/ 1058

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหาร ลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

1๙ เมษายน 2562

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบประเมินและแผนการสอน

เรียน นายเมธชนัน เสืออากาศ

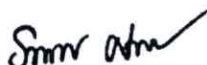
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินและแผนการสอน

ด้วยนางสาวนนทิญา ผาสุกสมหวัง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน)” โดยมี ดร.ราตรี ศิริพันธุ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบประเมินและแผนการสอนนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจและประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาวนนทิญา ผาสุกสมหวัง มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 083-910-4515

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. รศ.ดร. วรรณดี สุทธินรากร
อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ผศ.ดร. สุวรรณ อินทร์น้อย
อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง
3. นายเมธชนัน เสืออากาศ
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางนางเพ็ง
อำเภอบางป่อ จังหวัดสมุทรปราการ
(ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงด้านการศึกษา ปี 2560)

ภาคผนวก ค

แบบประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

แบบประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้
รหัสวิชา ง 11101 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 งานเกษตร วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาवास (กมลนาวิน)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	รายการประเมิน	สอดคล้อง (1)	ไม่ แน่ใจ (0)	ไม่ สอดคล้อง (-1)
1	แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้			
2	แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน			
3	จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ			
4	จุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้			
5	จุดประสงค์การเรียนรู้พัฒนาทักษะผู้เรียนด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง			
6	กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา			
7	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ			
8	กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง			
9	กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียน			
10	กิจกรรมเน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง			
11	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องแทรกคุณธรรมและค่านิยมที่พึงปรารถนา			
12	วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ			
13	วิธีการวัดผลประเมินผลมีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
14	เครื่องมือวัดผลประเมินผล มีความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
15	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอน			

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
(.....)

ผลการประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ รหัสวิชา ง 11101
 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 งานเกษตร
 วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาवास (กมลนาวิน)

ข้อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ	การ แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าเฉลี่ย	
1	แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ	1	1	1	1	สอดคล้อง
4	จุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้	1	1	1	1	สอดคล้อง
5	จุดประสงค์การเรียนรู้พัฒนาทักษะผู้เรียนด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับเวลา	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง	1	1	1	1	สอดคล้อง
9	กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	กิจกรรมเน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง	1	1	1	1	สอดคล้อง
11	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องแทรกคุณธรรมและค่านิยมที่พึงาม	1	1	1	1	สอดคล้อง
12	วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	1	1	1	1	สอดคล้อง

ชื่อ	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ	การ แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าเฉลี่ย	
13	วิธีการวัดผลประเมินผลมี ความสัมพันธ์กับจุดประสงค์ การเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	1	1	1	1	สอดคล้อง
14	เครื่องมือวัดผลประเมินผล มี ความสัมพันธ์กับจุดประสงค์การ เรียนรู้ คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	1	1	1	1	สอดคล้อง
15	แผนการจัดการเรียนรู้มีความ เหมาะสมที่จะใช้ในการจัดการ เรียนการสอน	1	1	1	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง

แบบประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของแบบสังเกตพฤติกรรม

แบบประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของแบบสังเกตพฤติกรรม
รหัสวิชา ง 11101 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 งานเกษตร วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาवास (กมลนาวิน)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	รายการประเมิน	สอดคล้อง (1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่สอดคล้อง (-1)
1	แบบสังเกตพฤติกรรมสอดคล้องสัมพันธ์กับ หน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้			
2	แบบสังเกตพฤติกรรมมีความสอดคล้องสัมพันธ์ กับสาระการเรียนรู้			
3	แบบสังเกตพฤติกรรมตรงตามจุดประสงค์การ เรียนรู้			
4	แบบสังเกตพฤติกรรมสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ			
5	แบบสังเกตพฤติกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติ			
6	นักเรียนสามารถปฏิบัติงานได้จริง			
7	ความพอเพียงในด้านการปฏิบัติงานเกษตร นักเรียนสามารถดำเนินการได้จริง			
8	แบบสังเกตพฤติกรรมส่งเสริมกระบวนการการ ปฏิบัติงานเกษตรของนักเรียน			
9	แบบสังเกตพฤติกรรมส่งเสริมให้นักเรียนดำเนิน ชีวิตอย่างพอเพียง			
10	แบบสังเกตพฤติกรรมมีความเหมาะสมในการ นำไปประเมินนักเรียนด้านการปฏิบัติงานเกษตร และด้านความพอเพียง			

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ ผู้ประเมิน
(.....)

ภาคผนวก จ

แผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนการจัดการเรียนรู้

รหัสวิชา ง 11101 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 งานเกษตร

เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1

เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิต และครอบครัว

ตัวชี้วัด

1. บอกวิธีการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง (ง 1.1 ป.1/1)
2. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมืออย่างปลอดภัยในการทำงานอย่างปลอดภัย (ง 1.1 ป.1/2)
3. ทำงานเพื่อช่วยเหลือตัวเองอย่างกระตือรือร้นและตรงเวลา (ง 1.1 ป.1/3)

2. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

อยู่อย่างพอเพียง

ตัวชี้วัดที่ 5.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม

ตัวชี้วัดที่ 5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. สาระสำคัญ

งานเกษตรเป็นงานที่สร้างอาหารและรายได้ให้แก่มนุษย์ งานเกษตร หมายถึง การเพาะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เพื่อนำพืชและเนื้อสัตว์มาใช้ประโยชน์ มนุษย์รู้จักงานเกษตรมาตั้งแต่อดีต เพราะใช้ประโยชน์จากพืชและสัตว์ในการดำรงชีวิต เช่น ปลูกพืชไว้เป็นอาหาร เลี้ยงสัตว์ไว้เป็นอาหาร ใช้แรงงานสัตว์ในการปลูกข้าว ใช้แรงงานสัตว์ในการลากรถ

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 5.1 บอกความสำคัญของงานเกษตรได้
- 5.2 บอกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้
- 5.3 ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้

5.4 มีความรับผิดชอบ ความตรงต่อเวลา ความพอเพียงในการปฏิบัติงาน และสามัคคี

6. สารการการเรียนรู้

1. ความหมายของงานเกษตร
2. ความสำคัญของงานเกษตร

7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน งานเกษตร จำนวน 10 ข้อ
2. ครูสนทนากับนักเรียน เรื่องงานเกษตร โดยใช้คำถาม
 - 1) นักเรียนรู้จักงานเกษตรหรือไม่ (ตอบ รู้จัก/ไม่รู้จัก) ครูอธิบายเพิ่มเติมว่า งานเกษตร หมายถึง การเพาะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เพื่อนำพืชและเนื้อสัตว์มาใช้ประโยชน์ มนุษย์รู้จักงานเกษตร มาตั้งแต่อดีต เพราะใช้ประโยชน์จากพืชและสัตว์ในการดำรงชีวิต เช่น ปลูกพืชไว้เป็นอาหาร เลี้ยงสัตว์ไว้เป็นอาหาร ใช้แรงงานสัตว์ในการปลูกข้าว ใช้แรงงานสัตว์ในการลากรถ
 - 2) ที่บ้านของนักเรียนมีการทำเกษตรอะไรบ้าง (ตอบ เช่น ปลูกมะละกอ ปลูกพริก เลี้ยงปลา เลี้ยงสุนัข) และปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ เพื่ออะไร (ตอบ เช่น ไว้บริโภคในครัวเรือน จำหน่ายเพื่อเป็นรายได้ให้แก่ครอบครัว เพื่อเลี้ยงดู เพื่อใช้แรงงาน)
 - 3) และในอนาคต นักเรียนอยากทำงานเกษตรอะไร เพราะอะไรจึงอยากทำอย่างนั้น

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูนำแผนภาพหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียนดู และอธิบายว่า เป็นพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) ที่พระราชทานให้แก่ประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต บนทางสายกลาง ประกอบด้วย 3 ห่วง ได้แก่ พอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และ 2 เงื่อนไข ได้แก่ ความรู้ (รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง) และคุณธรรม (ซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน สติปัญญา แบ่งปัน)
2. ครูแสดงภาพกิจกรรมต่างๆ แล้วให้นักเรียนร่วมกันตอบว่า ภาพใดเป็นงานเกษตร และไม่ใช่งานเกษตร พร้อมบอกแต่ละภาพคือกิจกรรมอะไร
3. ครูยกตัวอย่างงานเกษตร เรื่องการปลูกถั่วงอก พร้อมเชื่อมโยง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ให้นักเรียนได้ศึกษา
 - 1) พอประมาณ = การใช้ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้พอเหมาะพอดี เช่น เมล็ดถั่ว (จำนวนเมล็ด/ภาชนะปลูก) เวลา (ระยะเวลาในการปลูก, เวลาในการรดน้ำต้นไม้)
 - 2) มีเหตุผล = ปลูกไว้เพื่อบริโภค ปลูกไว้เพื่อจำหน่าย
 - 3) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี = การดูแลรักษาอย่างถูกวิธี ทำให้ต้นถั่วงอกเจริญเติบโต
 - 4) ความรู้ = มีความรู้เรื่องการปลูกต้นถั่วงอก การดูแลรักษา
 - 5) คุณธรรม = อยู่อย่างพอเพียง มีความรับผิดชอบ
4. ครูมอบหมายใบงานให้นักเรียน เขียนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ถูกต้อง

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนช่วยกันอ่านแผนภาพหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุป ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร

3. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน เป็น 3 กลุ่ม โดยมอบหมายให้นักเรียนช่วยกันรดน้ำต้นไม้ และถอนวัชพืชในแปลงปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ และแปลงผักในบริเวณโรงเรียน ตามเขตที่ได้รับผิดชอบ

8. สื่อแหล่งการเรียนรู้

1. แผนภาพหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ภาพกิจกรรมงานเกษตร และภาพกิจกรรมอื่นๆ
3. แปลงปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ และแปลงผักในบริเวณโรงเรียนโรงเรียนวัดสุคันธาवास

9. การวัดและประเมินผล

วิธีการ

1. ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน งานเกษตร จำนวน 10 ข้อ
2. ตรวจสอบงานนักเรียนที่ได้รับมอบหมาย
3. สังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการตอบคำถามของนักเรียน และการปฏิบัติงานกลุ่ม

เครื่องมือ

1. แบบทดสอบก่อนเรียน งานเกษตร จำนวน 10 ข้อ
2. ใบงานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน (ประเมินแบบกลุ่ม)

10. บูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักความพอประมาณ

ความพอประมาณในการปฏิบัติงานเกษตร ในเรื่องการใช้ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

หลักความมีเหตุผล

ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์

หลักการมีภูมิคุ้มกัน

การดูแลรักษาพืช เลี้ยงสัตว์อย่างถูกวิธี ทำให้พืช สัตว์เจริญเติบโตได้ดี

เงื่อนไขความรู้

มีความรอบรู้เรื่องการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์

เงื่อนไขคุณธรรม

อยู่อย่างพอเพียง มีความรับผิดชอบ ใฝ่เรียนรู้

11. สิ่งที่เกิดกับผู้เรียนด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้าน วัด	พอเพียงสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้ (Knowledge)	- มีความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์	- รู้จักหาความรู้เรื่องงานเกษตรจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	- มีความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์	- มีความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต
ทักษะ (Process)	- มีการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	- ฝึกกระบวนการการทำงานเป็นกลุ่ม - รู้จักช่วยเหลือแบ่งปัน	- มีการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	- ช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนร่วมชั้น
ค่านิยม (Attitude)	- ตระหนักและเห็นคุณค่าการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์	- ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- เห็นคุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่	- มีความภูมิใจในการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
ผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรคระหว่างการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นอื่นๆ

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวนนทิญา ผาสุกสมหวัง)

ครูผู้สอน

ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวสุมาลี แก้วเพชร)
หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นายนิวัตรชัย วรรณชาติ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุคันธาवास

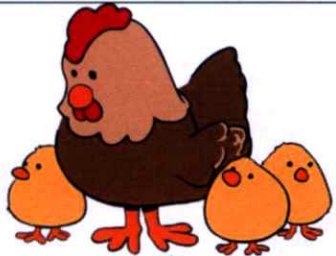

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : <http://www.raiporjai.com/slide/sufficiency/sufficiency2.jpg>

ภาพกิจกรรมต่างๆ

งานเกษตร	ไม่ใช่งานเกษตร
 <p data-bbox="393 530 531 577">การเลี้ยงไก่</p>	 <p data-bbox="961 530 1110 577">ขับรถรับจ้าง</p>
 <p data-bbox="341 851 586 900">การปลูกผักสวนครัว</p>	 <p data-bbox="957 851 1105 900">ช่างแต่งหน้า</p>
 <p data-bbox="393 1227 526 1267">การประมง</p>	 <p data-bbox="942 1183 1135 1227">คนขับเครื่องบิน</p>
 <p data-bbox="378 1581 541 1625">การปลูกองุ่น</p>	 <p data-bbox="942 1581 1135 1625">คนขายไอศกรีม</p>

ใบความรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 งานเกษตร
เรื่อง ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร

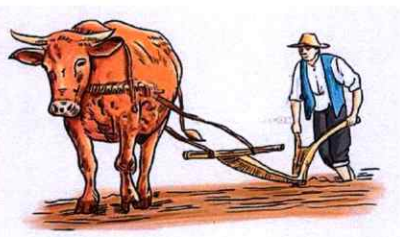
งานเกษตร หมายถึง การเพาะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เพื่อนำพืชและเนื้อสัตว์มาใช้ประโยชน์ มนุษย์รู้จักงานเกษตรมาตั้งแต่อดีต เพราะใช้ประโยชน์จากพืชและสัตว์ในการดำรงชีวิต เช่น ปลูกพืชไว้เป็นอาหาร เลี้ยงสัตว์ไว้เป็นอาหาร ใช้แรงงานสัตว์ในการปลูกข้าว ใช้แรงงานสัตว์ในการลากรถ

การปลูกพืชเป็นอาหาร

การเลี้ยงสัตว์เป็นอาหาร

การใช้แรงงานกระบือปลูกข้าว

การใช้แรงงานม้าลากรถ

ชื่อ - นามสกุล ชั้น เลขที่

ใบงาน : ให้นักเรียนเติมข้อความลงในช่องว่างให้ถูกต้องและครบถ้วน

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทางสายกลาง

.....
----------------	----------------	----------------	----------------

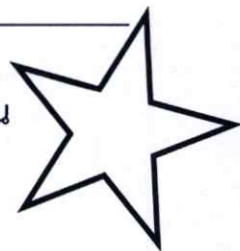
เฉลย

ใบงาน : ให้นักเรียนเติมข้อความลงในช่องว่างให้ถูกต้องและครบถ้วน

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

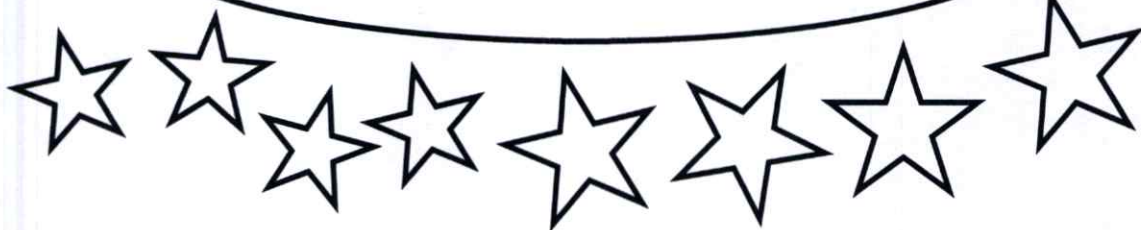
ทางสายกลาง

พอประมาณ

มีเหตุผล

มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

ความรู้

คุณธรรม

นำไปสู่

เศรษฐกิจ

สังคม

สิ่งแวดล้อม

วัฒนธรรม

แบบทดสอบก่อน - หลังเรียน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 งานเกษตร

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

- งานเกษตรข้อใด คือ การปลูกพืช
 - การปลูกผักคะน้า
 - การเลี้ยงปลาตก
 - การเลี้ยงไก่ไข่
- สัตว์ที่เลี้ยงไว้ใช้งาน
 - กระบือ
 - ไก่
 - สุกร
- ข้อใดเป็นงานเกษตรผสมผสาน
 - การจับปูและกุ้งในทะเล
 - การเลี้ยงไก่และเปิด
 - การเลี้ยงปลาในนาข้าว
- ถ้านักเรียนมีไข่เป็ดจำนวนมาก จะทำอย่างไรให้มีไข่เป็ดไว้กินนานๆ
 - ทำไข่เค็ม
 - ทำไข่เจียว
 - ทำไข่ตุ๋น
- ข้อใดได้จากการปลูกพืช
 -
 -
 -
- ภาพใดได้จากการเลี้ยงสัตว์
 -
 -
 -
- การขุดดิน ขุดขนาดเล็กเพื่อปลูกต้นกล้า ต้องใช้อุปกรณ์ใด
 - บัวรดน้ำ
 - ช้อนปลูก
 - กรรไกรตัดกิ่ง
- วัสดุอุปกรณ์ใด ไม่ได้มีหน้าที่รดน้ำต้นไม้
 - จอบ
 - สายยาง
 - บัวรดน้ำ
- ข้อใดเป็นวิธีการดูแลรักษาพืชให้เจริญเติบโต
 - เดินดูพืชที่ปลูก
 - รดน้ำทุกวันเช้า-เย็น
 - เก็บสายยางเข้าที่
- เมื่อใช้งานวัสดุ อุปกรณ์เสร็จแล้วควรทำอย่างไร
 - วางไว้ข้างต้นไม้
 - ล้างแล้วนำไปเก็บเข้าที่
 - ทิ้งลงถังขยะ

เฉลย

1. ก 2. ก 3. ค 4. ก 5. ค 6. ข 7. ข 8. ก 9. ข 10. ข

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

รายงานผลการเรียนในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 1

กลุ่มที่ สมาชิก 1. เลขที่
 สมาชิก 2. เลขที่
 สมาชิก 3. เลขที่
 สมาชิก 4. เลขที่
 สมาชิก 5. เลขที่
 สมาชิก 6. เลขที่

ที่	พฤติกรรม	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน				
2	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน				
3	มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม				
4	มีความสามัคคีภายในกลุ่ม				
5	มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย				
รวม					

ระดับคะแนน 20 - 17 หมายถึง ดีมาก
 ระดับคะแนน 16 - 13 หมายถึง ดี
 ระดับคะแนน 12 - 9 หมายถึง พอใช้
 ระดับคะแนน ต่ำกว่า 8 หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน

ประเด็นการให้คะแนน	4	3	2	1
1. มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน	สมาชิกภายในกลุ่มทุกคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียนที่ตรงประเด็น	สมาชิกภายในกลุ่มบางคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียนที่ตรงประเด็น	สมาชิกมีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน	ไม่มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน
2. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน	สมาชิกภายในกลุ่มทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์	สมาชิกภายในกลุ่มบางคนร่วมแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์	สมาชิกภายในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น	ไม่มีการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน
3. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม	สมาชิกมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่มทุกคน	สมาชิกมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม 3-4 คน	สมาชิกมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม 1-2 คน	ไม่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม
4. มีความสามัคคีภายในกลุ่ม	สมาชิกทุกคนมีความสามัคคีกันเป็นอย่างดี	สมาชิกทุกคนมีความสามัคคีกัน	สมาชิกบางคนมีความสามัคคีกัน	ไม่มีความสามัคคีภายในกลุ่ม
5. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายทุกอย่าง	สมาชิกมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	สมาชิกบางคนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	ไม่มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

แผนการจัดการเรียนรู้

รหัสวิชา ง 11101 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 งานเกษตร

เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ประเภทของงานเกษตร

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1

เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิต และครอบครัว

ตัวชี้วัด

1. บอกวิธีการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง (ง 1.1 ป.1/1)
2. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ ในการทำงานอย่างปลอดภัย (ง 1.1 ป.1/2)
3. ทำงานเพื่อช่วยเหลือตัวเองอย่างกระตือรือร้นและตรงเวลา (ง 1.1 ป.1/3)

2. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

อยู่อย่างพอเพียง

ตัวชี้วัดที่ 5.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม

ตัวชี้วัดที่ 5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. สาระสำคัญ

งานเกษตร แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเกษตรผสมผสาน

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 5.1 จำแนกประเภทของงานเกษตรได้
- 5.2 ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 5.3 มีความรับผิดชอบ คำนึงถึงสวัสดิภาพสัตว์ ความตรงต่อเวลา ความพอเพียงในการปฏิบัติงาน

6. สารการเรียนรู้

1. ประเภทของงานเกษตร
 - 1.1 การปลูกพืช
 - 1.2 การเลี้ยงสัตว์
 - 1.3 การประมง
 - 1.4 การเกษตรผสมผสาน

7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูและนักเรียนช่วยกันทบทวนบทเรียนเดิม เรื่อง ความหมายและความสำคัญของงานเกษตร
2. ครูแสดงแผนภาพหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขึ้นมา แล้วให้นักเรียนช่วยกันอ่าน
3. ครูเขียนคำศัพท์ 4 คำ บนกระดาน แล้วให้นักเรียนอ่านตาม ได้แก่ การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเกษตรผสมผสาน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูอธิบายกับนักเรียนว่า ประเภทของงานเกษตร แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเกษตรผสมผสาน
 2. ครูอธิบายเพิ่มเติมว่า ประมงคือ งานเกษตรที่เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และเกษตรผสมผสาน คือ งานเกษตรที่ปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ภายในพื้นที่เดียวกัน ซึ่งงานเกษตรแต่ละประเภทให้ผลผลิตทางการเกษตรไม่เหมือนกัน
 3. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างงานเกษตร มาคนละ 1 กิจกรรม โดยให้ตรงตามประเภทที่ครูกำหนดให้ เช่น นักเรียนคนที่ 1 ครูกำหนดให้เป็นประเภทการเลี้ยงสัตว์ นักเรียนอาจจะตอบว่า เลี้ยงวัว นักเรียนคนที่ 2 ครูกำหนดให้เป็นประเภทการปลูกพืช นักเรียนอาจจะตอบว่า ปลูกมะนาว
 4. ครูแสดงภาพตัวอย่างงานเกษตร ทั้ง 4 ประเภท พร้อมอธิบายการปฏิบัติงานนั้นๆ
 5. ให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถาม การเกษตรประเภทนี้ จะให้ผลผลิตอะไร เช่น การปลูกกล้วย จะได้ผลผลิตคือ กล้วย หัวปลี ใบตอง การเลี้ยงไก่ จะได้ผลผลิตคือ เนื้อไก่ และไข่ไก่
 6. ครูยกตัวอย่างงานเกษตร เรื่องการเลี้ยงไก่ไข่ พร้อมเชื่อมโยง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ให้นักเรียนได้ศึกษา
 - 1) พอประมาณ = การใช้ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้พอเหมาะพอดี เช่น แม่ไก่ (จำนวนแม่ไก่/เล้า) เวลา (ระยะเวลาในเลี้ยง เวลาในการอาหารน้ำ อาหาร และยา) อาหาร น้ำ ยา (ให้ในปริมาณที่พอดี ไม่มากไม่น้อยเกินไป)
 - 2) มีเหตุผล = เลี้ยงไว้เพื่อบริโภคเนื้อไก่ ไข่ไก่ เลี้ยงไว้เพื่อจำหน่ายเนื้อไก่ ไข่ไก่
 - 3) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี = การเลี้ยงสัตว์โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพสัตว์ ทำให้สัตว์เจริญเติบโตได้ดี
 - 4) ความรู้ = มีความรู้เรื่องการเลี้ยงไก่ การจัดการผลผลิต
 - 5) คุณธรรม = อยู่อย่างพอเพียง คำนึงถึงสวัสดิภาพสัตว์ มีเมตตา ตรงต่อเวลา รับผิดชอบ
4. ครูมอบหมายใบงานให้นักเรียน นำกิจกรรมงานเกษตรต่างๆ แยกประเภทให้ถูกต้อง ลงในตารางที่กำหนดให้

ขั้นสรุป

1. ให้นักเรียนช่วยกันอ่านแผนภาพหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุป งานเกษตร แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเกษตรผสมผสาน

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แผนภาพหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ภาพกิจกรรมงานเกษตร ทั้ง 4 ประเภท

9. การวัดประเมินผล

วิธีการ

1. สังเกตการมีส่วนร่วมในการตอบคำถามของนักเรียน
2. สังเกตการทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อนในชั้นเรียน
3. ตรวจสอบงานนักเรียนที่ได้รับมอบหมาย

เครื่องมือ

1. ใบงานประเภทของงานเกษตร

10. บูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักความพอประมาณ

ความพอประมาณในงานเกษตรแต่ละประเภท ในเรื่องการบริโภคและการผลิต

หลักความมีเหตุผล

งานเกษตรแต่ละประเภท สามารถเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคตได้

หลักการมีภูมิคุ้มกัน

งานเกษตรแต่ละประเภทให้ผลผลิตทางการเกษตรไม่เหมือนกัน

เงื่อนไขความรู้

ความรู้รอบรู้เรื่องการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง การเกษตรผสมผสาน

เงื่อนไขคุณธรรม

อยู่อย่างพอเพียง มีความรับผิดชอบ คำนึงถึงสวัสดิภาพสัตว์ ตรงต่อเวลา

11. สิ่งที่เกิดกับผู้เรียนด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้าน วัด	พอเพียงสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้ (Knowledge)	- มีความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานเกษตร	- รู้จักหาความรู้เรื่องงานเกษตรจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	- มีความรู้เกี่ยวกับประเภทของงานเกษตร	- มีความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต
ทักษะ (Process)	- มีการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	- ฝึกกระบวนการการทำงานเป็นกลุ่ม - รู้จักช่วยเหลือแบ่งปัน	- มีการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	- ช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนร่วมชั้น
ค่านิยม (Attitude)	- ตระหนักและเห็นคุณค่าการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง และการเกษตรผสมผสาน	- ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- เห็นคุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่ - คำนึงถึงสวัสดิภาพสัตว์	- มีความภูมิใจในการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง และการเกษตรผสมผสาน

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
ผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรคระหว่างการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นอื่นๆ

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวนนทิญา ผาสุกสมหวัง)

ครูผู้สอน

ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวสุมาลี แก้วเพชร)
หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นายนิวัตรชัย วรรณชาติ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุคันธาवास

ใบความรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 งานเกษตร เรื่อง ประเภทของงานเกษตร

1. การปลูกพืช

2. การเลี้ยงสัตว์

3. การประมง คือ งานเกษตรที่เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

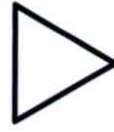

4. เกษตรผสมผสาน คือ งานเกษตรที่ปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ภายในพื้นที่เดียวกัน ซึ่งงานเกษตรแต่ละประเภทให้ผลผลิตทางการเกษตรไม่เหมือนกัน

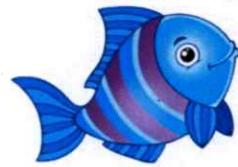
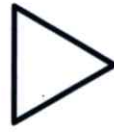

ผลผลิตทางการเกษตร

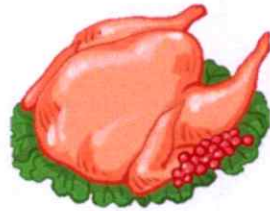
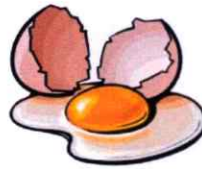
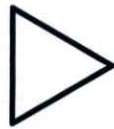
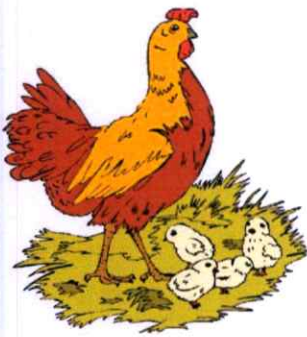
การปลูกผักสวนครัว

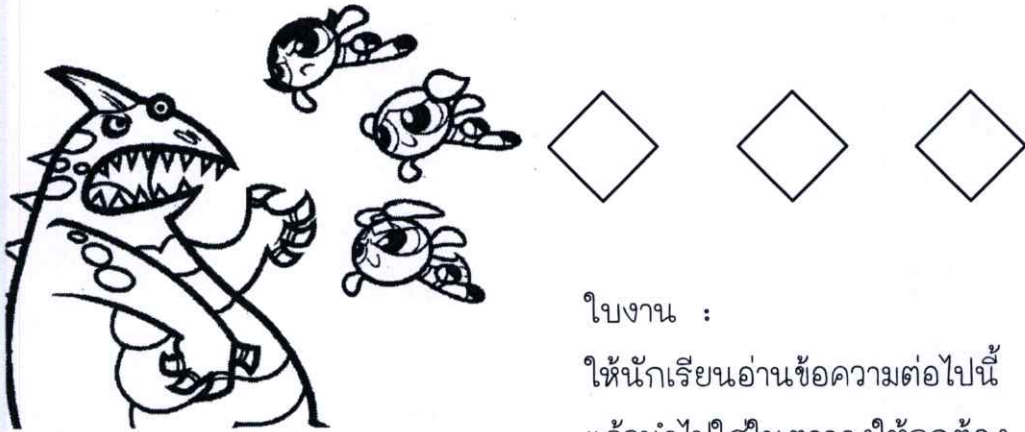
การเลี้ยงปลา

การเลี้ยงไก่

เฉลย

ใบงาน :

ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้
แล้วนำไปใส่ในตารางให้ถูกต้อง

ปลุกมะละกอ	ปลุกพริก	เลี้ยงปลาทับทิม
เลี้ยงเป็ด	ปลุกมะม่วง	ปลุกน้อยหน้า
ปลุกส้มโอ	เลี้ยงสุกร	เลี้ยงกุ้งขาว
เลี้ยงไก่ไข่ไว้บนบ่อปลาตุก		

การปลูกพืช	การเลี้ยงสัตว์	การประมง	การเลี้ยงผสมผสาน
ปลุกมะละกอ	เลี้ยงเป็ด	เลี้ยงปลาทับทิม	เลี้ยงไก่ไข่ไว้บนบ่อปลาตุก
ปลุกพริก	เลี้ยงสุกร	เลี้ยงกุ้งขาว	
ปลุกมะม่วง			
ปลุกน้อยหน้า			
ปลุกส้มโอ			

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

รายงานผลการเรียนในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 2

กลุ่มที่ สมาชิก 1. เลขที่
 สมาชิก 2. เลขที่
 สมาชิก 3. เลขที่
 สมาชิก 4. เลขที่
 สมาชิก 5. เลขที่
 สมาชิก 6. เลขที่

ที่	พฤติกรรม	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน				
2	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน				
3	มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม				
4	มีความสามัคคีภายในกลุ่ม				
5	มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย				
รวม					

ระดับคะแนน 20 - 17 หมายถึง ดีมาก
 ระดับคะแนน 16 - 13 หมายถึง ดี
 ระดับคะแนน 12 - 9 หมายถึง พอใช้
 ระดับคะแนน ต่ำกว่า 8 หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน

ประเด็นการให้คะแนน	4	3	2	1
1. มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน	สมาชิกภายในกลุ่มทุกคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียนที่ตรงประเด็น	สมาชิกภายในกลุ่มบางคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียนที่ตรงประเด็น	สมาชิกมีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน	ไม่มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน
2. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน	สมาชิกภายในกลุ่มทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์	สมาชิกภายในกลุ่มบางคนร่วมแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์	สมาชิกภายในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น	ไม่มีการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน
3. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม	สมาชิกมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่มทุกคน	สมาชิกมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม 3-4 คน	สมาชิกมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม 1-2 คน	ไม่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม
4. มีความสามัคคีภายในกลุ่ม	สมาชิกทุกคนมีความสามัคคีกันเป็นอย่างดี	สมาชิกทุกคนมีความสามัคคีกัน	สมาชิกบางคนมีความสามัคคีกัน	ไม่มีความสามัคคีภายในกลุ่ม
5. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายทุกอย่าง	สมาชิกมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	สมาชิกบางคนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	ไม่มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

แผนการจัดการเรียนรู้

รหัสวิชา ง 11101 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 งานเกษตร

เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การนำผลผลิตจากพืชไปใช้ประโยชน์

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1

เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิต และครอบครัว

ตัวชี้วัด

1. บอกวิธีการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง (ง 1.1 ป.1/1)
2. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ ในการทำงานอย่างปลอดภัย (ง 1.1 ป.1/2)
3. ทำงานเพื่อช่วยเหลือตัวเองอย่างกระตือรือร้นและตรงเวลา (ง 1.1 ป.1/3)

2. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

อยู่อย่างพอเพียง

ตัวชี้วัดที่ 5.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม

ตัวชี้วัดที่ 5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. สาระสำคัญ

งานเกษตรเป็นการเพาะปลูกพืชต่างๆ รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์ เพื่อนำผลผลิตที่ได้จากการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ มาใช้ประโยชน์ ดังนี้

- 1) นำไปประกอบอาหารรับประทานกันในครอบครัว
- 2) นำไปจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว
- 3) นำไปแปรรูปเพื่อเป็นการถนอมอาหารให้เก็บไว้รับประทานได้นานขึ้น เช่น มะม่วงทำ

เป็นมะม่วงกวน เนื้อปลาทำเป็นลูกชิ้นปลา

การรับประทานพืชผักหรือเนื้อสัตว์จากงานเกษตรที่เราเป็นผู้ผลิตเอง เป็นการช่วยประหยัดรายจ่ายของครอบครัว ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการทำการเกษตร และได้ผลผลิตที่ปลอดภัยจากการใช้สารเคมี ที่สำคัญเป็นการรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว

11. สิ่งที่เกิดกับผู้เรียนด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้าน วัด	พอเพียงสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้ (Knowledge)	- มีความรู้เกี่ยวกับการนำผลผลิตจากพืชและสัตว์ไปใช้ประโยชน์	- รู้จักหาความรู้เรื่องงานเกษตรจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	- มีความรู้เกี่ยวกับการนำผลผลิตจากพืชและสัตว์ไปใช้ประโยชน์	- มีความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต
ทักษะ (Process)	- มีการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	- ฝึกกระบวนการการทำงานเป็นกลุ่ม - รู้จักช่วยเหลือแบ่งปัน	- มีการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	- ช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนร่วมชั้น
ค่านิยม (Attitude)	- ตระหนักและเห็นคุณค่าของงานเกษตรที่เป็นผู้ผลิตเอง เพื่อประหยัดรายจ่ายและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	- ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น - การแลกเปลี่ยนเงินตรา	- เห็นคุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่ - ซื่อสัตย์ต่อผู้บริโภค	- มีความภูมิใจในการปฏิบัติงานเกษตร ในฐานะที่เป็นผู้ผลิต

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
ผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรคระหว่างการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นอื่นๆ

.....
.....
.....

ลงชื่อ
(นางสาวนนทิญา ฝาสุกสมหวัง)
ครูผู้สอน

ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวสุมาลี แก้วเพชร)

หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นายนิวัตรชัย วรรณชาติ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุคันธาवास

ใบความรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 งานเกษตร

เรื่องการนำผลผลิตจากพืชและสัตว์ไปใช้ประโยชน์

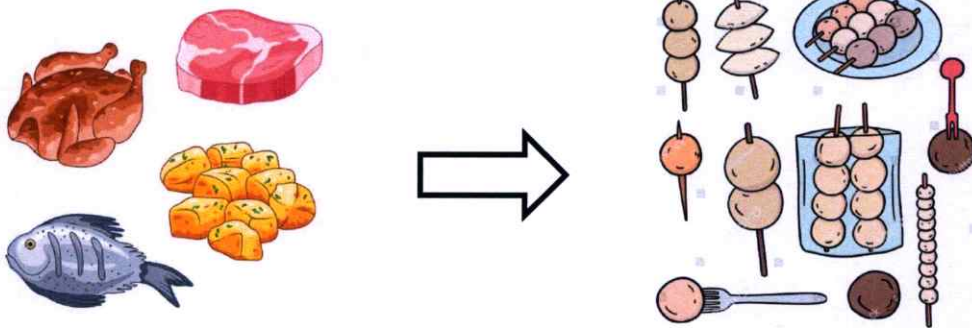
1. นำไปประกอบอาหารรับประทานกันในครอบครัว

2. นำไปจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว

3. นำไปแปรรูปเพื่อเป็นการถนอมอาหารให้เก็บไว้รับประทานได้นานขึ้น เช่น มะม่วงทำเป็นมะม่วงกวน เนื้อปลาทำเป็นลูกชิ้นปลา

การรับประทานพืชผักหรือเนื้อสัตว์จากงานเกษตรที่เราเป็นผู้ผลิตเอง เป็นการช่วยประหยัดรายจ่ายของครอบครัว ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการทำการเกษตร และได้ผลผลิตที่ดีปลอดภัยจากการใช้สารเคมี ที่สำคัญเป็นการรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

รายงานกิจกรรม ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งที่ 3

กลุ่มที่ สมาชิก 1. เลขที่
 สมาชิก 2. เลขที่
 สมาชิก 3. เลขที่
 สมาชิก 4. เลขที่
 สมาชิก 5. เลขที่
 สมาชิก 6. เลขที่

ที่	พฤติกรรม	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน				
2	มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน				
3	มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม				
4	มีความสามัคคีภายในกลุ่ม				
5	มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย				
รวม					

ระดับคะแนน 20 - 17 หมายถึง ดีมาก
 ระดับคะแนน 16 - 13 หมายถึง ดี
 ระดับคะแนน 12 - 9 หมายถึง พอใช้
 ระดับคะแนน ต่ำกว่า 8 หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน

ประเด็นการให้คะแนน	4	3	2	1
1. มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน	สมาชิกภายในกลุ่มทุกคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียนที่ตรงประเด็น	สมาชิกภายในกลุ่มบางคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียนที่ตรงประเด็น	สมาชิกมีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน	ไม่มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน
2. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน	สมาชิกภายในกลุ่มทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์	สมาชิกภายในกลุ่มบางคนร่วมแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์	สมาชิกภายในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น	ไม่มีการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน
3. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม	สมาชิกมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่มทุกคน	สมาชิกมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม 3-4 คน	สมาชิกมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม 1-2 คน	ไม่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม
4. มีความสามัคคีภายในกลุ่ม	สมาชิกทุกคนมีความสามัคคีกันเป็นอย่างดี	สมาชิกทุกคนมีความสามัคคีกัน	สมาชิกบางคนมีความสามัคคีกัน	ไม่มีความสามัคคีภายในกลุ่ม
5. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายทุกอย่าง	สมาชิกมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	สมาชิกบางคนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	ไม่มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

แผนการจัดการเรียนรู้

รหัสวิชา ง 11101 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 งานเกษตร

เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การดูแลรักษาพืช

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1

เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิต และครอบครัว

ตัวชี้วัด

1. บอกวิธีการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง (ง 1.1 ป.1/1)
2. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือง่ายๆ ในการทำงานอย่างปลอดภัย (ง 1.1 ป.1/2)
3. ทำงานเพื่อช่วยเหลือตัวเองอย่างกระตือรือร้นและตรงเวลา (ง 1.1 ป.1/3)

2. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

อยู่อย่างพอเพียง

ตัวชี้วัดที่ 5.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม

ตัวชี้วัดที่ 5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. สาระสำคัญ

การดูแลรักษาพืชอย่างถูกวิธีเป็นประจำ จะทำให้พืชเจริญเติบโตได้ดี จนถึงเวลาที่ให้ผลผลิต

1. วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาพืช
 - 1) ปุ๋ย เป็นอาหารของพืช
 - 2) บัวรดน้ำ ใช้รดน้ำต้นกล้าในกระบะ ภาชนะสำเร็จรูป และแปลงปลูกขนาดเล็ก
 - 3) สายยาง ใช้รดน้ำพืชหรือต้นไม้ที่โตแล้ว ในแปลงปลูกขนาดใหญ่หรือในสวน
 - 4) ข้อนปลูก ใช้ขุดหลุมปลูกต้นพืช ใช้ขุดย้ายต้นกล้า และตักปุ๋ยใส่ต้นพืช
 - 5) ส้อมพรวน ใช้พรวนดิน ทำให้ดินร่วนซุย ซึ่งช่วยกำจัดหญ้าไปด้วยในขณะที่พรวนดิน
 - 6) เสียม ใช้ขุดหลุมปลูกต้นพืช และพรวนดินรอบต้นพืช
2. วิธีการดูแลรักษาพืช

1) การรดน้ำ น้ำมีประโยชน์ ช่วยลำเลียงอาหารและทำให้ต้นพืช หรือต้นไม้ชุ่มชื้น การรดน้ำต้นไม้ควรทำทุกวัน วันละ 2 ครั้ง เช้าและเย็น โดยการรดน้ำในปริมาณที่พอเหมาะกับชนิดของพืช

2) การพรวนดิน ทำให้ดินโปร่ง ร่วนซุย น้ำและปุ๋ยจึงถูกลำเลียงไปถึงพืชหรือต้นไม้ได้สะดวก และช่วยกำจัดวัชพืชไปด้วย การพรวนดินทำได้โดยใช้มือที่ถนัดเพียงมือเดียวจับด้ามส้อมพรวน แล้วพรวนดินรอบกระถางหรือแปลงปลูก ส่วนเสียมที่มีด้ามยาว ต้องใช้สองมือช่วยกันจับด้ามเสียม ทั้งด้านบนและด้านล่างพร้อมกัน แล้วใช้ปลายเสียมทิ่มลงดินเพื่อพรวนดิน

3) การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ยเป็นการให้อาหารแก่ต้นพืช ควรใส่ปุ๋ยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยใช้ช้อนปลูกตักปุ๋ยโรยให้ทั่วดินในกระถางหรือแปลงปลูกในปริมาณที่พอเหมาะ แล้วใช้ส้อมพรวน พรวนดิน กลบปุ๋ยอีกครั้ง

4) การถอนและเก็บวัชพืช วัชพืช ได้แก่ หญ้าชนิดต่างๆ จะแย่งน้ำและอาหารจากต้นพืช ทำให้พืชเจริญเติบโตช้า จึงควรถอนและเก็บหญ้าเป็นประจำ โดยใช้มือที่ถนัดถอนหญ้าบริเวณโคนต้นขึ้นมาทิ้งราก แล้วเก็บไปทิ้ง หรือนำไปทำปุ๋ยหมักต่อไป

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 5.1 บอกวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาพืชได้
- 5.2 บอกวิธีการดูแลรักษาพืชได้
- 5.3 ใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือต่างๆ ในการทำงานอย่างปลอดภัย
- 5.4 มีความรับผิดชอบ ไม่หยอกล้อกันขณะปฏิบัติงาน กระตือรือร้น ความพอเพียงในการปฏิบัติงาน

6. สารการเรียนรู้

1. วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาพืช
 - 1.1 ปุ๋ย
 - 1.2 บัวรดน้ำ
 - 1.3 สายยาง
 - 1.4 ช้อนปลูก
 - 1.5 ส้อมพรวน
 - 1.6 เสียม
2. วิธีการดูแลรักษาพืช
 - 2.1 การรดน้ำ
 - 2.2 การพรวนดิน
 - 2.3 การใส่ปุ๋ย
 - 2.4 การถอนและเก็บวัชพืช

7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแสดงแผนภาพหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขึ้นมา แล้วให้นักเรียนช่วยกันอ่าน

2. ครูและนักเรียนช่วยกันทบทวนบทเรียนเดิม เรื่อง การนำผลผลิตจากพืชและสัตว์ไปใช้ประโยชน์

3. ครูนำวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือเกษตร มาวางไว้หน้าชั้นเรียน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูหยิบวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือเกษตร ขึ้นมาทีละชิ้น พร้อมบอกชื่อ และวิธีการใช้งาน โดยเน้นย้ำว่า ในการปฏิบัติงานเกษตรนั้น ต้องปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง ไม่หยอกล้อกันขณะปฏิบัติงาน

2. ครูมอบหมายใบงานให้นักเรียน ให้นักเรียนจับคู่ภาพวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือเกษตร และวิธีการใช้ให้ถูกต้อง

3. ครูสุ่มนักเรียนมาตอบคำถาม เช่น คนที่ 1 บอกชื่อวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือเกษตร มา 1 อย่าง คนที่ 2 ให้บอกหน้าที่ของอุปกรณ์นั้นๆ

4. ครูอธิบาย เรื่องการดูแลรักษาพืช โดยเชื่อมโยง 3 หัว 2 เงื่อนไข

- 1) พอประมาณ = ในการรดน้ำพืชวันละ 2 ครั้ง เช้าและเย็น ปริมาณไม่มากหรือน้อยไป
- 2) มีเหตุผล = มีการรดน้ำ การพรวนดิน การใส่ปุ๋ย และการถอนและเก็บวัชพืช
- 3) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี = การดูแลรักษาต้นพืชที่ถูกต้อง ทำให้เจริญเติบโตได้ดี
- 4) ความรู้ = มีความรู้เรื่องการรดน้ำ การพรวนดิน การใส่ปุ๋ย และการถอนและเก็บวัชพืช
- 5) คุณธรรม = อยู่อย่างพอเพียง ประหยัด ขยัน ตรงต่อเวลา รับผิดชอบ

ขั้นสรุป

1. นักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียนที่เรียนไปครั้งนี้

2. ทำแบบทดสอบหลังเรียน งานเกษตร จำนวน 10 ข้อ

2. ครูนำนักเรียนไปปฏิบัติงานเกษตรที่แปลงปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ และแปลงผักในบริเวณโรงเรียนโรงเรียนวัดสุคันธาวาส ตามที่ได้รับมอบหมายเป็นกลุ่ม

3. นักเรียนท่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และให้นักเรียนนำไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แผนภาพหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. แปลงปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ และแปลงผักในบริเวณโรงเรียนโรงเรียนวัดสุคันธาวาส
3. วัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือเกษตร

9. การวัดประเมินผล

วิธีการ

1. สังเกตการมีส่วนร่วมในการตอบคำถามของนักเรียน
2. สังเกตการณ์มีความกระตือรือร้นในการเรียน
3. สังเกตการปฏิบัติงานเกษตรของนักเรียน

เครื่องมือ

1. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

10. บูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักความพอประมาณ

ความพอประมาณในใช้วัสดุ อุปกรณ์ และการดูแลต้นพืช

หลักความมีเหตุผล

การนำวัสดุ อุปกรณ์มาใช้ดูแลรักษาต้นพืช ให้ใช้งานอย่างถูกต้องและปลอดภัย

หลักการมีภูมิคุ้มกัน

การเลือกวัสดุ อุปกรณ์มาใช้งาน และดูแลต้นพืชให้ถูกวิธี จะทำให้ต้นพืชเจริญเติบโต

เงื่อนไขความรู้

ความรอบรู้เรื่องวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาพืช และวิธีการดูแลรักษาพืช

เงื่อนไขคุณธรรม

อยู่อย่างพอเพียง ประหยัด ขยัน ตรงต่อเวลา รับผิดชอบ

11. สิ่งที่เกิดกับผู้เรียนด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้าน วัด	พอเพียงสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ			
	วัตถุ	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้ (Knowledge)	- มีความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาพืช	- รู้จักหาความรู้เรื่องงานเกษตรจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	- มีความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาพืช	- มีความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต
ทักษะ (Process)	- มีการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	- ฝึกกระบวนการการทำงานเป็นกลุ่ม - รู้จักช่วยเหลือแบ่งปัน	- มีการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน	- ช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนร่วมชั้น
ค่านิยม (Attitude)	- ตระหนักและเห็นคุณค่าของการปฏิบัติงานเกษตร การดูแลรักษาพืชให้เจริญเติบโตได้ดี	- ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	- เห็นคุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่	- มีความภูมิใจในการปฏิบัติงานเกษตร

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้
ผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรคระหว่างการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นอื่นๆ

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นางสาวนนทิญา ผาสุกสมหวัง)

ครูผู้สอน

ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายวิชาการ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวสุมาลี แก้วเพชร)

หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

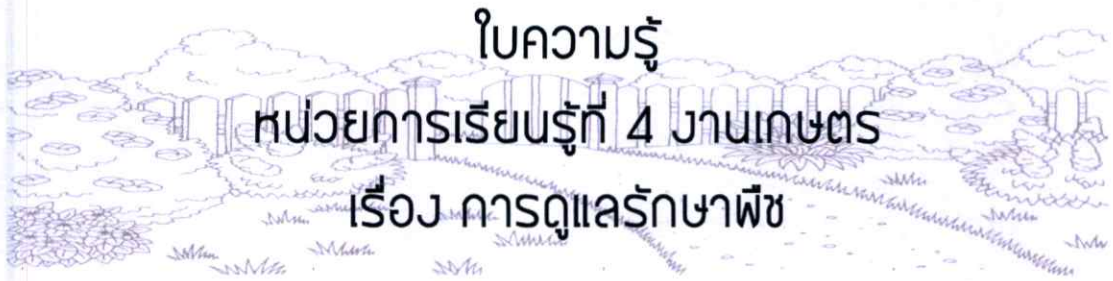
ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นายนิวัตรชัย วรรณชาติ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุคันธาवास

ใบความรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 งานเกษตร

เรื่อง การดูแลรักษาพืช

การดูแลรักษาพืชอย่างถูกวิธีเป็นประจำ จะทำให้พืชเจริญเติบโตได้ดี จนถึงเวลาที่ให้ผลผลิต

1. วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาพืช

1.1 ปุ๋ย เป็นอาหารของพืช

1.2 บัวรดน้ำ ใช้รดน้ำต้นกล้าในกระบะ กระถาง ภาชนะ สำเร็จรูป และแปลงปลูกขนาดเล็ก

1.3 สายยาง ใช้รดน้ำพืชหรือต้นไม้ที่โตแล้ว ในแปลงปลูก ขนาดใหญ่หรือในสวน

1.4 ช้อนปลูก ใช้ขุดหลุมปลูกต้นพืช ใช้ขุดย้ายต้นกล้า และตักปุ๋ยใส่ต้นพืช

1.5 ส้อมพรวน ใช้พรวนดิน ทำให้ดินร่วนซุย ซึ่งช่วยกำจัดหญ้าไปด้วยในขณะพรวนดิน

1.6 เสียม ใช้ขุดหลุมปลูกต้นพืช และพรวนดินรอบต้นพืช

ใบความรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 งามเกษตร

เรื่อง การดูแลรักษาพืช

2. วิธีการดูแลรักษาพืช

2.1 การรดน้ำ น้ำมีประโยชน์ ช่วยลำเลียงอาหารและทำให้ต้นพืช หรือ ต้นไม้ชุ่มชื้น การรดน้ำต้นไม้ควรทำทุกวัน วันละ 2 ครั้ง เช้าและเย็น โดยการรดน้ำในปริมาณที่พอเหมาะกับชนิดของพืช

2.2 การพรวนดิน ทำให้ดินโปร่ง ร่วนซุย น้ำและปุ๋ยจึงถูกลำเลียงไปถึงพืช หรือต้นไม้ได้สะดวก และช่วยกำจัดวัชพืชไปด้วย การพรวนดินทำได้โดยใช้มือที่ถนัดเพียงมือเดียวจับด้ามส้อมพรวน แล้วพรวนดินรอบกระถางหรือแปลงปลูก ส่วนเสียมที่มีด้ามยาว ต้องใช้สองมือช่วยกันจับด้ามเสียม ทั้งด้านบนและด้านล่างพร้อมกัน แล้วใช้ปลายเสียมตีลงดินเพื่อพรวนดิน

ใบความรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 งามเกษตร

เรื่อง การดูแลรักษาพืช

2. วิธีการดูแลรักษาพืช

2.3 การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ยเป็นการให้อาหารแก่ต้นพืช ควรใส่ปุ๋ยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยใช้ช้อนปลูกตักปุ๋ยโรยให้ทั่วดินในกระถางหรือแปลงปลูกในปริมาณที่พอเหมาะ แล้วใช้ส้อมพรวน พรวนดินกลบปุ๋ยอีกครั้ง

2.4 การถอนและเก็บวัชพืช วัชพืช ได้แก่ หญ้าชนิดต่างๆ จะแย่งน้ำและอาหารจากต้นพืช ทำให้พืชเจริญเติบโตช้า จึงควรถอนและเก็บหญ้าเป็นประจำ โดยใช้มือที่ถนัดถอนหญ้าบริเวณโคนต้นขึ้นมาทิ้งรอก แล้วเก็บไปทิ้ง หรือนำไปทำปุ๋ยหมักต่อไป

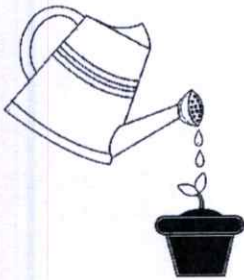

ให้นักเรียนจับคู่ภาพเครื่องมือเกษตร
และวิธีการใช้งานให้ถูกต้อง

ปุ๋ย

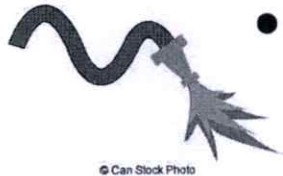

• ใช้รดน้ำต้นพืช

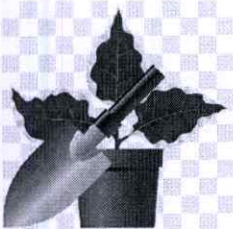

บัวรดน้ำ

• ใช้พรวนดิน

สาบขาว
ของพืช

• เป็นอาหาร

ช้อนปลูก

• ใช้รดน้ำต้นกล้า

ส้อมพรวน

• ใช้ขุดหลุมปลูกต้นพืช

เสียม

• ใช้ขุดหลุมปลูกต้นพืช

เกณฑ์การให้คะแนน

ประเด็นการให้คะแนน	4	3	2	1
1. มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน	สมาชิกภายในกลุ่มทุกคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียนที่ตรงประเด็น	สมาชิกภายในกลุ่มบางคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียนที่ตรงประเด็น	สมาชิกมีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน	ไม่มีส่วนร่วมในการตอบคำถามในชั้นเรียน
2. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน	สมาชิกภายในกลุ่มทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์	สมาชิกภายในกลุ่มบางคนร่วมแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์	สมาชิกภายในกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น	ไม่มีการแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน
3. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม	สมาชิกมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่มทุกคน	สมาชิกมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม 3-4 คน	สมาชิกมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม 1-2 คน	ไม่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม
4. มีความสามัคคีภายในกลุ่ม	สมาชิกทุกคนมีความสามัคคีกันเป็นอย่างดี	สมาชิกทุกคนมีความสามัคคีกัน	สมาชิกบางคนมีความสามัคคีกัน	ไม่มีความสามัคคีภายในกลุ่ม
5. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายทุกอย่าง	สมาชิกมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	สมาชิกบางคนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	ไม่มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

ภาคผนวก ฉ

แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

รายงานเกษตรกร (ด้านการปฏิบัติงานเกษตรกร และด้านความปลอดภัย)

ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสุคันธาวาส (กมลนาวิน)
ชื่อ ชั้น เลขที่

คำชี้แจง พิจารณาพฤติกรรมด้านการปฏิบัติงานเกษตรกร และความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของ
นักเรียนว่าได้ปฏิบัติตามเกณฑ์การให้คะแนนหรือไม่ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน

ที่	พฤติกรรม	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
ด้านการปฏิบัติงานเกษตรกร					
1	รู้จักวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตรกร				
2	บอกชื่อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตรกร				
3	ใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตรกร ถูกต้องตามการใช้งาน				
4	ใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตรกร ในการทำงานอย่างปลอดภัย				
5	บอกวิธีการดูแลรักษาพืช				
6	ปฏิบัติงานเกษตรกรในการดูแลรักษาพืช				
ด้านความปลอดภัย					
7	เก็บวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตรกร เมื่อใช้งานเสร็จ				
8	การปฏิบัติงานกลุ่ม				
9	ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน				
10	ความกระตือรือร้นในการเรียน				
รวม					

ระดับคะแนน 40 – 32 หมายถึง พฤติกรรมด้านการปฏิบัติงานเกษตรกร และด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับดีเยี่ยม

ระดับคะแนน 31 – 23 หมายถึง พฤติกรรมด้านการปฏิบัติงานเกษตรกร และด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับดี

ระดับคะแนน 22 – 14 หมายถึง พฤติกรรมด้านการปฏิบัติงานเกษตรกร และด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับพอใช้

ระดับคะแนน ต่ำกว่า 13 หมายถึง พฤติกรรมด้านการปฏิบัติงานเกษตรกร และด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับควรปรับปรุง

1. วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการดูแลรักษาพืช ได้แก่

- 1) ปุ๋ย เป็นอาหารของพืช
- 2) บัวรดน้ำ ใช้รดน้ำต้นกล้าในกระบะ กระถาง ภาชนะสำเร็จรูป และแปลงปลูกขนาดเล็ก
- 3) สายยาง ใช้รดน้ำพืชหรือต้นไม้ที่โตแล้ว ในแปลงปลูกขนาดใหญ่หรือในสวน
- 4) ขอนปลูก ใช้ขุดหลุมปลูกต้นพืช ใช้ขุดย้ายต้นกล้า และตักปุ๋ยใส่ต้นพืช
- 5) ส้อมพรวน ใช้พรวนดิน ทำให้ดินร่วนซุย ซึ่งช่วยกำจัดหญ้าไปด้วยในขณะที่พรวนดิน
- 6) เสียม ใช้ขุดหลุมปลูกต้นพืช และพรวนดินรอบต้นพืช

2. วิธีการดูแลรักษาพืช

- 1) การรดน้ำ น้ำมีประโยชน์ ช่วยลำเลียงอาหารและทำให้ต้นพืช หรือต้นไม้ชุ่มชื้น การรดน้ำต้นไม้ควรทำทุกวัน วันละ 2 ครั้ง เช้าและเย็น โดยการรดน้ำในปริมาณที่พอเหมาะกับชนิดของพืช
- 2) การพรวนดิน ทำให้ดินโปร่ง ร่วนซุย น้ำและปุ๋ยจึงถูกลำเลียงไปถึงพืชหรือต้นไม้ได้สะดวก และช่วยกำจัดวัชพืชไปด้วย การพรวนดินทำได้โดยใช้มือที่ถนัดเพียงมือเดียวจับด้ามส้อมพรวน แล้วพรวนดินรอบกระบะหรือแปลงปลูก ส่วนเสียมที่มีด้ามยาว ต้องใช้สองมือช่วยกันจับด้ามเสียม ทั้งด้านบนและด้านล่างพร้อมกัน แล้วใช้ปลายเสียมที่มลงดินเพื่อพรวนดิน
- 3) การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ยเป็นการให้อาหารแก่ต้นพืช ควรใส่ปุ๋ยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยใช้ขอนปลูกตักปุ๋ยโรยให้ทั่วดินในกระบะหรือแปลงปลูกในปริมาณที่พอเหมาะ แล้วใช้ส้อมพรวน พรวนดินกลบปุ๋ยอีกครั้ง
- 4) การถอนและเก็บวัชพืช วัชพืช ได้แก่ หญ้าชนิดต่างๆ จะแย่งน้ำและอาหารจากต้นพืช ทำให้พืชเจริญเติบโตช้า จึงควรถอนและเก็บหญ้าเป็นประจำ โดยใช้มือที่ถนัดถอนหญ้าบริเวณโคนต้นขึ้นมาทิ้งราก แล้วเก็บไปทิ้ง หรือนำไปทำปุ๋ยหมักต่อไป

เกณฑ์การให้คะแนน

ประเด็นการให้คะแนน	4	3	2	1
1. รู้จักวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร	รู้จักวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ครบทุกชิ้น	รู้จักวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร 4-5 ชิ้น	รู้จักวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร 2-3 ชิ้น	รู้จักวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เกษตร ต่ำกว่า 2 ชิ้น
2. บอกชื่อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร	บอกชื่อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ครบทุกชิ้น	บอกชื่อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร 4-5 ชิ้น	บอกชื่อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร 2-3 ชิ้น	บอกชื่อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เกษตร ต่ำกว่า 2 ชิ้น
3. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ถูกต้อง ตามการใช้งาน	ใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ถูกต้องตามการ ใช้งานครบทุก ชิ้น	ใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร 4-5 ชิ้น	ใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร 2-3 ชิ้น	ใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เกษตร ต่ำกว่า 2 ชิ้น
4. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ในการ ทำงานอย่างปลอดภัย	ใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ในการทำงาน อย่างปลอดภัย ครบทุกชิ้น	ใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ในการทำงาน อย่างปลอดภัย 4-5 ชิ้น	ใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ในการทำงาน อย่างปลอดภัย 2-3 ชิ้น	ใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เกษตรในการ ทำงานอย่าง ปลอดภัยต่ำ กว่า 2 ชิ้น
5. บอกวิธีการดูแลรักษา พืช	บอกวิธีการดูแล รักษาพืช ครบ ทุกขั้นตอน	บอกวิธีการดูแล รักษาพืชได้ 3 ขั้นตอน	บอกวิธีการดูแล รักษาพืชได้ 2 ขั้นตอน	บอกวิธีการ ดูแลรักษาพืช ได้ต่ำกว่า 2 ขั้นตอน
6. ปฏิบัติงานเกษตรใน การดูแลรักษาพืช	ปฏิบัติงาน เกษตรในการ ดูแลรักษาพืช ครบทุกขั้นตอน	ปฏิบัติงาน เกษตรในการ ดูแลรักษาพืชได้ 3 ขั้นตอน	ปฏิบัติงาน เกษตรในการ ดูแลรักษาพืชได้ 2 ขั้นตอน	ปฏิบัติงาน เกษตรในการ ดูแลรักษาพืช ได้ต่ำกว่า 2 ขั้นตอน

เกณฑ์การให้คะแนน

ประเด็นการให้คะแนน	4	3	2	1
7. เก็บบัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร เมื่อใช้งานเสร็จ	เก็บบัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร ครบทุกชิ้น	เก็บบัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร 4-5 ชิ้น	เก็บบัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกษตร 2-3 ชิ้น	เก็บบัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เกษตร ต่ำกว่า 2 ชิ้น
8. การปฏิบัติงานกลุ่ม	ปฏิบัติงาน เกษตรด้วยความตั้งใจ ไม่หยอกล้อกัน ขณะปฏิบัติงาน มีความสามัคคี ภายในกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน ตรงต่อเวลา	ปฏิบัติงาน เกษตรด้วยความตั้งใจ ไม่หยอกล้อกัน ขณะปฏิบัติงาน ช่วยเหลือกัน ภายในกลุ่ม	ปฏิบัติงาน เกษตรด้วยความตั้งใจ ไม่หยอกล้อกัน ขณะปฏิบัติงาน	ปฏิบัติงานเป็น บางครั้ง
9. ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	รดน้ำต้นไม้วัน ละ 2 ครั้ง ใน ตอนเช้าและ ตอนเย็น ทุกวัน อย่างพอเพียง	รดน้ำต้นไม้วัน ละ 1 ครั้ง ใน ตอนเช้าหรือ ตอนเย็น ทุกวัน อย่างพอเพียง	รดน้ำต้นไม้วัน ละ 1 ครั้ง ใน ตอนเช้าหรือ ตอนเย็น บาง วัน	ไม่ได้รดน้ำ ต้นไม้
10. ความกระตือรือร้นในการเรียน	ตั้งใจ สนใจ ใฝ่ เรียนรู้ มีส่วน ร่วมในการตอบ คำถามเวลา เรียน รับผิดชอบใน งานที่ได้รับ มอบหมายจน สำเร็จทันเวลา ร่วมแสดงความ คิดเห็นที่เป็น ประโยชน์	สนใจเรียนรู้ มี ส่วนร่วมในการ ตอบคำถาม เวลาเรียน รับผิดชอบใน งานที่ได้รับ มอบหมายจน สำเร็จ ร่วม แสดงความ คิดเห็นที่เป็น ประโยชน์	สนใจเรียนรู้ มี ส่วนร่วมในการ ตอบคำถาม เวลาเรียน รับผิดชอบใน งานที่ได้รับ มอบหมาย ร่วม แสดงความ คิดเห็นในชั้น เรียน	มีส่วนร่วมใน การตอบ คำถามเวลา เรียน ได้ ปฏิบัติงานที่ ได้รับ มอบหมาย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวนนทิญา ผาสุกสมหวัง
วัน-เดือน-ปีเกิด	19 ตุลาคม 2533
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	โรงเรียนวัดสุคันธาวาส หมู่ที่ 8 ตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ 10560
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2551 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียน นวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2556 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร- ลาดกระบัง
ประวัติการทำงาน	เมษายน - พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 พนักงานอำนวยความสะดวกและตรวจ เอกสารก่อนการเดินทางแก่ผู้โดยสาร ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ธันวาคม พ.ศ. 2557 - ปัจจุบัน ครู โรงเรียนวัดสุคันธาวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ